

T R A N S K R I P T
72. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
ODRŽANE 17. 2. 2010. GODINE, S POČETKOM U 10,10 SATI

PREDSJEDAVAJUĆI
MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dame i gospodo, koleginice i kolege poslanici, poštovani gosti, otvaram 72. sjednicu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

/INTONIRANJE HIMNE/

Na sjednicu su pozvani redovni gosti: predsjedavajući i članovi Predsjedništva BiH, predsjedavajući i članovi Savjeta ministara, predstavnici OHR-a, OSCE-a i drugih međunarodnih organizacija koje prate rad našeg doma, kao i predstavnici određenih nevladinih organizacija. Sve prisutne poslanike i goste pozdravljam, kao i predstavnike medija.

Dobili smo informaciju da je izostanak opravdao uvaženi poslanik Mehmed Suljkanović i Sead Jamakosmanović. Konstatujem da je prisutno 33 poslanika te imamo kvorum za punovažan rad i odlučivanje.

U okviru prethodnih pitanja želim vas informisati da je poslanik Denis Bećirović dostavio Rezoluciju o važnosti osude genocida u Srebrenici i ratnih zločina u BiH za izgradnju trajnog mira, u skladu sa članom 148. stav (2) Poslovnika Predstavničkog doma. Dom se treba u okviru prethodnih pitanja izjasniti da li da se Rezolucija uputi u nadležnu komisiju. Ukoliko Dom usvoji ovaj prijedlog, Rezolucija će se uputiti nadležnoj komisiji, u suprotnom ista će se uvrstiti na današnji dnevni red naše sjednice. U skladu je sa dosadašnjom praksom u ovom domu.

Stavljam predlog na glasanje da se Rezolucija dostavi nadležnoj komisiji.

DENIS BEĆIROVIĆ
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
Može, izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, s obzirom da smo kod utvrđivanja dnevnog reda, prijedlog Kluba poslanika SDP-a kao predлагаča Rezolucije je da, ako se i vi slažete, ova Rezolucija ide kao i do sada rezolucije koje su uglavnom išle – da ide na komisijsku fazu te da danas donešemo takav zaključak. To je naš prijedlog kao predлагаča, a naravno Parlament će odlučiti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Pomogla nam je ova sugestija, međutim moramo glasati povodom toga, to je u skladu sa Poslovnikom.

Molim vas, pripremite se za glasanje da Rezolucija ide u komisijsku fazu.

Možete da glasate, sad!

„Za“ 31, „protiv“ nije bilo, „uzdržan“ jedan glas.

Konstatujem da smo Rezoluciju poslali u komisijsku fazu.

Što se tiče izmjena dnevnog reda, želim vas upoznati sa sljedećim. Sa dnevnog reda smo skinuli:

Tačku 3. Prijedlog zakona o protivminskom djelovanju, na zahtjev naše zajedničke komisije koja priprema nove amandmane. Sastanak (o kome smo govorili prošli put, zadužili komisiju) je održan tako da ćemo taj zakon imati na sljedećoj sjednici sa novim amandmanom koji je u pripremi.

Tačku 5. Prijedlog zakona o promociji malih i srednjih preduzeća i preduzetništva u BiH, jer smo dobili Zahtjev Zajedničke komisije za ekonomске reforme i razvoj i produžili rok u Kolegijumu za dostavljanje mišljenja do 8. marta.

Tačku 12. Informacija o sankcionisanju izvršilaca verbalnih i fizičkih nasrtaja na novinare u BiH i prijedlog mjera. S obzirom da je kasno došla Informacija, ova komisija se nije mogla sastati, Zajednička komisija za odbranu i bezbjednost, i nisu dostavili mišljenje nadležne komisije, tako da se nisu stekli poslovnički uslovi da se ova tačka stavi na dnevni red.

Istovremeno smo u novi prijedlog dnevnog reda dodali tačku 3. Zahtjev poslanika Sefera Halilovića za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama BiH po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika.

Otvaram raspravu o predloženom dnevnom redu. Izvolite.

Uvaženi poslanik Zlatko Lagumđija. Izvolite.

ZLATKO LAGUMĐIJA:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Mada zapisnik nije usvojen, ali činjenica je da na prošloj sjednici Parlamentarne skupštine je usvojen ovaj zaključak da se zadužuje Vijeće ministara s posebnim uklonom na nadležnosti Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva pravde, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i Ministarstva vanjskih poslova da pripremi informaciju o akciji „Svetlost“ izvršenu 2.2. i daljnje aktivnosti, najkasnije do naredne sjednice. Taj je zaključak usvojen. Moj prijedlog zaključka je bio da on glasi da ta informacija sadrži prijedlog mjera i dalje aktivnosti, a onda je sasvim prirodno na Domu tokom rasprave bilo da se izbace mjere, jer bi vjerovatno tražilo više vremena. I ja sam kao predlagač, odnosno Klub poslanika SDP-a, pardon, kao predlagač smo

prihvatili, upravo zato da bi postojao konsenzus oko jedne takve stvari, da se obaveže Vijeće ministara da uradi ovu informaciju koja će u sebi sadržati daljnje aktivnosti bez nekih preciznih mjera. I to je usvojen zaključak koji je praktično usvojen sa jednim uzdržanim glasom, bez ikoga protiv.

E sad, dakle zaključak Parlamenta je da to danas imamo na dnevnom redu. Ja prirodno ne smatram da bi trebalo na silu to stavljati, naročito ukoliko će nam neko, dakle bez informacija da to imamo. A volio bih, gospodine predsjedavajući, da se makar po ovom zaključku sada očituje, odnosno da se očituje Vijeće ministara da nam makar kaže o čemu se radi. Tim više što je sva sreća da smo usvojili takav zaključak konsenzusom na prošloj sjednici Parlamenta ... jer bi se smanjile nepotrebne manipulacije sa čitavim događajem. Mada, očigledno da ima različitih stavova ljudi koji čak i pripadaju istim političkim opcijama, istom svjetonazoru, kako god hoćete, koji su, vjerujem, rezultat ne nekih neslaganja među njima, nego nepostojanja odgovarajućih informacija. I upravo iz tih razloga bih molio da ovo što je moguće prije nam se da, odnosno da danas dobijemo odgovor iz poštovanja prema samom problemu, a i iz poštovanja prema Parlamentu. Ja opet ponavljam, samo želim da iskoristim priliku da kažem još jednom da bi izbjegli manipulacije koje su već uvelikoj počele, već uvelikoj počele, ali mislim da su ipak manje zato što postoji jedan ovakav konsenzus da se dođe do prave informacije.

Dakle, ne predlažem, gospodine predsjedavajući, dopunu dnevnog reda, ne predlažem, ali smatram da je ... usvajanje dnevnog reda mjesto u kojem se trebamo očitovati prema vlastitom zaključku o dnevnom redu za današnju sjednicu, jer Kolegij očigledno nije postupio u skladu sa odlukom Parlamenta.

Eto, hvala vam lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

S obzirom da je skoro pa jednoglasno usvojen ovaj zaključak, opredjeljenje ovog parlamenta je nesporno da želi da ima tu informaciju. U zaključku je navedeno da Savjet ministara, ali sa posebnim uklonom na Ministarstvo sigurnosti, Ministarstvo pravde, Ministarstvo za ljudska prava i Ministarstvo vanjskih poslova, četiri ministarstva, treba da dostavi informaciju Parlamentu. Imamo u Kolegijumu informaciju da sva ministarstva nisu dostavila i da Savjet ministara zbog toga nije mogao da razmatra tu informaciju. Imamo obećanje da će to biti za iduću našu sjednicu koja je 10. marta.

Možemo znači da danas stavimo tu tačku dnevnog reda bez informacije koje nemamo i ne možemo je po Poslovniku staviti jer nemamo informaciju. I drugo, da je razmatramo onda kad dobijemo informaciju Savjeta ministara 10. marta. Naravno, danas je zadnji dan i zato želim da sve poslanike i delegate upozorim da mogu pismeno da dostavljaju pitanja za našu zakazanu sjednicu za 24. februar 'Poslanici, delegati pitaju, a Savjet ministara odgovara'. A neki dio pitanja može se i na tu vrstu dnevnog reda poslati. Prema tome, i to je jedan od načina na koji može da se dodatno razmotri ta situacija, ali mi trenutno nemamo informaciju koju bi danas mogli staviti na dnevni red. To je sve što smo rekli i juče na Prošrenom kolegiju, dalje nemamo više informacija. I mislim da bi bilo dobro da raspravimo tu tačku dnevnog reda kvalitetno, ako treba i na zatvorenoj sjednici, ali to ne možemo uraditi danas bez informacije, možemo uraditi 10. marta.

ZLATKO LAGUMDŽIJA
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Gospodine predsjedavajući, ja potpuno uvažavam to što ste rekli. Ne vidim alternativu onome što ste Vi rekli sa stanovišta šta da se učini. 10. mart će biti praktično četresnica kako se to desilo, skoro četrdeset dana, a čak i u, je li, pritvoru su ljudi. Ne mogu držati duže od 30 dana pod specijalnim uslovima, tako da bojim se da 10. mart – ja samo želim da konstatujem da je to kasno, ali nemamo alternative. Ono što ja smatram da treba danas i volio bih da to vi kao Kolegij uputite, jer od jednog opozicionog kluba taj stav puno ne znači u ovom parlamentu, ali mislim da je danas trebao, zbog važnosti ovoga, da izade predsjedavajući Vijeća ministara i da nam fino samo kaže: uvažavam vaš zaključak, uvažavam ovaj dom, upravo ovo što ste Vi sada rekli. Ja prirodno ne očekujem od gospodina Sredoja Novića da to uradi, mada, da je on bio zadužen siguran sam da bi mi tu informaciju imali, kakvu-takvu jel, ali šta je tu je, je li. I volio bih samo da se očituje na odgovarajući način, da izrazimo nezadovoljstvo zbog sporosti u ovome, jer dozvolite da se to uradilo u bilo kom entitetskom parlamentu, iz poštovanja prema sebi i prema tom parlamentu, pa iz poštovanja prema entitetima ne bi predsjedavajući Narodne skupštine, odnosno Federalnog parlamenta dozvolio da to dođe bez očitovanja i bez neke vrste žutog kartona onome ko to nije uradio. Da ne kažem da bi u Banja Luci možda i crveni bio. Istina, nemate većinu za crveni, jel. Dakle, molio bih samo da se očituje na odgovarajući način radi sačuvanja digniteta ovog parlamenta i radi odnosa prema problemu samom.

Hvala vam lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Lagumdžija je otvorio jedno pitanje koje možemo rješavati, ja bih rekao, ne samo na jedan način, možemo na dva načina, ako ćemo konstruktivno prići ovom problemu. I ja smatram da ima želje u ovom parlamentu da se on riješi sveobuhvatno. I može biti prijedlog da 2. marta imamo sjednicu samo sa jednom tačkom dnevnog reda, to je ova tačka dnevnog reda. Drugi mart je u utorak i ako se slažu poslanici i ako možemo glasati o tome ili da u Proširenom kolegijumu to dogоворимо. Mi u Kolegijumu smo spremni da pokušamo da sa Savjetom ministara dobijemo informacije i da 2. marta ovdje zasjedamo povodom samo ove tačke dnevnog reda. Znači, postoje mogućnosti ako ima volje.

(?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

U Proširenom kolegijumu, dobro. Zakazujem Prošireni kolegijum u 14,00 časova, kada pravimo pauzu za ručak, tada ćemo dogоворити да ли ćemo правити sjednicu 2. marta. Zahvaljujem.

Dalje, ko se javlja po dnevnom redu?
 Nema više prijavljenih. Zaključujem raspravu.
 Konstatujem da 72. sjednica Doma ima sljedeći

DNEVNI RED

- 1. Usvajanje Zapisnika sa 71. sjednice Predstavničkog doma;**
- 2. Poslanička pitanja:**
  - a) Komentari na dobijene odgovore,
  - b) Nova poslanička pitanja;
- 3. Zahtjev poslanika Sefera Halilovića za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama BiH po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika, zakon broj: 01-02-8-22/10 od 16. 2. 2010. godine;**
- 4. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o politici direktnih stranih ulaganja u Bosni i Hercegovini – predlagač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02-02-4-115/09 od 9. 12. 2009. godine (drugo čitanje) – odgođeno izjašnjavanje na nastavku 71. sjednice Doma, održane 10. 2. 2010. godine radi novih aspekata;**
- 5. Prijedlog zakona o primjeni rezultata analize dezoksiribonukleinske kiseline u sudskim postupcima – predlagač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02-02-5-9/10 od 25. 1. 2010. godine (prvo čitanje);**
- 6. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine – predlagač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02-02-7-11/10 od 28. 1. 2010. godine (prvo čitanje);**
- 7. Prijedlog zakona o osiguranju proporcionalne etničke zastupljenosti u organima uprave i lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini – predlagač: poslanik Bakir Izetbegović, zakon broj: 01-02-9-6/10 od 19. 1. 2010. godine (prvo čitanje);**
- 8. Prijedlog zakona o sprečavanju nereda na sportskim takmičenjima – predlagač: poslanik Bakir Izetbegović, zakon broj: 01-02-7-7/10 od 19. 1. 2010. godine (prvo čitanje);**
- 9. Izvještaj Komisije Kolegijuma o nastojanju za postizanje saglasnosti o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine (prvo čitanje);**
- 10. Informacija o stanju u vezi s neblagovremenim upućivanjima pravosnažno osuđenih lica na izdržavanje kazni zbog nedovoljnog kapaciteta ustanova za izdržavanje kazni zatvora i mjera bezbjednosti (prijevod za razmatranje: Ustavnopravna komisija, materijali Ministarstva pravde BiH);**
- 11. Prijedlog zaključka o osnivanju Privremene komisije za pripremu prijedloga zakona o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u Bosni i Hercegovini 2011. (u skladu sa usvojenom inicijativom poslanika Branka Dokića sa nastavka 71. sjednice Doma, održanog 10. 2. 2010. godine);**
- 12. Izbor tri člana Upravnog odbora Agencije za razvoj visokog obrazovanja i obezbjedenje kvaliteta na period od tri godine (prijevod jedinstvene rang-liste kandidata Privremene zajedničke komisije ova doma PSBiH broj: 01,02-50-1-49-5/10 od 18. 1. 2010. godine) – odgođeno izjašnjavanje na nastavku 71. sjednice Doma, održane 10. 2. 2010. godine radi dostavljanja biografija;**
- 13. Davanje saglasnosti za ratifikaciju:**
  - a) Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima,

- b) Protokola između Savjeta ministara BiH i Vlade Kraljevine Saudijske Arabije o međusobnoj zamjeni nekretnina – zemljišta za izgradnju diplomatskih predstavništava u Sarajevu i Rijadu.**

Prelazimo na realizaciju dnevnog reda.

Tačka 1.

Ad. 1. Usvajanje Zapisnika sa 71. sjednice Predstavničkog doma

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zapisnik ste dobili. Ima li primjedbi?
Zaključujem raspravu.

Prelazimo na tačku 2.

Ad. 2. Poslanička pitanja:

a) Komentari na dobijene odgovore

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Na današnjoj sjednici odgovore na postavljena pitanja su dobili: Mehmed Suljkanović od Ministarstva bezbjednosti BiH, na pitanje postavljeno na 70. sjednici i Savjeta ministara BiH, na inicijativu upućenu na 30. sjednici; Šemsudin Mehmedović od Upravnog odbora Javnog RTV sistema BiH, na pitanje postavljeno na 66. sjednici; Željko Kuzmanović od RAK-a, na pitanje postavljeno na 70. sjednici i od Savjeta ministara BiH, na pitanje postavljeno na 69. sjednici; Martin Raguž, Mirko Okolić i Milorad Živković od Savjeta ministara BiH, na pitanje postavljeno na 66. sjednici; Remzija Kadrić i Rifat Dolić od Savjeta ministara BiH, na pitanje postavljeno na 60. sjednici; Niko Lozančić od Savjeta ministara, na pitanje postavljeno na 70. sjednici; Husein Nanić od Centra za uklanjanje mina, na pitanje postavljeno na 70. sjednici.

Ima li komentara na dobijene odgovore?
Uvaženi poslanik Vinko Zorić. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Za nove, za nove.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Husein Nanić, Vi ste za komentar. Izvolite.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Evo, ja sam dobio odgovor na postavljeno pitanje i zahvaljujem se na ažurnosti i na brzom odgovoru, jer radi se o odgovoru na pitanje koje sam postavio na prošloj sjednici od BH MAC-a. I iz odgovora ono što je jedno upozorenja za sve nas, s obzirom da je u proceduri donošenje 'Zakona o protuminskom djelovanju' kojim bi utvrdili načine ... na kojim se financira sam proces deminiranja, iz ovog odgovora koji zaista sve podatke sadrži o sredstvima koja su planirana i ostvarena u 2009. godini, kao u planovima za 2010. godinu, vidimo da oko 90% sredstava u procesu deminiranja su sredstva od donatora. U tom smislu zaista je potrebno da iznađemo načine koji ne bi bili upitni za nastavak tog takvog procesa deminiranja, istovremeno da Vijeće ministara dobije svoju ulogu koju treba da ima u tom procesu.

Zahvaljujem se.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Da li neko još ima za komentar?

Uvaženi poslanik Martin Raguž, komentar. Izvolite.

MARTIN RAGUŽ:

Vezano za odgovor na pitanje koji sam dobio od Vijeća ministara – (U kojoj fazi je realizacija zaključaka Parlamentarne skupštine kad je u pitanju osiguranje sredstava u iznosu od 400 miliona KM za pitanja povratka ?) – mogu reći da nisam zadovoljan odgovorom. Jedino što je ohrabrujuće u ovom odgovoru jeste da stoji u ovom odgovoru koji je upućen 11. 2. 2010. godine da je konačno pripremljena i usvojena na Vijeću ministara Revidirana strategija za povratak izbjeglih i raseljenih. Ali u odgovoru nema još nikakvih konkretnih projekcija kada će se realizirati i zaključak Parlamentarne skupštine. A nakon ovog pitanja koje sam ja postavio 16. 12. 2009. godine prilikom usvajanja proračuna za ovu godinu ovaj dom je usvojio zaključak 'da u narednih pola godine Vijeće ministara osigura kreditna sredstva ili neka druga sredstva u iznosu od 400 miliona KM u narednih pola godine', pa će ažurirati ovo pitanje kroz realizaciju tog zaključka Zastupničkog doma.

Hvala lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja vidim prijavljene, ali ne mogu da znam ko se prijavio za komentar. Da li ima neko još za komentar da se prijavio ili je ovo sve za nova pitanja? Dobro.

Prelazimo na

b) Nova poslanička pitanja

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Vinko Zorić. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Ja imam pitanje za Vijeće ministara BiH, ali evo napominjem odmah da obrazloženje mog pitanja bude i stenogram ove moje rasprave.

Znači, moje pitanje glasi: 'Kako je moguće da nekih osoba nema u evidencijama Porezne uprave iako imaju osobnu kartu, jedinstveni matični broj građanina i ured CIPS-a u matičnoj im općini tvrdi da je sve uredu, a isto tako i nadležna agencija?' A agencija se, čini mi se, zove Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka.

'Je li moguće da je za takve propuste Porezne uprave odgovorna stranka koja ima sve potrebne dokumente? Tko su odgovorni?' Dakle, to su moja pitanja.

Naime, radi se o tome da nekih osoba nema u evidenciji Porezne uprave i onda oni obavijeste, a evo kažem da takvih slučajeva ima najmanje tri ... kod zaposlenih u ovoj Parlamentarnoj skupštini; onda oni obavijeste ovdje Računovodstvo zaposlenog, a Računovodstvo kaže: 'Čujte, te osobe koja je u vašem kartonu za izdržavanje, ona uopće ne postoji.' Ta osoba ima osobnu kartu, ja imam ovdje od takvih osoba i kopiju osobne karte, obavijesti iz CIPS-a koju dobije svako onaj ko se prijavi u CIPS, zahtjev za prijavu, odjavu i potvrdu o primljenoj prijavi za evidenciju. Dakle, sve to postoji, a službe u ovoj Parlamentarnoj skupštini tvrde da taj posao mora sam uposlenik otkloniti. Isto to tvrde i u Poreznoj upravi u Sarajevu, a matična općina kaže: 'Kad kliknemo jedinstveni matični broj građanina te osobe, odmah se pojave svi podaci'. To isto tvrde u ovoj agenciji u Banja Luci. Što je to? Ja sam se pitao je li to, ova tri slučaja koja znam, sva tri su Hrvata, pa sam se pitao je li to još jedan dodatni način iseljavanja Hrvata iz BiH. Pa sam pomislio da ipak nije. Ja ču ovdje kazati i ko je meni dao te podatke. Dakle, dali su mi, dakle ko mi je rekao da ja moram sam otkloniti grešku, rekli su mi na telefonskom broju 033 21 60 13.

Gdje god sam pokušao ja osobno, a čujem i od ostalih koji imaju taj problem, otkloniti tu grešku, ne mogu. Ali u našem Računovodstvu ovdje i u Poreznoj upravi Centar Sarajevo kažu: 'To vi sami morate otkloniti.' Ja se pitam je li uludo utrošen novac u te sustave, softvere, ili kako god ih zovu, ili je to jedan način da se pravi diskriminacija zaposlenih širom BiH?! Ovo je ovdje se desilo u Parlamentarnoj skupštini BiH i onda ja mogu reagirati kao zastupnik. Neki to meni ne bi možda ni kazali, jer bi mislili da su oni nešto krivi. U Poreznoj upravi Sarajevo tvrde da onaj ko ne otkloni grešku da će platiti vrlo visoke kazne. Ja se pitam kako je to moguće i ko je odgovoran za takve propuste. Ili tim ljudima, je li, ostaje, tim ljudima koji imaju takve probleme, ostaje da u sebi pjevuše ili ponavljanju one stihove od Arsenija Dedića: 'Stajao sam ispred grada, grad bez vrata, a ja bez ključa.' Ako je tako sve u BiH, onda kuku nama.

Hvala.

**PRVI ZAMJENIK
PREDSJEDAVAJUĆEG
NIKO LOZANČIĆ:**

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Zoriću.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Adem Huskić.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Poštovane kolege, cijenjeni gosti, ja imam tri kratka pitanja. Pitanja su za Vijeće ministara:

1. Koje banke vrše platni promet za institucije BiH?
2. Koliki su bili troškovi platnog prometa u 2008. i 2009. godini?
3. Da li je usluga platnog prometa vršena prema Zakonu o javnim nabavkama?

Molim da mi se dostave podaci o svim bankama i iznosima pojedinačno za 2008. i 2009. godinu.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Mirko Okolić.

MIRKO OKOLIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Ja imam dva poslanička pitanja.

Prvo je za Ministarstvo pravde:

'Da li je Upravna inspekcija Ministarstva pravde ikada do sada izvršila kontrolu zakonitosti sklapanja ugovora o djelu ili o radu na određeno vrijeme u Ministarstvu bezbjednosti?

Ako jeste, da mi dostavi informaciju o rezultatima te inspekcije. Ako nije, predlažem da to hitno učini i o nalazima Upravne inspekcije, i to imenima i funkcijama odgovornih, da me obavijesti.'

Drugo je pitanje za Ministarstvo bezbjednosti:

'Koliko lica u Ministarstvu bezbjednosti trenutno radi pod ugovorom o djelu ili ugovorom o radu, na kojim poslovima i po nacionalnoj strukturi?

Tražim da mi se dostavi pregled svih ugovora o djelu ili o radu u proteklih tri godine po nacionalnoj strukturi, sa obrazloženjem zašto su imali prijeku potrebu za zaključivanje takvih ugovora.'

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Moje pitanje glasi:

'Koliko je Ministarstvo finansija i trezora u Vijeću ministara BiH od 1. januara 2007. do 1. februara 2010. godine planiralo u skladu sa njihovim programom rada usvojiti zakona i koliko je tačno usvojeno zakona u ovom periodu na sjednicama Vijeća ministara BiH?'

Pitanje postavljam ministru finansija i trezora u Vijeću ministara BiH i odgovor tražim u pisanoj formi.

Kako su moja i sljedeća pitanja vrlo slična, a neka i gotovo identična prema drugim ministarstvima, neću ih postavljati već sva pitanja dostavljam u pisanoj formi.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Sadik Sado Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažene kolege, kolegice, članovi izvršne vlasti, mediji i gosti, sve vas srdačno pozdravljam.

Moje pitanje je za OSA-u, Obavještajno-sigurnosnu agenciju:

'Da li je tačno da se na spisku osoba koje su prijetnja nacionalnoj sigurnosti države BiH nalaze samo pripadnici jednog naroda, muslimani, domaći i strani?'

Pitam, kolega Lagumđija, ne znam, možda ćete se uvrijediti, možda ne pripadate tom narodu tu. Nisam završio, nemojte dobacivati jer ako ja budem dobacivao ... Ja želim samo da se zna, član sam i Komisije za nadzor nad radom OSA-e, naravno da ću to pitanje pokrenuti na ovoj komisiji, jer po ovome ispada da oni koji tajno i javno svakodnevno djeluju protiv države ispadaju čuvari države BiH, a oni koji se najviše zalažu za državu, koji nemaju rezervne države, ispada da su opasni po opstanak i sigurnost te države. Ja ću to pitanje i na samoj komisiji postaviti.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Lazar Prodanović.

LAZAR PRODANOVIĆ:

Gospodine zamjeniče predsjedavajućeg, uvažene koleginice i kolege poslanici, poštovani ministri i gosti, moje pitanje upućujem Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH. Molim, dakle da mi se odgovori:

'Koji projekti su u prošloj godini realizovani putem Fonda za povratak, u kojim opštinama, kolika je vrijednost tih projekata koji su realizovani i ko je izvođač radova na tim projektima?'

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Remzija Kadrić.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Ja imam dva kratka pitanja. Prvo je:

'Da li je Projektom Cijevna 1. i 2. ispoštovana sva potrebna procedura predviđena Zakonom o koncesijama i drugim propisima i da li je pomenutim projektom predviđeno izmještanje riječnog korita na lijevu stranu na obradivo poljoprivredno zemljište mještana Bošnjaka u Mjesnoj zajednici Kotorsko, Opština Doboј? Dakle, ovo je pitanje koje upućujem Vladi RS-a.

I drugo pitanje je Odboru Javnog RTV sistema:

'Kakav je status TV predajnika pod nazivom "Jablanica" kod Bijeljine, ko taj predajnik pod kojim uslovima i na osnovu kojih propisa koristi?'

Zahvaljujem se.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Rifat Dolić.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo predsjedavajući, kolegice i kolege, uvaženi gosti, ja imam dva poslanička pitanja. Prvo pitanje je ministru finansija u Vijeću ministara BiH:

'Kakva je zakonska procedura do donošenja konačnih odluka o finansijskom zaduživanju općina, kantona i drugih institucija vlasti u BiH kod komercijalnih banaka i drugih finansijskih institucija i kakvi su zakonski mehanizmi za reviziju i ocjenu opravdanosti takvog zaduživanja, s obzirom na činjenicu da se ovakva zaduživanja sve češće koriste za finansiranje izbornih programa i projekata bez ekonomske opravdanosti i za pokrivanje budžetskih dubioza koje su rezultat neodgovornog raspolaganja budžetskim sredstvima?'

Ovo pitanje postavljam iz razloga što su vijesti o donošenju odluka općinskih vijeća, skupština i parlamenta o zaduživanju kod komercijalnih banaka i drugih finansijskih institucija u posljednje vrijeme postale naša svakodnevница. Ovakvo stanje može biti uzrokovan željom za ublažavanje i saniranje posljedica krize i recesije ali se u ovakovom zaduživanju sve češće prepoznaju namjere finansiranja izbornih programa i projekata pred predstojeće opće izbore u

BiH. U smanjenoj izdašnosti budžetskih sredstava lako se poseže za zaduživanjima koja nemaju jasnu ekonomsku opravdanost i kojima se kupuje povjerenje birača na izborima. Prema dostupnim podacima u posljednjih nekoliko mjeseci na ovakav način, i motivirano izborima, zaduženost BiH povećana je za preko 400 miliona KM i u pripremi su odluke za još preko 800 miliona KM bez programa stendbaj-aranžmana koji je u toku.

Drugo pitanje je Vijeću za štampu BiH:

'Na koji način i kome se podnose prigovori na rad printanih medija i novinara u situacijama kada printani medij izlazi u inostranstvu na jezicima naroda BiH, a novinar boravi i piše iz BiH i o događajima u BiH?'

Sve je više situacija u kojima u inostranstvu izlaze printani časopisi na jezicima naroda BiH a za njih pišu novinari koji imaju državljanstvo i borave u BiH i pišu iz BiH o događajima iz BiH. U ovakovom pisanju često se upotrebljava jezik mržnje i pronose se uvrede i klevete mimo svih pravila koja vrijede u BiH, a iz BiH se teško pozvati na pravila koja vrijede u zemlji gdje printani medij izlazi a isti ignoriše demantije i ispravke objavljenih neistina.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeća je uvažena zastupnica Azra Alajbegović.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, kolegice i kolege, gosti, ja imam pitanje za Agenciju za identifikacijske dokumente BiH koje glasi:

'Zašto su građani BiH koji izvade pasoš u inostranstvu diskriminirani u odnosu na građane BiH koji izvade CIPS ličnu kartu u BiH po pitanju prava na pasivnu registraciju u Centralni birački spisak?'

Agencija za identifikacijske dokumente rutinski dostavlja CIK-u sve podatke o građanima BiH koji izvade ličnu kartu radi uvrštanja u Centralni birački spisak. Aktuelno rukovodstvo Agencije odbija dostaviti takve podatke o građanima koji izvade pasoš BiH. Ova diskriminacija rezultira u različitom tretmanu građana koji su u inostranstvu i koji su izvadili pasoš i koji nikada nisu izvadili ličnu kartu, iako po zakonima BiH pasoš ima identičan status za potrebe ostvarivanja biračkog prava. Osobe koje žive van BiH se stoga mahom, zbog komplikirane procedure registracije u Centralni birački spisak, ne uvrštvaju u biračke spiskove čime su im uskraćena osnovna ljudska prava da biraju i da budu birani.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Husein Nanić.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Kolege i kolege poslanici, ja bih htio danas postaviti pitanje ministru prometa i komunikacija BiH, a radi se o sljedećem:

'Iz sredstava informisanja mogli smo saznati da se vode određene aktivnosti na izgradnji ceste od ušća Lašve do Donjeg Vakufa. Određena procjena je da košta oko 600 miliona maraka i radi se studija izvodljivosti koja bi trebala biti urađena, kako to informacije iz medija najavljuju, u februaru mjesecu. Ja postavljam pitanje i tražim odgovor od ovog ministarstva o trenutnim aktivnostima, zvanično, znači o trenutnim aktivnostima i planovima na tom projektu, te da li postoje planovi za izgradnju preostalog dijela ceste od Donjeg Vakufa do Bihaća?'

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Moje pitanje je upućeno Savjetu ministara BiH i direktno predsjedavajućem, doktoru Nikoli Špiriću. Pitanje glasi:

'Zašto Savjet ministara BiH odštetni zahtjev porodice Starovlah nije riješio diplomatskim sredstvima sa predstavnicima NATO-a i zašto je Ministarstvo inostranih poslova BiH prihvatio jednostranu odluku NATO-a po kome se odštetni zahtjev porodice Starovlah odbija?'

Molim predsjedavajućeg Savjeta ministara doktora Nikolu Špirića da se lično angažuje po ovom pitanju.'

Obrazloženje:

Vi znate da sam ja to pitanje postavio prije skoro dvije godine i 2. 7. 2009. godine sam dobio odgovor od Savjeta ministara po kome je NATO odbio odštetni zahtjev Starovlaha jer, kako oni kažu, šteta je rezultat operativnih aktivnosti NATO-a i da takva ne može biti razmatrana od strane Komisije za odštetni zahtjev ili arbitražni sud.

Podsjećam vas da u Dejtonskom mirovnom sporazumu postoji jedan sporazum između NATO-a i BiH po kome u tački 16., citiram sada: 'Sporovi u vezi sa tumačenjem ili primjenom sadašnjeg sporazuma će se riješiti između BiH i NATO-a diplomatskim sredstvima.' Dakle, diplomatskim sredstvima, a ne jednostranom odlukom kako je to prihvatio Ministarstvo inostranih poslova.

Hoću da vas podsjetim da su sve ekspertize i svi stručnjaci od onih sa VMA do onih u Tuzli i odavde iz Sarajeva neosporno dokazali da se radilo o, rekao bih, namjernom povređivanju ljudi koji su pretučeni tupim predmetima i kojima je nanesena velika materijalna šteta. Jedan od tih koji su stradali u toj, nazovimo je, akciji, ja bih rekao jednom brutalnom nasilju, jedan mladić koji je u tom trenutku imao 29 godina, koji je završio fakultet a koji je danas 100% invalid i ne može ni iz dvorišta svoje kuće da izađe.

Hoću da podsjetim i zašto sada aktuelizujem ovo pitanje. Naime, 22. ovog mjeseca je zakazana pred Sudom BiH rasprava o ovom pitanju i porodica Starovlah će ponovo biti izložena, ne samo materijalnim troškovima već i teškom bolu tražeći raznorazna svjedočenja i podsjećajući se na ono što se desilo u tom trenutku. Hoću da vas podsjetim da je BiH prema Povelji UN-a a i prema odlukama Ustavnog suda po nekim drugim pitanjima (ja ču to staviti u obrazloženju, ne bih vam čitao) obavezna u slučaju da nije u stanju da postigne diplomatski sporazum, do koga očigledno nije došlo, da sama nadoknadi datu štetu. Ovo je elementarno pitanje poštovanja ljudskih prava u ovoj državi i mislim da bi trebalo sve da se učini da se ovo što prije riješi. I stoga u ovom poslaničkom pitanju je i moja molba predsjedavajućem Savjeta ministara da se lično uključi u pokušaju konačnog rješenja ovog pitanja.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Zlatko Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Kao i kolega Zorić, ja bih isto molio da se ovo obrazloženje stavi također na uvid uz postavljeno pitanje koje je u pisanoj formi dostavljeno.

Naime, neposredni povod za ovo pitanje je što praktično kolega Raguž je dva puta postavljao slično pitanje i oba puta je dobio odgovor kojim je praktično bio, s razlogom, nezadovoljan. Naime, njegovo pitanje se odnosilo na to u kojoj fazi je zaduženje, Vijeće ministara, odnosno Ministarstvu finansija i Ministarstvu za izbjeglice i ljudska prava da iznađu povoljne kreditne aranžmane radi finansiranja i realizacije projekata povratka izbjeglih i raseljenih lica. I njegovo pitanje, nakon što prvi put nije dobio odgovarajući odgovor, on ga je proširio zato, je li - kakve su projekcije za naredni period? Opet je dobio odgovor koji je praktično neprihvatljiv.

S druge strane, mi smo trenutno i kao SDP podržali da se proba iznaći rješenje vezano za popis stanovništva. Dobro je poznato da je jedan od razloga, odnosno jedan od mogućih, da tako kažem, scenarija po kojem bi se ipak došlo do popisa stanovništva podrazumijevao i rješavanje upravo ovog pitanja koje su mnogi uslovjavali kod usvajanja dva budžeta. Poznato je da je još tzv. prudska trojka praktično definirala ovu obavezu i to je razlog zašto su neki insistirali iz prudske trojke da se to realizira, a svako dobronamjeran je želio da se to također realizuje.

Zašto postavljam ovo pitanje, odnosno ne postavljam isto pitanje nego pitanje povodom ovoga u nadi da će dobiti odgovor i da će Vijeće ministara nakon trećeg puta, praktično, ipak dati neki ... odgovor. Zašto ovo pitanje? Zato što iz odgovora kojeg smo dobili se u stvari može vidjeti da se tu praktično: ne da se ništa ne radi, nego se prave izvještaji, informacije koje čak pokušavaju biranim birokratskim rječnikom da nas ubijede da se u stvari nešto radi, a vi vidite da je to u stvari toliko neprihvatljivo da ja nemam riječi kako da kažem. Naime, u odgovoru koji je dobijen, iz drugog puta, se konstatovalo, pazite, u odgovoru na pitanje koje je kolega Raguž postavio prije dva mjeseca, počelo se od toga, dakle odgovor šta se dešava: prvo se kaže da prije

godinu dana se pisalo ... pismo na 25 adresa ambasada, pa da ambasade nisu odgovorile. Pa se onda konstatovalo da se pripremila jedna prezentacija, pa onda dolazi riječ *međutim*, inače riječ koja ubija svaku ozbiljnu dalju priču, ta riječ *međutim* je uvod u to da se konstatiše da, mada je Ministarstvo za ljudska prava to dostavilo, neki stranci, kakva čudna koincidencija, su tražili da se to dostavi na engleskom. Pa valjda u toj informaciji se kaže da je onda dostavljeno na engleskom, međutim taj program, ne znam je li na engleskom ili na našem, nije usaglašen na Vijeću ministara. Čudilo bi me da nije usaglašen ovaj na engleskom. Pa se onda konstatiše, pazite, onda dolazi ozbiljna stvar, konstatiše se da Evropska banka za obnovu i razvoj i Evropska investiciona banka su konstatovale odsustvo interesa za ovaj projekt. Dakle, odatle nema para. Pa se onda konstatiše da smo krenuli u Razvojnu banku Vijeća Evrope, pa se konstatiše da su i tu rekli da nema para. Onda se pojavila Japanska agencija za međunarodnu saradnju. Oni nisu ništa konstativali, mi smo njima samo rekli da imamo ovu potrebu. Onda se posjetio direktor za Latinsku Ameriku u OPEK fond, pa je tu dogovoren da se pripremi pismo za OPEK fond, i obećano je od Saudijskog fonda da će oni prihvati program kada im ga mi dostavimo. To sve piše u ovoj informaciji. Pa je onda aktueliziran jedan projekt sa OPEK-om od 7 miliona za koji je OPEK rekao da im damo nacrt sporazuma. E, onda je Ministarstvo finansija pokrenulo proceduru učlanjenja u Aziju banku za razvoj ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ima li još toga?

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

vrlo kratko, još malo ima,

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Tri minute su davno prošle.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

i Afričku banku. A onda smo, kada smo potpisali ovaj sporazum sa Saudijskim fondom o neke četiri bolnice, razgovarali s njima o tome da nam trebaju pare za ovo. A onda je dogovoren da se uputi još jedno pismo Saudijskom fondu, nakon čega je Ministarstvo finansija, zamislite, Saudijski fond povezao sa ministrom Halilovićem. E, kada se to desilo, onda se pravi autoput Kakanj-Gračanica i tu je sa Kuvajtskim fondom bio sastanak sa ministrom za izbjeglice koji je objasnio ovima iz Kuvajta da mi to trebamo. I nakon toga se kaže da Ministarstvo radi izradu Revidirane strategije ...

Zašto ja ovo govorim?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim Vas!

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Molim Vas, gospodine Živkoviću, završavam. Ovo je odgovor na pitanje: Šta je sa kapitalnim projektom, o kojem javnost u BiH očekuje da se nešto desi? Ovo je odgovor na dva budžeta koja su usvojena zato što će se pojaviti pare za povratak.

Moje pitanje glasi:

'Kada i kako će biti sankcionisani odgovorni za neizvršavanje zaključaka Parlamentarne skupštine povodom iznalaženja povoljnih kredita u inozemstvu za finansiranje i realizaciju projekta povratka izbjeglih i raseljenih osoba, te kada, kako i do kada će Vijeće ministara realizirati ovaj zaključak?'

Ja vam se zahvaljujem na strpljenju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja se Vama zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Velimir Jukić i nemamo više prijavljenih. Izvolite.

VELIMIR JUKIĆ:

Gospodine predsjedatelju, kolegice i kolege, predstavnici Vijeća ministara, cijenjeni gosti, ja upućujem pitanje Vijeću ministara BiH, SIPA-i, OSA-i, Tužiteljstvu BiH, Tužiteljstvu Federacije BiH, Tužiteljstvu Zapadno-hercegovačke županije, MUP-u Federacije i MUP-u Zapadno-hercegovačke županije.

Pitanje glasi:

'Šta poduzimaju ovi naprijed navedeni u rasvjetljavanju svih okolnosti i utvrđivanju činjenica u vezi višegodišnje nezakonite eksplotacije i prodaje mineralne sirovine boksita na području općina Posušje i Široki Brijeg?'

Prema dostupnim informacijama: nepoznati, pod navodnim znacima, počinitelji su u zadnjih par godina iskopali i prodali oko 200 tisuća tona boksita i od prodaje oprihodovali preko 10 milijuna maraka. U ove količine nije uračunata proizvodnja rudnika boksita Posušje i Široki Brijeg.

Naime, zašto sam naveo sve naprijed navedene da se odnosi pitanje i na njih? Zato što se ovakav vid aktivnosti, po svojoj prirodi, ne može dogoditi a da za to ne znaju svi oni koji trebaju to znati i mogu vidjeti. Naime, radi se o vrlo velikoj količini boksita koju nepoznati, pod navodnim znacima, počinitelji vrše već godinama i prodaju i na taj način oštećuju vlasnika, a vlasnik je država, odnosno vlast, vlast na svim razinama i na taj način se pojedinci bogate. Ovo se ne može raditi ni vršiti bez organizirane skupine i suradnje sa vlasti. To je više nego jasno, zbog prirode ovog djela. I zato sam ovo pitanje uputio, dakle i Tužiteljstvu BiH i SIPA-i, cijeneći da se ovdje radi o organiziranom kriminalu, jer se ovo ne može dogoditi u organizaciji samo jednog, ma kojeg, pojedinca bez znanja i suradnje i drugih. Ovo se događa već dugo vremena i mislim da je vrijeme da se nešto učini i da se ovo zaustavi, imajući na umu činjenicu da su rudnici boksita Posušje i Široki Brijeg nekada zapošljavali preko 900 radnika, a danas tu radi svega 50-tak ljudi koji jedva osiguravaju sebi plaću, a u isto vrijeme ima više onih koji nezakonito vrše eksplotaciju i zapravo kradu njihove potencijalne proizvode i oni ih proizvode i od toga naravno sebi namiču korist.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Zaključujem 2. tačku dnevnog reda.

Prelazimo na 3. tačku:

Ad. 3. Zahtjev poslanika Sefera Halilovića za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama BiH po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Danas raspravljamo samo o ovom zahtjevu za hitni postupak.
Otvaram raspravu o ovom zahtjevu. Izvolite.
Uvaženi poslanik Sefer Halilović. Izvolite.

SEFER HALILOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolege poslanici, ja mislim da ovdje ne treba puno riječi trošiti da ovaj zakon zaista zahtijeva hitan postupak, jer 1. marta ove godine prestaje profesionalna vojna služba velikom broju lica ili odredenom broju lica (nije to tako veliki broj) u Oružanim snagama BiH, a radi se o pripadnicima Armije, HVO-a i Vojske RS-a. U ovom obrazloženju je napisano i opisano tačno na koji način i kako bi se to moglo riješiti. Ja bih samo htio da kažem još dvije rečenice.

Prvo, mislim da jedna od tih naših loših karakteristika, po kojima smo prepoznati u svijetu, jeste da proizvodimo mnogo više istorije nego što smo u stanju podnijeti i da je od '95. godine pa do danas za sve ove pripadnike Oružanih snaga različitih vojski nađeno jedno elastično i ljudsko rješenje, a sada se radi o jednom broju veterana koji su u Armiji ili HVO-u od '91. ili '92. godine, dakle radi se o ljudima koji su više od skoro 20 godina u vojsci i ništa drugo nisu bili nego vojnici, i koji se sada nalaze u vrlo teškoj i delikatnoj situaciji. ... Mislim da je naša obaveza da ovo pitanje stavimo makar na dnevni red po hitnom postupku i da na jedan korektni način nađemo rješenje za ovaj nevelik broj ljudi, jer je nađeno rješenje. Parlament i parlamenti entiteta su do sada našli rješenje za mnogo veći broj ljudi nego što je ovaj ovdje.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Uvažena poslanica Azra Hadžiahmetović. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Evo, povodom ovog, ja će reći, prijedloga, ali i problema koji je inicirao ovaj prijedlog od kolege Halilovića u parlamentarnoj proceduri; radi se naime o problemu koji zaista zaslužuje posebnu pažnju, tim više što se odnosi na oko, ako sam dobro razumjela, preko 2.000 ljudi, radi se o problemu koji, prije svega, ima ljudsku dimenziju i vezano za koji ni jedan parlament i ni jedna vlada u ovoj državi se ne može ignorantski odnositi. Stoga uvažavamo zaista inicijativu da se i na ovaj način makar iniciranjem rješavanja ovog problema izađe u susret, odnosno ide u pravcu odgovarajućih rješenja. Međutim, ima nešto drugo, uz ovu specifičnu težinu ljudske dimenzije koji ovaj problem zaslužuje, mi imamo i ono drugo, a to je cijenu koštanja rješavanja takvog problema.

Imajući u vidu činjenicu da se mi nalazimo na putu ka članstvu, evo ja će posebno apostrofirati, NATO-u, imamo i odgovarajuće zahtjeve kada su u pitanju standardi NATO-a, imamo i, naravno, kao zemlja koja ima i potrebu, ne samo vezano za euroatlantske integracije, ali zemlja koja ima potrebu zaista zapošljavanja i mlađih ljudi, i vodeći računa o svemu tome, mi smo za to da se ovaj problem rješava, ali ne po hitnom postupku da ne bismo ušli u zamku drugih problema, odnosno da nam ne bi eventualno rješavanje jednog problema otvorilo probleme negdje drugo. Stoga cijenimo da bi bilo dobro da predlagач sam predloži možda postupak za skraćenu proceduru, što cijeni da bi imalo i veće šanse da obezbijedimo sve odgovore na pitanja koje rješavanje ovog problema iziskuje.

I evo, mi predlažemo, mi smo spremni da podržimo skraćeni postupak, da se o tome očituju nadležna ministarstva, komisije, resorna komisija, zajednička komisija Parlamentarne skupštine i u tom smislu mi smo spremni da podržimo skraćeni postupak.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Šefik Džaferović. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, koleginice i kolege, ja želim samo da vas podsjetim da smo mi na ovu temu imali raspravu u Parlamentarnoj skupštini BiH na bazi jedne informacije koja je stigla od Ministarstva odbrane preko Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost i da je Parlament BiH kroz oba doma, bar znam za ovaj dom sigurno, prihvatio tu informaciju i dao zapravo smjernice Ministarstvu odbrane kako da se ponaša.

Ovo je naravno top tema, vrlo važna tema, osjetljiva tema. Na ovoj temi moguće je i zarađivati političke poene, a moguće je i gubiti političke poene. Ja samo pozivam nas ovde u BiH da budemo spram ovog pitanja ozbiljni i odgovorni i da stvar rješavamo tako što ćemo omogućiti zemlji da se normalno kreće svojim reformskim putem i putem ka NATO integraciji, sa jedne strane, i, sa druge strane, da se zaštite, koliko je to god moguće, ili maksimalno prava svakog pojedinca u okviru strukture Oružanih snaga BiH. I to treba da bude, zapravo to trebaju biti, između te dvije stvari je zapravo ulica ili put kojim mi treba da se krećemo.

I, mi smo nekoliko puta na Komisiji za odbranu slušali ministra odbrane i predstavnika Ministarstva odbrane na ovu temu i ja želim danas da kažem da smo mi u SDA-u, naravno, jako zainteresirani za rješavanje ovog pitanja na najbolji mogući način kako bi se zemlji omogućio normalan put ka NATO savezu i, sa druge strane, kako bi se u potpunosti zaštitala prava ovih ljudi. Da vidimo dakle šta je to. I, bez informacije Ministarstva odbrane na ovu temu, mi danas jednostavno nismo u stanju, nismo spremni da podržimo jednu ovakvu hitnu proceduru koja isključuje bilo kakvu raspravu, bilo kakvu analizu. Mi hoćemo da čujemo jednostavno Ministarstvo odbrane šta oni kažu na ovu temu. Tako da smo mi bliski stavu kojeg je iznijela uvažena kolegica Azra Hadžiahmetović.

Toliko, hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Slavko Matić. Izvolite.

SLAVKO MATIĆ:

Hvala lijepa, gospodine predsjedatelju.

Kolegice i kolege zastupnici, poštovani gosti, postoje zasigurno opravdani razlozi za žurnu proceduru, odnosno proceduru po članku 127. Prije svega, riječ je o kratkim izmjenama, malom obujmu izmjena i potrebi žurnog reagiranja na problem koji je već nastao. S druge strane, već smo čuli jedan ili dva razloga od prethodnih kolegica i kolega u obrazlaganju ovog zahtjeva za žurnu proceduru da to ipak bude skraćeni postupak. Ja će reći još jedan razlog iz kojeg bi trebalo ipak ovo ići u skraćenu, a ne žurnu proceduru. A taj moj razlog, za njega mi je povod dao sam predlagatelj ovog zakona govoreći o sadržaju samog zakona, odnosno o članku 1. koji se predlaže, pozivajući se na bivše pripadnike Armije BiH, Hrvatskog vijeća obrane, Vojske RS-a. Sadržajno ovdje nije rečeno na koje se razdoblje odnosi, a sam je rekao da misli da tu treba preferirati ljude koji su čak od '91. ili '92. bili pripadnici. To se ne vidi iz ovog zakona. I, ako budemo imali volje ovako nešto usvojiti, ovaj prijedlog bi trebao pretrpiti određeno amandmansko djelovanje i da se točno kaže na koje vrijeme se odnosi. Jer, treba podsjetiti da su ovakve postrojbe postojale čak i poslije '95., i u Federaciji a na razini države posebno, sve do stvaranja zajedničkih Oružanih snaga postojala je i Armija BiH, i Hrvatsko vijeće obrane, i Vojska RS-a, da ne kažem, i '97. i '98'. i '99', pa je to razdoblje puno duže nego razdoblje ratnog sukobljavanja.

Ja želim podsjetiti da sam kao zastupnik još na 70. sjednici postavio identično pitanje za inicijativu koju je kolega Halilović pokrenuo i koju smo na prethodnoj našoj sjednici usvojili i temeljem koje je kolega Halilović predložio ovaj zakon. Ali uistinu mislim da bi bilo dobro, iz svih pobrojanih razloga, danas usvojiti skraćenu proceduru, a ne žurnu, da bi dobili mogućnost da i amandmanski djelujemo na ovaj tekst, pa da bi dobili i na vremenu, što je i kolega Džaferović primijetio da dobijemo i zvanično pisano očitovanje i Ministarstva obrane iz Vijeća ministara, pa možda i drugih zainteresiranih institucija i tijela.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi predsjedatelj, doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Jednostavno ne može se izbjegći da se ovde govori i o potrebi donošenja zakona kao što se govori i o tome da li je hitan prijedlog odgovarajući u ovom trenutku. Ja očekujem od Ministarstva odbrane da će ovdje izaći i reći da li ima potrebe da se donosi zakon, a da onda kažemo da ovaj zakon jeste hitan; međutim problem koji on rješava nije od juče. Mi smo usvojili zakon, ljudi koji su u Oružanim snagama BiH znaju od 2005. godine šta će se desiti 1. marta ove godine. Ministarstvo je znalo i napravilo je razne programe, obuke i doškolovanje kadrova koji će ostati bez posla ovde. Znaju se i standardi NATO-a i ostalih vojnih snaga u okruženju po kom osnovu se treba taj problem rješavati i, čini mi se da, osim hitnoće ovoga zakona kao zakona, problem nije od juče i mogao se riješiti mnogo prije. Čak mislim da se moglo i na prošloj sjednici Skupštine predložiti skraćena procedura pa da čujemo sve, i našu komisiju, i našeg ombudsmena za vojsku, Oružane snage koji je trenutno na putu, šta misli o svom ovom problemu. Nije bilo potrebe da se na zadnjoj sjednici, pred 1. mart, dolazi sa prijedlogom *uzmi ili ostavi*. Ako ima potrebe, dajte da razgovramo o ovome, dajte da podastremo sve podatke i da se ne igramo ovde ko je veći humanitarac u ovoj zemlji i ko će rješavati socijalna pitanja na ovaj način, ako je zakon donesen 2005. godine. Dozvolite da svi imamo obavezu prema ljudima, ali imamo i obavezu da se ozbiljno i odgovarajuće ponašamo u dogоворима sa onima sa kojima smo pravili ovaj zakon. Da čujemo šta će reći Predsjedništvo u vezi sa ovim. Ovdje se stalno referira na rezervni sastav; ja koliko znam, u BiH nije formiran rezervni sastav, da vidimo šta je sa time i da onda otvorimo raspravu o ovim prijedlozima.

Zato očekujem da će se Ministarstvo odbrane uključiti da nam kaže da li ima potrebe da raspravljamo o ovome zakonu i ako ima onda ne može se zakon predlagati po 127. nego po 126. da damo mogućnost i amandmanskog djelovanja.

Uvaženi poslanik Salko Sokolović. Izvolite.

SALKO SOKOLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Sigurno je da smo na ovu temu trebali ranije razgovarati, međutim evo imamo ovo danas što imamo. Mislim da bi mi danas trebali imati neki odgovor na ovo pitanje kako dalje kada je u pitanju prestanak ugovora vojnika Oružanih snaga BiH. Možda jeste dobro rješenje ovde predloženo da ovo ipak, ja bih zamolio predlagača da ide u ovom pravcu, da to ne bude hitni postupak već skraćeni, da i ovo o čemu je i predsjedavajući maloprije govorio, sagledamo svu tu problematiku i da na neki način nađemo adekvatno rješenje.

Ja mislim da nije ovo pitanje socijalnog karaktera, ovo je ipak jedno drugo pitanje koje zadire u moralnost nekog zakonskog rješenja. Zakoni kada se donose: oni se napišu a u parlamentarnoj proceduri ljudi, predlagajući određene dopune i izmjene, unose malo i duše u ta

zakonska rješenja. I mislim da bi mi trebali na jedan drugačiji način ovo gledati i gledati da nađemo rješenje sa kojim ćemo i mi biti zadovoljni, kojim će se moći obaveze prema međunarodnoj zajednici i NATO-u ispuniti, a i da ljudi kojima prestaje ugovorna obaveza ne budu oni koji će biti istjerani na ulicu. To je trenutno, kad razgovarate s tim ljudima, takva situacija – oni će izaći na ulicu.

Ja ću vas podsjetiti da su oni potpisali te ugovore u momentu kada su imali samo jednu mogućnost, ustvari dvije mogućnosti: *uzmi ili ostavi*. Ja vjerujem da je tada pisalo na kraju ugovora da će poslije četiri godine provedene u profesionalnoj vojsci biti zatvoreni ili ubijeni: oni bi potpisali da ostanu te četiri godine, da imaju egzistenciju, na kraju krajeva, te četiri godine. Mnogi od njih su preuzeли obaveze kreditnog karaktera, jedini su hranioci porodice, imaju djecu, i mislim da mi moramo na jedan drugačiji način razgovarati na ovu temu i naći određeno rješenje. I možda je upravo ovaj skraćeni postupak mogućnost da svi zajednički razmotrimo tu problematiku još jednom i da nađemo rješenje kojim ćemo biti svi zadovoljni.

Ovdje je bilo priče vezano i za NATO standarde. Ono koliko je meni poznato, a mislim da imam dobru informaciju, NATO ne limitira godine. Oni limitiraju obučenost i opremljenost vojnika. I u tom pravcu kad su NATO standardi u pitanju trebamo razmišljati, a ne o godinama. Znači, o opremljenosti i obučenosti tih vojnika, jer evo mi imamo, je li, tu nedavnu prošlost agresije na BiH i znamo na koji način su se vojske popunjavale. Niko nije govorio je li to 30, 35 ili 20 godina. Svako je uzeo pušku i bilo je to što je bilo. Prema tome, ne trebamo to zaboraviti i moramo i ovoj kategoriji ljudi koji trebaju sutra da izgube posao, izađu na ulicu, da im pomognemo na neki način da se adaptiraju, da nađu novi posao i da obezbijede egzistenciju svojim porodicama.

E, zašto Ministarstvo odbrane, zašto mi ovdje smo potrošili toliko vremena a nismo znali na kraju na koji način će sve to završiti, sada je to par upitnika ... i evo možda i kroz ove rasprave možemo dobiti određene odgovore. Evo, ja bih također zamolio, na kraju, predлагаča da u skraćenom postupku rješavamo ovo pitanje i da zajedničkim dogовором kroz amandmane, koji bi vjerovatno bili nekog drugog karaktera, probamo da riješimo ovu situaciju.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Uvaženi poslanik Savo Erić. Izvolite.

SAVO ERIĆ:

Hvala, gospodo predsjedavajući.

Poštovane kolegice i kolege, cijenjeni gosti, mi smo majstori kada treba rješavati neka pitanja i uvijek postavimo ta pitanja u 12 i 5. Ako smo 2005. godine znali da ćemo doći u ovaku poziciju, znači trebali smo ta sredstva iskoristiti, prekvalifikovati te ljude. Oni bi danas radili već svoj dio posla, imali svoje male poslove, biznise, radili bi, bili bi korisni, njihove porodice i njihova djeca sigurno bi imali put i vodilju kuda idu. A pošto to nismo uradili, onda ćemo imati maloljetničku delinkvenciju i djecu koja otimaju, kradu i ubrzo će upadati u stanove. Sad upadaju u kladionice, a poslije će upadati u stanove. To je jedno pitanje.

Drugo, ono zbog čega ja ne mogu podržati ovaj hitni postupak i što se protivim, znači koliko to košta, da li smo to predvidjeli budžetom i da li ovaj mali budžet može izdržati ovoliki pritisak i ovolika izdvajanja. Znamo i sami da i sam budžet koji smo izveli za Oružane snage je preveliki za ovu zemlju i da se trebalo razmišljali ako idemo putem ka EU onda trebamo razmišljati sasvim u drugom pravcu. Od koga ćemo se mi braniti? Znamo da nemamo od koga. Imamo iskustva da smo ulagali u prošloj zajedničkoj državi u tenkove koje smo sada isjekli. Bolje da smo razvijali biznis i poslove. Znači, nismo vodili o tome računa.

I ono što je meni nejasno u drugom dijelu, znači koji je to broj ljudi? I da li je realno, znači apsolutno da možemo sve to odlučiti. I ja bih zamolio predlagачa da pokuša da povuče pa da vidimo bolje rješenje, jer zaista ne treba se igrati sa ovim ljudima, jer oni su sad dovedeni u čorsokak.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ima li potrebe neko iz Ministarstva odbrane?

Uvažena zamjenica Marina Pendeš. Izvolite.

MARINA PENDEŠ:

Gospodo predsjedavajući, uvažene dame i gospodo, ja ispred Ministarstva obrane mogu reći da smo mi jučer u popodnevnim satima dobili ovu inicijativu za izmjenu zakona i kao Ministarstvo obrane u tom smislu nismo uspjeli detaljnije se iskonsultirati i analizirati kada se tiče ovog žurnog postupka, a na neki način smatram da Ministarstvo obrane ne može utjecati na parlamentarce u smislu ove inicijative na koji način će se voditi rasprava.

Ja ću se vjerojatno ponoviti, ali nije zgorega, s obzirom da Ministarstvo obrane u zadnje dvije godine intenzivno radi na pripremi NATO ... fonda kada je u pitanju zbrinjavanje ljudi koji sa ovom godinom neće više ispunjavati uvjete koji su definirani ovim zakonom koji je usvojen 2005. godine. I mislim da su gospoda predstavnici klubova, ja pretpostavljam, iznijeli većinu toga i da je ovo bila tema ne jedne Komisije za obranu i sigurnost oba doma Parlamentarne skupštine nego i na nekoliko sjednica Predsjedništva. Mi smo pokušali sukladno novcima sa kojima raspolažemo, u skladu znači sa proračunom koji je odobren od strane Parlamenta, odnosno i od Predsjedništva, izdvojiti 2 miliona maraka (ustvari milion Ministarstvo obrane, dobili smo milion od Vlade Norveške) kako bismo utemljili NATO ... fond i očekujemo još 2 miliona od skandinavskih zemalja kako bismo pomogli tim ljudima u slučaju da ne dođe do izmjene ovog zakona kako bi se pokušali oni prekvalificirati i omogućiti im da utemelje neka svoja privatna poduzeća. Pokrenuli smo unutar Ministarstva obrane još jednu inicijativu da određene usluge, koje za sada imamo sa određenim dobavljačima, tipa čišćenja kantina i ostalog, pokušamo tim ljudima da oforme firme i da oni budu pružaoci tih usluga.

Znači, sa aspekta Ministarstva obrane, ja mislim da mi nismo u ovom momentu u mogućnosti reći da je ovaj žurni postupak neophodan, nego ipak je potrebno sve one koji su sudjelovali u kreiranju zakona, u kreiranju određenih aktivnosti, s obzirom na 10. mjesec prošle godine, da smo mi od oba doma Parlamentarne skupštine dobili potvrdu za one aktivnosti koje

smo predviđeli kao Ministarstvo obrane, onda to sad baca drugo svjetlo. Znači, nama treba određeno vrijeme da bismo to mogli izanalizirati.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Uvaženi poslanik Sefer Halilovć. Izvolite.

SEFER HALILOVIĆ:

Ja bih samo kratko da možda na neka pitanja, koja su postavljena, odgovorim. Dakle, ja nisam ovo pitanje postavio 5 do 12, nego tačno u 12 i 5, zato što oko ovog pitanja mjesecima se vode, i to gospoda u Ministarstvu odbrane radi, dakle skoro godinu dana se o ovom pitanju vode rasprave i razgovori na relaciji iznalaženja rješenja: Ministarstvo odbrane – Predsjedništvo – Komanda itd. i zaista intimno sam očekivao da se ovo pitanje na neki način riješi ranije. Zato sam sad na ovakav način postavio ovo pitanje.

Drugo je: Da li se ovdje dobijaju ili gube politički poeni? Za mene je ovo više moralno pitanje; radi se o relativno maloj grupi ljudi u odnosu na onu ogromnu vojsku koju smo imali recimo '95. godine, sad smo spali na nekih 2.000 ljudi koje treba na ovaj način riješiti.

Treće: Da li ima para ili nema? Ja mislim da u ovoj zemlji ima dovoljno para, samo ne umijemo da ih uzmemos. Ne umijemo da ih prikupimo. Samo evo zadnji podatak sa Parlamenta Federacije jeste da u toku prošle godine koncesije koje nisu naplaćene u Federaciji su 400 miliona maraka. E sad uzmite ovih 2.000 ljudi prema onima. Dakle, očigledno para ima, samo trebamo biti malo energičniji, malo brže da ih naplaćujemo. I konačno, ja sa zadovoljstvom ču prihvatići i ovaj skraćeni postupak, ali postupak da se ovo pitanje stavi u Parlament, da se ovo pitanje riješi.

Dakle, ovo pitanje zaslužuje, ovo je moralno pitanje, nije ovo ni političko, nije ovo sticanje nekih jeftinih ili skupih poena, jer ako na jednoj strani dobijate, na drugoj strani gubite ovde. Dakle, ja ovde ne razmišljam politički, razmišljam ljudski. Ovi ljudi koji su od '92. godine do danas u vojskama ili u vojsci zaslužuju da mi nađemo adekvatno rješenje za njih.

Toliko.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Ja sam iz Vaše diskusije shvatio da Vi odustajete od člana 127. i predlažete da ide 126. Je li tako? Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bakir Izetbegović. Izvolite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Ma, ministrici Pendeš. Dakle, nas osobito zanima odnos prema NATO-u, starost vojnika. Da li mi možemo ako produžimo, mi normalno želimo pomoći tim ljudima da još jedno vrijeme ostanu, ali da li ćemo tada ugroziti planove u odnosu na NATO. Iduće sedmice imamo ovde posebnu sjednicu oba doma i ja sam postavio slično pitanje. Dakle, šta je Ministarstvo učinilo i šta mi možemo, šta može Parlamentarna skupština i šta može Vijeće ministara uraditi još za ovu kategoriju ljudi? Pa molim vas, eto to je sedam dana, možda već tada možete dati odgovor ... za NATO.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

S obzirom da je već prihvaćeno u načelu od predлагаča odustajanje od 127. i 126., imamo dovoljno vremena da ova pitanja razmotrimo i da onda pokušamo da to riješimo.

S obzirom da nema više prijavljenih, prelazimo na 4. tačku dnevnog reda:

Ad. 4. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o politici direktnih stranih ulaganja u BiH – predlačač: Savjet ministara BiH (drugo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Na 69. sjednici Doma, održanoj 12. 1., ovaj zakon je usvojen u prvom čitanju. Nadležna Komisija za spoljnu trgovinu i carine Izvještaj je dostavila 1. 2. sa usvojenim jednim amandmanom. Na 71. sjednici usvojen je zaključak kojim se odgađa izjašnjavanje o ovom zakonu. Komisija za spoljnu trgovinu i carine je 15. 2. obavijestila da je u saradnji sa predlačcem zakona konstatovala da nema novih aspekata za primjenu člana 118. stav (3). U međuvremenu smo dobili od Kluba poslanika SNSD-a dva amandmana koji su tehničke prirode i ...na fonu su novih aspekata, ako Parlament prihvati ova obrazloženja.

Otvaram raspravu.

Uvaženi poslanik Slavko Jovićić. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, uvaženi gosti, pa, zbog ovog zakona mi smo imali tri ili četiri sjednice Komisije i na posljednjoj smo imali, kako ste vi tačno naveli, jedan nedefinisan zaključak Parlamenta, jer nam je dao mogućnost da raspravljamo, ali poslovnički nije bilo moguće jer upravo, što ste Vi rekli, nije bilo novih aspekata. I zakazali smo tu sjednicu ove komisiju, održali smo i ako se sjećate da na prošloj sjednici sam zaista molio Kolegijum da nađe sve poslovničke mogućnosti da ovaj zakon prođe, vrlo važan zakon. Svi nešto tražimo ovde, ... a kad neko eto i hoće da pomogne i kupi, onda ga mi ograničavamo.

Dakle, evo pojavili su se ovi novi aspekti i nadam se da se može ovde naći kompromisno rješenje, pogotovo što je ostavljena mogućnost entitetskim vladama da direktno pregovaraju sa potencijalnim kupcima i ono što sam, kažem, rekao na prošloj sjednici, ako ne vjerujemo entitetskoj nekoj vladi, onda pitam i sam sebe ko će meni vjerovati. Ko vjeruje nama i bilo kome drugom? Dakle, uvijek je stvar povjerenja ovdje nekog. Ali evo, ako je ostavljena takva mogućnost da entitetska vlada može da kaže - ovo je prihvatljivo za nas ili nije, ali zakonski postoji mogućnost da se oni dogovore. Dakle, vrlo bi jednostavno bilo da ovaj zakon dobije danas podršku, što, opet ponavljam, evo kako god ga usvojimo, pa vidjećete sutra, pročitajte novine, ni jedna nema vijesti. U posljednjih pet mjeseci donijeli pet ključnih zakona iz ekonomskе oblasti, niko ništa ne piše. A juče me novinari zovu: 'Ko prima i koliko u ad hok komisijama, gdje je ko bio u inostranstvu?' Kao da sam ja informativna služba. Kažem, ljudi ne trošite me bez veze na ove gluposti, kanite se. Dođite u Parlament i napišite jednu rečenicu: 'Usvojen je zakon da pomognemo propaloj i posrnuloj privredi da narod bolje živi.' Neće niko. Evo, danas hajde da ovo usvojimo da makar vidimo sutra hoće li rečenica izaći. I ko mi javi muštuluk da je izašla rečenica o ovome, ima od mene, evo barem ču ga častiti nečim. Ali da ne karikiramo. Ovo je ljudi sudbina ove države. Ovo je sudbina ovog naroda da bolje živi, da pomognemo gdje god možemo.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Slavko Matić. Izvolite.

SLAVKO MATIĆ:

Hvala.

Ja sam na našoj prethodnoj sjednici, prigodom rasprave o pomenutom zakonu, u ime Kluba HDZ-a predložio zaključak o odgodi izjašnjavanja. Jedini cilj u tom predlaganju takvog zaključka je bio da taj dan spasimo taj zakon da prilikom izjašnjavanja ne bi pao.

Za Klub HDZ-a je ovaj zakon prihvatljiv i u sadašnjem tekstu ali prihvatljivi su i ovi amandmani ukoliko spašavaju i daju prolaznost ovom zakonu u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine. Jedini cilj kojim se rukovodimo je da ovaj zakon ipak konačno donešemo. Mislimo da će omogućiti i olakšati strana ulaganja a iz prethodnih rasprava, koje danas ne bih ponavljao, vidljivo je da zadnje tri godine rapidno padaju iznosi stranih ulaganja u BiH.

Ne bi bilo dobro da se danas držimo stroge forme i da kažemo da amandmani nisu, ne znam, po Poslovniku uloženi itd. Ukoliko ima spremnosti za kompromis, ukoliko su ovi amandmani prihvatljivi i drugima, odnosno onoj većini koja je dovoljna da izglosa zakon, za Klub HDZ-a su prihvatljivi i amandmani, prihvatljiv je i zakon bez amandmana, ali dajte da dođemo do one forme i onog sdržaja koji može dobiti većinu danas na Parlamentu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bajazit Jašarević. Izvolite.

BAJAZIT JAŠAREVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, poštovane dame i gospodo, ovaj novi prijedlog amandmana Kluba poslanika SNSD-a je na tragu rasprave koja se vodila na prošloj sjednici i on u svom kapacitetu, ovaj prijedlog, zadovoljava potrebe iznesenih stavova u toj raspravi.

Ono šta ja pitam, dakle radi se o stilu, o jeziku dakle. Ovdje se radi o stavu a) u kome se govori o preduzećima koja se bave proizvodnjom itd., te javnim informisanjem. Sada ja pitam one koji su predložili ovo: 'Da li ovdje treba da stoji u ovoj zagradi *osim preduzeća koja se bave javnim informisanjem?*' Samo to, dakle ono *osim javnim*, dakle čini mi se da je jasno i ovako, ali, kada bi se tamo jezički to dalje razlagalo bilo bi: *osim preduzeća koja se bave javnim informisanjem*. To bi bilo u stilu ovog prijedloga ... zakona o izmjenama zakona. Ako Klub SNSD-a misli da je to nepotrebno, čini mi se da se i oko ovoga može postići dovoljan nivo saglasnosti.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ako dopuštate, s obzirom da sam ja jutros pisao taj amandman u ime Kluba SNSD-a. Svaka formulacija koja je pravno i nomotehnički prikladna – mi prihvatamo da se to napiše. Zahvaljujem.

BAJAZIT JAŠAREVIĆ
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Izvolite.

BAJAZIT JAŠAREVIĆ:

Ako dozvolite, mi smo analizirali iznesene stavove na prošloj sjednici i došli smo do ovoga da bi trebalo da stoji 'osim preduzeća koja se bave javnim informisanjem' jer je to, ili molim još 'osim privrednih društava', jer je Ministarstvo ubacilo termin 'privredna društva'. Imamo sad ovo, svuda se govori o privrednim društvima u namjenskoj industriji a o javnim preduzećima, u javnom informisanju. I sad je ono: da li preduzeća ili privredna društva, dakle evo da zajedno usaglasimo šta je sretnije.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Do glasanja imamo vremena da usaglasimo tu formulaciju.

BAJAZIT JAŠAREVIĆ:

Ako to usaglasimo, onda usaglašen bi bilo odgovor na one naše zahtjeve.
Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Uvaženi poslanik Adem Huskić. Izvolite.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Ja ћu vrlo kratko. Samo da kažem da što se tiče Stranke za BiH mi ћemo podržati ovaj zakon i sa ovim amandmanom. Ali se slažem isto tako sa ovim što ste vi rekli i možda ne bi bilo loše, kad sam se već javio, da kažem da se možda formira neka grupa od troje-četvero ljudi koji će eventualno usaglasiti tekst koji je svima prihvatljiv. Prihvatljiv je ovako, ali evo da napravimo što bolju varijantu teksta i da onda izglasamo; kad se bude glasalo, da izglasamo zakon.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Je li se slažete da ovi što su diskutovali budu ti koji ћe diskutovati sa predsjednikom Kluba SNSD-a i neka usaglase? Zahvaljujem.

Zaključujem raspravu.

Prelazimo na 5. tačku:

Ad. 5. Prijedlog zakona o primjeni rezultata analize dezoksiribonukleinske kiseline u sudskim postupcima – predlagač: Savjet ministara BiH (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Savjet ministara BiH Prijedlog zakona je dostavio u parlamentarnu proceduru 21. 1. 2010. godine. Nadležna Ustavnopravna komisija Mišljenje o osnovu i principima zakona dostavila je 12. 2. 2010. godine i podržala ih.

Otvaram raspravu o Prijedlogu zakona u prvom čitanju. Neko bi rekao DNK. Izvolite.
Uvaženi poslanik Šefik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedadvajući, kolegice i kolege, dame i gospodo, Ustavnopravna komisija je razmatrala ovaj zakon, radi se o vrlo, vrlo važnom zakonu, pogotovo kada je dokazivanje određenih činjenica u sudskim postupcima u pitanju. Mislim da ovo uvodi jednu revoluciju i napredak u toj oblasti. Mislimo da je zakon uskladen sa Ustavom BiH, da su principi zakona prihvatljivi. I ono što je mene navelo na potrebu da se javim danas za diskusiju je da vam kažem da smo se mi u Ustavnopravnoj komisiji opredijelili da ovdje provedemo jednu vrstu

stručne javne rasprave. Da javnost malo više upoznamo kroz tu raspravu, da pozovemo neke eksperte, čak i izvana, jel, koji će govoriti šta ovo znači, da se ovo malo detaljnije objasni, šire, detaljnije i jednostavnije objasni širem krugu građana ove zemlje, jer sam ovaj termin dok se izgovori ovo *desoksiribonukleinska kiselina*, evo vidim ljudi bježe ..., a radi se o revolucionarnoj stvari. Predlažem da se ovaj zakon usvoji u prvom čitanju.

Toliko, hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dezoksiribonukleinska kiselina je skraćenica DNK, možemo to lako da koristimo. Ustavnopravna komisija ima pravo da otvori javnu raspravu i bez zaključka ove skupštine. Znači, mi smo obaviješteni da je Ustavnopravna komisija odlučila da povodom ovog zakona otvori javnu raspravu.

Idemo dalje sa diskusijama. Uvaženi poslanik Remzija Kadrić. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Ja ču samo pročitati dvije rečenice iz Obrazloženja i zbog važne dvije rečenice zbog kojih treba pored svega prihvati Prijeđlog zakona. U ovom odjeljku pod 4. Konsultacije, između ostalog stoji, kaže: 'Preporuka o primjeni analize DNK-a u krivičnopravnom sistemu broj 92 i Odbora ministara država članica Vijeća Evrope prihvaćena je na 470. sjednici, održanoj 10. februara 1992. godine.' I na kraju ovog odjeljka, kaže: 'Nacrt zakona je u skladu sa pravilima za konsultacije bio dostupan javnosti putem web stranice Ministarstva pravde, dostavljen je radi davanja primjedaba i sugestija Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH, Sudu BiH, Tužilaštvu BiH, ali nije bilo primjedbi.'

Dakle, važno je usvojiti ovaj zakon. Imamo ovo jedno dobro obrazloženje. Međutim, i pored toga, slažem se sa predsjedavajućim Ustavnopravne komisije da javnost ova stručna bude do kraja upoznata sa prijedlogom ovog zakona koji treba kao takvog prihvati.

Zahvaljujem se.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena poslanica Azra Alajbegović. Izvolite.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Poštovanje predsjedavajući, dame i gospodo, ja bih prvo zaista zahvalila predlagajuću na Prijeđlogu zakona o primjeni rezultata analize DNK-a u sudskim postupcima zato što smatram da će, na neki način, naše pravosuđe dobiti jedan kvalitetan zakon koji će biti osnova sigurno za pravična i pravedna sudska rješenja.

Ono što bih jedino voljela da kažem, to je zapravo da su analize DNK-a u BiH u zadnjih 16 godina prisutne u čitavom segmentu, osobito u segmentu nestalih osoba, tako da uvođenje ovog DNK-a registra i sve ono što ovaj zakon tretira će, osobito vezano za forenzički DNK-a

registar, biti sigurno jedna dobra osnova prevencije i delinkvencije maloljetničke i kriminala, s obzirom da ćemo imati jedan takav registar.

Samo bih još rekla da se nadam da će Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja pri Ministarstvu sigurnosti BiH i za uspostavljanje i održavanje DNK-a baze podataka donijeti, na neki način, specifično adekvatno prezentirane pravilnike i podzakonske akte kojima će se u potpunosti omogućiti znači DNK-a analiza, a istovremeno, na neki način, prohodnost prema procedurama podataka tih analiza i u svakom slučaju također i sprečavanje zloupotrebe DNK-a analize, jer moramo voditi računa i o tome.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Prvi zamjenik predsjedavajućeg, uvaženi poslanik Niko Lozančić.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Dame i gospodo zastupnici, uvaženi gosti, pa evo, mi danas uistinu imamo, mislim da je kolega Džaferović to rekao, jedan revolucionaran zakon u BiH koji po prvi put uređuje nešto što smo mi, ja ću ovako da budem jasniji, gledali do ovih dana, tako da kažem, uglavnom na filmovima i iščuđivali se čudima i mogućnostima naučnotehnološkog razvitka koji omogućava da se u određenim postupcima dođe do pouzdanih dokaza i pouzdanih informacija o počiniteljima kaznenih djela, ali ne samo počiniteljima kaznenih djela nego i u građanskopravnim odnosima do određenih činjenica koje se javljaju u takvim postupcima.

Do sada je ova oblast bila pokrivena jednim pravilnikom Ministarstva pravde koji je nastojao, ja bih rekao, nadoknaditi nešto što nije bilo, nismo imali zakona do sada, a imajući nažalost u vidu činjenicu da u BiH se već ovo duže vrijeme poslijeratno koriste ove DNK-a, da tako kažem, analize za identifikaciju mnogobrojnih žrtava zločina koji su se dogodili u BiH i vrlo je bitno da imajući u vidu i činjenicu, ja ću reći, s jedne strane na radost ali s druge strane nažalost, jer ove okolnosti o kojima sam govorio su produkovale takvo stanje, imamo vrsne stručnjake u ovoj oblasti i vrlo je dobra namjera Ustavnopravne komisije da se o ovoj temi održi javna rasprava kako bi uistinu vrlo kompetentni ljudi mogli vrlo kompetentno reći i što misle o prijedlogu ovog zakona. Ja sam sa nekim od njih razgovarao i temeljem tih razgovora tražio, da kažem, načina kako da uistinu dođemo do kvalitetnog zakona i sugestija za koje ja vjerujem da će se pojavit u javnoj raspravi; govore da bi prvo trebalo, već je to rečeno u raspravi, učiniti razumljivijim naziv ovog zakona i mislim da postoji mogućnost da se pojednostavi, da tako kažem, naziv, sam naziv zakona.

S druge strane, ovaj prijedlog zakona nije odgovorio na neka pitanja na koja bi nužno bilo da odgovori, a koja su do sad bila definirana ovim spomenutim pravilnikom, a nužno bi bilo kad već donosimo zakon da ona budu u zakonu. U svakom slučaju podrška ovom nacrtu, podrška namjeri da se napravi javna rasprava o ovom zakonu i očekujem da ćemo kroz amandmansku fazu imati mogućnost da, i koristeći iskustva iz ove javne rasprave, uistinu doprinesemo, da tako kažem, da imamo jedan vrlo kvalitetan zakon.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih. Niko iz Savjeta ministara nema potrebu? Zahvaljujem.

Prelazimo na 6. tačku dnevnog reda:

Ad. 6. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u institucijama BiH – predlagač: Savjet ministara BiH (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Savjet ministara je dostavio u parlamentarnu proceduru Prijedlog zakona 28. 1. 2010. godine. Nadležna Ustavnopravna komisija je Mišljenje o osnovnim principima zakona dostavila 12. 2. Takođe, podržala je i osnove i principe.

Otvaram raspravu o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Drugi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Beriz Belkić. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ:

Moj motiv što sam se javio više je da jednu dilemu sam sa sobom, da tako kažem, raščistim, a manje da imam neke primjedbe. Dakle, apsolutno podržavam ovaj pristup da se izvrši neka vrsta analize efekata primjene zakona; u ovom slučaju evo pet godina je ovaj zakon na snazi, dva puta su već izmjene vrštene. I drago mi je da obrađivač, odnosno inicijator, predlagač Vijeće ministara ide u pravcu eliminacije onoga što je praksa pokazala neefikasnim, teško provodivim ili nezgrapnim rješenjima. Obimne su ove izmjene, čak 47 ih ima i vidim da kad je riječ o informiranosti, odnosno transparentnosti cijelog procesa, vidim da su izvrštene te tzv. javne konsultacije u trajanju oko 20-tak dana i rezultat toga je da je samo Ministarstvo pravde reagiralo sa nekim, barem tako u Obrazloženju piše, reagiralo sa nekim sugestijama i te javne konsultacije su vrštene preko web stranice.

Zašto ovo govorim? Praksa već pokazuje ... da post festum, kad su zakoni ovakve naravi u pitanju, pojave se prije svega u medijima zainteresirane strane koje ukažu da taj zakon nije respektovao njihovu specifičnost, njihovu određenost posebnim zakonima, njihovu nezavisnost, potrebu posebnog regulisanja itd. Dakle, ja bih molio predlagače da kažu da li u ovim izmjenama i dopunama je respektovana pozicija određenih agencija, određenih službi koje su status dobile posebnim zakonima i pravilima da ne bismo imali situaciju da post festum, kada mi ovdje posao završimo, pojave se neke institucije koje ustvrde da je izmjenama i dopunama njihova neovisnost ugrožena, njihov status doveden u pitanje itd.

Dakle, u principu apsolutno podržavam, ali kažem da se bojim da i u ovom slučaju nam se ne desi da se pojave zainteresirane strane, da tako kažem, ukazujući da ove izmjene i dopune dovode u pitanje, nekim zakonom, drugim zakonima, uspostavljen njihov poseban status.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Remzija Kadrić. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Dakle, i u ovom smislu što je govorio Beriz, samo da kažem nekoliko rečenica. Dakle, na ovaj prednacrt zakona uglavnom su dostavljene primjedbe od zaposlenih u Ministarstvu pravde BiH te su razmotreni i većinom oni koji su dijelom ugrađeni u tekst zakona, dakle samo od Ministarstva pravde. Međutim, ovdje u prethodnim rečenicama se govori koji su razlozi bili za donošenje ovoga zakona. Razlozi za donošenje ovog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u institucijama BiH zasnivaju se na stvarnim potrebama rada proizašlim iz praktične primjene Zakona o radu u institucijama BiH, Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, te na usklađivanje istog sa Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH. Znači, postoji više razloga za donošenje ovog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu.

Iz tih razloga možda bi bilo dobro da isto Ustavnopravna komisija, ili neka druga komisija, proveđe neku vrstu rasprave da druge ove institucije, zaposleni u institucijama dostave svoje mišljenje, sugestije i prijedloge da na takav način dobijemo jednu opštu podršku a da ne dođemo u situaciju da prođu neke odredbe zakona a da kasnije bude intervencija.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Bakir Izetbegović. Izvolite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, u vezi obespravljenosti trudnica i nepokrivenosti njihovog trudničkog statusa znamo kako su, u stvari, diskriminatorski riješena ta pitanja u državnim institucijama. U članu 33. se kaže: 'Iza člana 86. dodaje se novi odjeljak čiji naziv glasi *Zabрана diskriminacije*.' I zatim provode kroz ovaj zakon zabranu te diskriminacije, da bi u članu 104. zadržao diskriminaciju u odnosu na trudnice, rekavši u 1. članu: 'Do donošenja zakona BiH kojima se propisuje zdravstvena zaštita zaposlenika, penzijsko-invalidskog osiguranja i druge vrste socijalne zaštite zaposlenika, primjenjivat će se zakoni i drugi propisi entiteta i Brčko Distrikta BiH' ...

Dakle, mislim da ovo konačno treba, da je ovo prilika da se ova stvar popravi u odnosu na trudnice koje rade u državnim institucijama. I Klub SDA će insistirati na tome da se ta stvar riješi u roku od 60 dana, pa kroz amandmane na zakon ili pak nekim zaključkom danas kojim ćemo zatražiti od ovog ministarstva da tu stvar riješi u roku od 60 dana.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Pogledajte član 16. i on je regulisao to pitanje.

Uvaženi poslanik Šefik Džaferović. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Dakle, gospodine predsjedavajući, vezano za ovo o čemu je govorio i uvaženi kolega Bakir Izetbegović, ne možete kazati da ste ispunili jedan od ključnih evropskih standarda tako što ste u Zakon o radu ugradili odredbe koje imaju zadatku da spriječe diskriminaciju, a onda ste ostavili jednu odredbu koja zapravo legalizira diskriminaciju koju mi imamo sada u sistemu BiH, jer dvije radnice koje rade ovdje u Parlamentu, sjede u istoj kancelariji i rade isti posao, se različito tretiraju i jedna od njih je diskriminirana u odnosu na drugu. I ovo nije završen posao. I ja mislim da je moguće uraditi ovako kako je kolega Izetbegović govorio, ali je moguće uraditi i ovako: da Vijeće ministara donese odluku i da riješi to pitanje. Neka se primijeni zakon, samo neka se primijeni jedan. Dakle, neka bude jednak zakon da budu u istom položaju. Jednostavno, ne možemo više gledati tu stvar, ne možemo to podnosići više ili možda neko može, ali onda mora kazati zašto to podnosi i kako.

Toliko, hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Husein Nanić. Izvolite.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Evo, ja dijelim razmišljanja svojih kolega koji su prethodno rekli svoja mišljenja o ovom zakonu. Ono što ja bih htio ovdje pomenuti, napomenu jednu ovom ministarstvu, generalno Vijeću ministara, kod dostave ovih tekstova zakona posebno onih koji imaju velike intervencije: mi ovdje imamo 47 članova zakona i volio bih da nam je u pripremi ovog zakona dostavljena izvorna verzija i pored nje verzija koja se mijenja, tako da bi olakšalo, s obzirom da smo i skratili rokove za dostavu amandmana itd., da bi olakšalo samu pripremu nas poslanika kod rasprave o ovom zakonu.

I sljedeća stvar, s obzirom da se 47 članova mijenja, zaista puno, bilo bi dobro da ovo ministarstvo predvidi i izradu prečišćenog teksta ovog zakona, s obzirom da je značajnija izmjena kod ovog samog prijedloga.

Zahvaljujem se.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvažena poslanica Azra Hadžiahmetović. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Ja nemam ni repliku, ni poslovničku intervenciju, ali imam poslanički komentar da izrazim zadovoljstvo zaista da se ovdje u ovoj parlamentarnoj raspravi od strane više učesnika, evo sad moram reći i posebno, iako zaista to ne želim naglašavati, kolega poslanika, čuju argumenti u prilog donošenja zakonskih rješenja, odnosno rješavanja jednog problema koji je od

prije dvije godine ovdje prijedlogom zakona, čiji sam bila predлагаč, nažalost, bio neshvaćen i hoću da vjerujem i zbog toga bio odbijen u parlamentarnoj proceduri.

Ja ovdje ne želim zaista apostrofirati specifičnu težinu problema jer ona je dobro poznata, ali hoću naglasiti da diskriminatorske odredbe koje imamo u praksi ovdje, bez obzira što su činjeni koraci, nakon tog propalog pokušaja donošenja zakona nas mogu odvesti do Strazbura, odnosno plaćanja mnogo većih šteta nego što bi bilo ujednačavanje prava uposlenika na koje se odnose odredbe istog zakona, kada je u pitanju rad u državnim institucijama.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći je uvaženi predsjedatelj, doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja želim da kažem da je 47 članova mijenjano u ovom zakonu i da ovaj zakon očigledno nije pisan samo zbog jedne diskusije ovdje u Parlamentu koja se ticala porodiljskog odsustva, gdje smo se svi složili da bi bilo najveći mogući i najbolji način na koji se u ovoj državi to reguliše pitanje nešto čemu bi trebali svi ostali težiti.

Mi u RS-u gdje se rješava ovo pitanje, gdje se uplaćuju doprinosi i gdje kad vidite platnu listu iz RS-a i Federacije poslanika koji dolaze, onda vidite da se na identičan način to ne radi kao i po količini novca koja se izdvaja i po načinu na koji se to radi pa ne možemo to pitanje rješavati samo za jednu grupu ljudi. Mi smatramo da porodiljsko odsustvo, i u RS-u to smo donijeli Zakonom o javnoj i dječijoj zaštiti, trebamo da stavimo na najviše moguće mjesto. Pozivamo sve ostale kantone i Federaciju BiH da to riješe na taj način. Ne kažemo da i ne oduzimamo pravo vama da kažete u Federaciji da je vaš prioritet: invalidi, borci i ostale kategorije. Ne sporimo to. Možda ćemo i mi doći do toga da i njima damo određeni stepen prioriteta i da te naknade koje su kod vas velike jednom dostignemo. Međutim, kazati da nismo imali razumijevanja za zakon koji je ovdje bio predložen i da smo sad naknadnom pameti to podržali, to jednostavno ne stoji. Ništa se promijenilo nije. Ljudi pokušavaju riješiti na način na koji su predložili u zakonu, ali ovo je mnogo dublja materija od rješavanja samo jedne pozicije. Prema tome, on je bio onakav kakav je predložen izvan sistema BiH koji je ovdje i bio je zbog toga neprihvatljiv, a ne da se to pitanje ne treba riješiti. Prema tome, nemojte zamjenjivati teze, nemojte govoriti teška pitanja i priče o diskriminatorskim odredbama, jer to je u Strazburu već riješeno za penzionere, za neke ostale koji su diskriminirani u ovoj zemlji na način na koji vi dobro znate kako je to riješeno u Federaciji.

Uvaženi poslanik Momčilo Novaković. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja bih htio samo reći kolegama, koji očito da u vezi sa ovim zakonom imaju daleko veće ambicije od onoga što se u ovom zakonu danas nalazi, da jednostavno te ambicije nije moguće realizovati ovim zakonom. Naime, dobro znamo da su prije svega različite, u zavisnosti od entiteta, znači različito zakonodavstvo je, različite su nadležnosti, različite su stope izdvajanja

itd., itd. i, na kraju krajeva, nije moguće sada na način kao što je ovdje diskutovano reći da ćemo evo mi ovim zakonom napraviti potpunu jednakost svih zaposlenih.

Pazite, ovdje se radi o dovođenju u jednakost svih zaposlenih po osnovu njihovih radnih obaveza, prava, itd., i mislim da je to sasvim dovoljno u ovoj fazi. Ambicije ka nečem više, bojam se da će onemogućiti i ono što je ovim zakonom ovdje definisano. Jednostavno, bilo bi dobro, ako zaista ima nekih namjera da se o ovom vodi široka rasprava, Ustavnopravna komisija na svojoj sjednici može otvoriti javnu raspravu o ovom pitanju pa ćemo vidjeti kakva su razmišljanja iz entiteta, kantona i, na kraju krajeva, vidjeti šta je uopšte moguće u ovom pravcu o kome su neke kolege ovdje govorile.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena poslanica Azra Hadžiahmetović, replika. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Ja nisam imala namjeru zaista podstaći bilo kakve reakcije, niti sam na bilo koga konkretno mislila kada sam skrenula pažnju na činjenicu da mi je drago da se u ovom parlamentu počinje pričati o tom problemu. Kada sam bila svojevremeno predlagač zakona, uz uvažavanje svih argumenata koji su se čuli tada od onih koji nisu podržali zakon, jer jako dobro znam pripadnost nadležnosti za određene oblasti; ja sam htjela danas da zaista pozdravim činjenicu da se o tome priča i ovdje i u budućoj eventualnoj javnoj raspravi, ali da se ide ususret i u pravcu rješenja problema. Prema tome, reakcija mislim da je bila suvišna.

Ja u potpunosti podržavam repliku i sadržinu kolege Novakovića, jer on je skrenuo pažnju, da vas podsjetim, na jednakost prava iz radnog odnosa i obaveza iz radnog odnosa. E upravo o tome ja i govorim. Jer jedno od prava iz radnog odnosa, jednakost prava iz radnog odnosa jesu i prava koja proizilaze iz onih stavki koje su ovdje navedene, a mi tu nemamo jednakosti. Ja hoću da pomenem da entiteti u BiH imaju svoje zakone o radu. Imaju i zakone koji se odnose na one oblasti koje regulišu i doprinos. I mi ovdje imamo Zakon o radu u državnim institucijama, a nemamo odredbe koje se odnose na plaćanje, odnosno eventualno mehanizam koji bi obezbijedio jednakost. Do rješenja se može doći ne dirajući i ne narušavajući cijeli ovaj sistem, jer je nelogično da imate jedinstven Zakon o radu koji podrazumijeva jedinstvena prava i obaveze iz rada, a diskriminaciju po osnovu prava koja proizilaze iz rada, jer se na to odnose entetske odredbe.

Sve u svemu, ja cijenim da ćemo ipak, ukoliko postoji volja, a čini mi se da postoji, da unificiramo rješenja, bez obzira kakva ona budu, ali da budu jednaka. Ja prepostavljam da ćemo do rješenja i doći.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Uvaženi poslanik Šefik Džaferović, replika. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, i sam zakon u članu 45., čini mi se, koji se referira na član 104. ovog izvornog teksta Zakona o radu govori o tome da treba donijeti zakon o penzionom, zdravstvenom, invalidskom osiguranju, kako god hoćete, najmanje na nivou institucija BiH za ljude koji rade ovdje. I kaže se da do donošenja tih propisa primjenjivat će se ti propisi. Dakle, svjestan je toga i predlagač. Ja samo kažem: nemojte da to čekamo, jer nije pitanje hoćemo li mi to imati, pitanje je samo kad ćemo to imati. Jer ovo ovdje gdje mi sjedimo danas, ovo nije međuentitetska institucija, pa da ja vučem prava iz svoga entiteta iz kojeg dolazim, vi iz entiteta iz kojeg dolazite, ovo je izvorna institucija BiH.

_____ (?)
Zajednička.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Nikad to nigdje ne piše i nemojte upotrebljavati termin koji ne stoji. Dakle, ovo je izvorna institucija, nije zajednička. Jer da je zajednička onda bi bila drugačija i definicija BiH. Prema tome, u tome je problem. I nemojte stvari da skrećete na drugu stranu. Ovo je dakle pitanje: osobe koje tamo sjede nisu one nikakva međuentitetska saradnja nego su to osobe koje sjede kao i mi ovdje u instituciji BiH, izvornoj instituciji. BiH nema zajedničke, ima izvorne institucije. I ko mi nađe u Ustavu BiH da piše zajednička institucija, eto ja ću ga nagraditi.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Uvaženi poslanik Bajazit Jašarević. Izvolite.

BAJAZIT JAŠAREVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, na jednoj od strana u ovom obrazloženju, tačka 5. piše: 'Sredstva za implementaciju. Implementacija Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u institucijama BiH ne zahtijeva posebna sredstva budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH.' Ne želeći da uzimam vrijeme, čitam samo član 12. u kome se poslodavac obavezuje da osigura zaposleniku kolektivno osiguranje u skladu sa općim uvjetima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja itd. Najmanje ovom prilikom želim govoriti o nedostatku u prijedlogu ovog zakona. Ovo mi je prilika da progovorim o nedopustivoj praksi da se u zakonima, koji dolaze od različitih zakonom ovlaštenih predlagača, ili nema poglavљa *Sredstva za implementaciju*, ili, ako ih ima, napisana su kao da ne trebaju, ili onda kad se neko usudio da računa napisao je kao da vrlo malo treba sredstava. Samo upozoravam na jedinstvena pavila u pisanju ovih zakonskih prijedloga u kome je jasno šta treba da sadrže obrazloženja.

Molim predlagača, s obzirom da je Vijeće ministara objektivno najkompetentniji predlagač, da do onog konačnog teksta zađe i član po član analizira koliko je potrebno dodatnih sredstava za implementaciju svakog člana. Kad jednom budemo za svaki član imali tabelu koliko je potrebno dodatnih sredstava iz budžeta, onima koji budu dizali ruke *za* i dizali ruke *protiv*, bit će čišća situacija i moći će biti bez ostatka odgovorni za svoju odluku da li da šta podrže ili ne podrže. U ovom zakonu je očigledno da se skrivaju veliki iznosi potrebnih sredstava gdje je jedina sreća da se ona ne moraju odnositi za ovu godinu, jer i procedure kojima će se doći do toga da se određena prava omoguće ne dozvoljavaju, ali je bitno da znamo da je pisalo da će se u prvoj godini primjene, u drugoj godini, najčešće se to prognozira za tri do pet godina, koliko će biti potrebno dodatnih sredstava u budžetu da se određeni zakon implementira.

Dakle, ja mislim da predlagač je svjestan ovoga što sam izrekao i da će do tamo neke amandmanske faze ponuditi elaboraciju koliko ovaj zakon košta Budžet institucija BiH.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Drago Kalabić. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Gospodine predsjedavajući, izvinjavam se za dobacivanje ali moram da kažem: sad će se gore na ekranu pojaviti sastav ovog parlamenta. I u kolonama piše iz RS-a, iz Federacije. Mi smatramo da je to zajedno. Mi smatramo da je to zajedničko. Tamo gdje je navodno izvorno, nema tih kolona. I mi to tako tumačimo. Oni koji dolaze vuku sa sobom i prava i obaveze i sve ono što se odnosi na ovaj zakon tamo gdje su vezani entitetskim. Ja samo hoću da kažem, ne mogu izbjegći, svi ćemo to pročitati, piše ko dolazi iz jednog entiteta a ko dolazi iz drugog entiteta. Mi smatramo da ovdje sjedimo zajedno. Ne sjedimo ni na kakvom izvoru. To je zajednička institucija.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Šefik Džaferović, replika. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine Kalabiću, ja sam govorio kako je po Ustavu BiH, a Vi, čini mi se, po onom pravilu *što je babi milo, to joj se i snilo*, ali nije Vam to tako, da znate.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Adem Huskić. Izvolite.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Ja ne mislim da je BiH dioničko društvo, mislim da je to država i mislim da je sve u cijeloj BiH zajedničko, svih građana i svih naroda. Znači, ne mislim da samo ovo što je ovdje da

je zajedničko a da ono tamo u Banja Luci nije zajedničko. Ja zaista to tako shvatam i tako doživljavam i, po meni, svaka druga percepcija je pogrešna. Prema tome, ako je zajedničko, u ovom kontekstu ja to prihvatom; ako je u nekom drugom, onda apsolutno ne prihvatom.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Što je tvoje to je naše, što je moje to je samo moje, jel'.
Uvaženi poslanik Drago Kalabić, replika. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Nisam imao namjeru da izazivam replike. Uostalom, drugi su prvi počeli, ako bi po onoj dječijoj bilo. Gospodine Huskiću, ne znam zašto pogrdno gorovite o dioničkim društvima, to su ozbiljne institucije. Pa zato ja sam mislio, pazite, dioničko društvo je ozbiljna stvar, ovo drugo ne znam. Znači, dioničko društvo je nešto što je vrlo ozbiljna institucija i o njemu se ne treba tako sa omalovažavanjem odnositi. A ja predlažem da pokrenete inicijativu da se ocijeni ustavnost ovog displeja gore.

MARTIN RAGUŽ:
Zajedničkog displeja.

DRAGO KALABIĆ:

Zajedničkog displeja, izvinjavam se. Znači, zajedničkog displeja. Jer ja ne mogu shvatiti da po cijeli dan gledate onu kolonu, a da smatrate da je neustavno. Ja mislim da je ustavno i da je gore na displeju neko dobro i pametno to napisao. Ali dozvoljavam onima kojima to smeta da pokrenu inicijativu za ocjenu ustavnosti teksta na displeju. Eto, ne znam šta bih drugo rekao. I ja vas molim da se ove uvrede na račun dioničkog društva...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Brišu iz ovog zapisnika.
Uvaženi poslanik Remzija Kadrić. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:
Dakle, trebamo čitati onako kako piše.

DRAGO KALABIĆ
/mikrofon nije uključen/

REMZIJA KADRIĆ:

Znam. Dakle, treba čitati onako kako piše. Uzeti Ustav BiH i čitati ga onako kako piše. Dakle, nema u Ustavu BiH zajedničkih institucija, ima institucija BiH.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Koja verzija?

REMZIJA KADRIĆ:

Sve, sve moguće verzije su.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Čekajte dok prevedemo.

REMZIJA KADRIĆ:

Nema zajedničkih institucija u Ustavu BiH. A i ova dioničarska društva, pitanje je kako nastaju dioničarska društva. Ko kakve dionice unosi, po kom osnovu, i to su sva pitanja.

DRAGO KALABIĆ:

I to je zapisano.

REMZIJA KADRIĆ:

I to je zapisano, i to treba provjeriti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Adem Huskić, replika. Izvolite.

ADEM HUSKIĆ:

S obzirom da je kolega Kalabić potrošio dvije replike, ja ću replicirati na način da on nema potrebu da se javlja. Dakle, kolega Kalabiću, ako ste htjeli reći, a meni se čini da jeste, da je dioničko društvo puno ozbiljnija institucija nego što je BiH, onda ste se malo ..., i sad ću stati ovdje i neću reći tu riječ koja bi pristajala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Selim Bešlagić

SELIM BEŠLAGIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege, ja bih se vratio na tačku dnevnog reda, znači Zakon o radu u institucijama BiH i dozvolite mi samo da kažem da je ovo zakon na nivou institucija BiH. I u tom smislu predlažem, ovi prethodnici što su rekli, kada se radi o ovolikom broju amandmana, dobro bi bilo stvarno da se dobije ukupni tekst i, hajde da kažemo, tekst sa ovim amandmanima da bismo mogli to da uporedimo, i to je s jedne strane.

Druga stvar, ovdje, kad se govori o diskriminaciji, mislim da bi dobro bilo kada ovaj prijedlog bude išao da on ide u Direkciju za evropske integracije da oni nam odgovore kao što odgovaraju, jer je to i po propisima, da oni odgovaraju da li ovaj zakon odgovara, ja bih rekao, standardima EU, jer smo imali jučer i prekjučer raspravu upravo oko tih diskriminacija, pa ne bih htio to da se ponavlja u donošenju ovog zakona.

I treća stvar koju sam vidio, pošto još uvijek kod nas se ne služe dosta ovim elektronskim pomagalima; tamo je bila rasprava o ovom zakonu ali ja predlažem, mislim da će se to i prihvatići, da se otvoriti javna rasprava i da uđemo u ovaj dio. Znači, ovaj prvi dio je rasprave o pravnim principima. I mislim da je danas bilo dovoljno diskusije, bez ovih replika, da ovaj zakon u prvom čitanju prihvatićemo, uz napomenu da bi dobro bilo da se ispoštuje i znači da se dobije i mišljenje i, ja bih rekao, i Direkcije i druge stvari i da se otvoriti javna rasprava kako bi se došlo do što boljih rješenja.

Hvala velika.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim Vas, dajte taj zaključak pismeno da bi mogli da glasamo o tome. Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na tačku 7.

Ad. 7. Prijedlog zakona o osiguranju proporcionalne etničke zastupljenosti u organima uprave i lokalne samouprave u BiH – predlagač: poslanik Bakir Izetbegović (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Poslanik Bakir Izetbegović je ovaj zakon dostavio u parlamentarnu proceduru 19. 1. Nadležna Ustavnopravna komisija Mišljenje o osnovi i principima Prijedloga zakona je dostavila 12. 2. Komisija je podržala i ustavni osnov i principe ovog zakona. Napominjem i da je Direkcija za evropske integracije 4. 2. dostavila Mišljenje o ovom zakonu.

Otvaram raspravu o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Uvaženi poslanik i predlagač Bakir Izetbegović. Izvolite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, prije skoro 10 godina Ustavni sud BiH svojom odlukom utvrdio je da su Bošnjaci, Hrvati i Srbi zajedno s ostalima i građani BiH konstitutivni na cijelom području BiH, odnosno donio je djelimičnu odluku kojom je proglašio odredbe, odnosno, dijelove odredbi Ustava RS-a i Ustava Federacije BiH neustavnim. Ustavni sud je u svojoj trećoj djelimičnoj odluci u predmetu broj 5/98 od 30. juna i 1. jula 2000. godine donio odluku da uskraćivanje, ne samo građanskih nego i nacionalnih prava, u cijeloj BiH, bilo kojem konstitutivnom narodu, predstavlja jasno kršenje pravila o nediskriminaciji iz navedenog Aneksa IV. koji imaju za cilj da ponovno uspostave multietnično društvo zasnovano na jednakim pravima Bošnjaka, Hrvata i Srba kao konstitutivnih naroda i predstavnika ostalih.

Na donošenje ovog zakona upućuju odredbe člana 1. stava 4. Ustava RS-a koja glasi: 'Srbi, Bošnjaci i Hrvati kao konstitutivni narodi, ostali građani, ravnopravno i bez diskriminacije

učestvuju u vršenju vlasti u RS-u'. I odredbe člana 97. stav 5. Amandmana LXXXV. koji glasi: 'Konstitutivni narodi i grupa ostalih će biti proporcionalno zastupljeni u javnim institucijama u RS-u.'

Na potrebu donošenja ovog zakona upućuje odredba člana 5.1.1.c) Amandmana LXXXV. Ustava Federacije koja glasi: 'Osigurati da konstitutivni narodi, pripadnici grupe ostali budu proporcionalno zastupljeni u ministarstvima kantona. Takva proporcionalna zastupljenost u skladu je sa popisom stanovništva iz 1991. godine do potpune provedbe Aneksa VII. Dejtonskog sporazuma.'

Zatim Amandman LXXXIV. koji glasi: 'Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit će proporcionalno zastupljeni u kantonalnim i općinskim sudovima. Takva zastupljenost odražavat će popis stanovništva iz 1991. godine do potpune provedbe Aneksa VII. i u skladu sa članom 9. i 11. Ustava.' Zatim odredba člana 6.1.c) koja glasi: 'Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit će proporcionalno zastupljeni u općinskim organima vlasti. Takva zastupljenost odražavat će popis stanovništva iz 1991. godine do potpune provedbe Aneksa VII.' itd. Zatim 'konstitutivni narodi', dakle u Federaciji, 'i grupa ostali bit će proporcionalno zastupljeni u javnim institucijama u Federaciji BiH.'

Dakle, trebali su biti doneseni zakoni koji će implementirati ovu odluku Ustavnog suda staru skoro 10 godina. Takvi zakoni nisu doneseni i mi imamo stanje kakvo imamo i kakvo znamo, dakle segregaciju ne samo društva nego i institucija u BiH.

Ovaj zakon koji mi po drugi put nudimo Parlamentu predviđa stimulativne mjere ali i mjere koje, na izvjestan način, prisiljavaju, prekomanduju faktički za uposlenike, činovnike, policajce itd. da bi postigli cilj. Takve mjere je oduvijek poznavalo ovo društvo. I u vrijeme stare Jugoslavije su učitelji, nastavnici, vojnici, policajci bivali prekomandovani prema potrebama, jel'.

U Strategiji reforme javne uprave u BiH koju je 2006. godine usvojilo Vijeće ministara BiH i vlade entiteta u Poglavlju 4.3.7., koje govori o povećanoj prohodnosti službenika, utvrđeno je između ostalog da postojeći propisi koji se odnose na mogućnost premještanja državnih službenika iz jednog organa u drugi na istom ili različitom nivou vlasti u BiH ne nude zadovoljavajuća rješenja. Neophodno je korigovati uslove pod kojima premještaji mogu biti izvršeni. Iz Akcionog plana I. koji je donesen u Strategiji reforme javne uprave u Poglavlju 5.7. koji se odnosi na pokretljivost zaposlenika između nivoa vlasti institucija predviđena je izrada pravednog i otvorenog sistema kretanja zaposlenika između nivoa vlasti, revidiranje trenutnih zakona i propisa kako bi se omogućilo kretanje zaposlenika između svih nivoa vlasti. Strategiju je izradio Ured koordinatora za reformu javne uprave uz podršku tima tehničke pomoći Evropske komisije. Strategija navodi temeljne principe reforme javne uprave: otvorenost, odgovornost, efikasnost, afektivnost, ..., te precizira ciljeve reforme koji će učiniti javnu raspravu organizovanijom upravom, efikasnjom i profesionalnom i osigurati da služi građanima, u skladu sa najboljom evropskom praksom.

Dakle, imamo obaveze koje su u odnosu na Strategiju neispunjene. Zakon, koji mi po drugi put, kažem, nudimo ovome domu Parlamentarne skupštine, ovaj put mi smo izašli u susret, dakle omekšavajući na dva načina ovaj zakon u želji da ga učinimo prihvatljivijim. Jedno je što

smo prag ispunjenja obaveze spustili na 50%. Dakle, stavili smo rokove da u ovoj godini rukovodeća mjesa do praga od 50% imaju biti popunjena u skladu sa proporcionalnom zastupljenosću a da ostatak, također do praga od 50%, bude ispunjen do kraja iduće 2011. godine. Ovi rokovi kroz amandmane mogu biti još pomjereni, dakle možemo ih još produžiti, možemo ih produžiti na četiri godine, na dvije i na četiri godine, jer smatram da ovu stvar treba raditi na što spontaniji i na prirodan način. Dakle, ljudi odlaze u penziju, primaju se pripravnici. Ima ljudi koji bi željeli da se vrate iz sredina odakle su, koje su napustili tokom rata, uz izvjesne stimulacije. I mislim da nije nemoguće u roku od par godina uopšte postići ove pravove od 50%.

Također, sankciju smo koja je bila u prošlom prijedlogu, sankciju za neprovođenje, za dakle miniranje ... i opstruiranje implementacije ovoga zakona – bila je prošli put predviđena zatvorska kazna, ovaj put je to samo kazna gubitka, dakle izricanje disciplinske mjere prestanka radnog odnosa u državnoj službi. Mislim da smo na ovaj način povećali šanse, omogućili dakle i poslancima iz RS-a da prihvate ovaj zakon. I evo, apelujem na to da ga u prvom čitanju usvojimo, da vidimo zatim amandmanima da li ga trebamo još nekim stvarima učiniti realnijim.

Predlažem da ovaj zakon podržite, između ostalog, evo i zbog stalnog prozivanja glavnog grada Sarajeva kao muslimanskog grada. Ovo je šansa da i tu stvar korigujemo ili u slučaju da bude odbijen da onda prestanemo sa takvim prigovorima u odnosu na glavni grad Sarajevo.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Margin Raguž.

MARTIN RAGUŽ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedatelju.

Znači, HDZ 1990 podržat će donošenje ovog zakona u prvom čitanju. Tri su glavna razloga zašto. Prvi je znači ovaj koji je naveden u ovom obrazloženju da je glavni razlog za donošenje ovog zakona da se osigura ustavno načelo ravnopravnosti konstitutivnih naroda na području cijele BiH, kao i načelo nediskriminacije. Druga stvar, osim ovog osnovnog načela, mi znamo da je od Odluke Ustavnog suda o konstitutivnosti pa dalje donešeno niz i amandmana na Ustav i zakonskih rješenja koji obvezuju na provođenje ovih načela. I treća stvar, evo da ovaj vakum kad ne idu reforme u BiH, kad se govori o zastolu u mnogim procesima, iskoristimo da pokažemo da možemo voditi unutarnji dijalog i popravljati stvari sami unutra, jer se vrlo često pozivamo da nam ne trebaju više stranci niti nametati niti opstruirati pa evo prigode da malo tu spremnost za unutarnji dijalog i dolaženje do rješenja sami prakticiramo. Evo, ovo je jedan odličan test.

Što se tiče samih rješenja, ne bih ponavljao što je u ovom obrazloženju govorio gospodin Izetbegović, rekao bih samo da će neke stvari trebati popraviti; ovo u najboljoj namjeri sugestije, znači. Prva stvar jeste da oni koji su nosioci obveza u provođenju ovog zakona tu, taj popis nosioca obveza, treba uvrstiti vlade županija, odnosno kantona, s obzirom na njihovu ulogu u čitavom procesu i na ustavne i druge nadležnosti. I nije dovoljno reći samo vlade entiteta, to

treba ostati, ali vlade županija, odnosno kantona, i vlada Brčko Distrikta moraju biti među tim nosiocima obveza.

Što se tiče rokova koji su dati i ovog manevriranja koje je predлагаč sad dao sa spuštanjem praga od 50 procenata, kako za rukovodeće tako za uposlene, ja to mogu pozdraviti kao prvi korak u smislu spremnosti da se traži kompromis i to je stvarno jedan vrlo, rekao bih, korektan potez, ali mi ne možemo primjenu nediskriminacije i načela konstitutivnosti vezati ni za kakva polovična rješenja u konačnici. Možemo u startu, ali u konačnici ta načela moraju ostati zakonski omogućena, tako da se ta dinamika, nakon 31. 12. 2010. za rukovodeće zaposlenike i 31. 12. 2011. za zaposlene, treba nastaviti i produžiti i to je moguće kroz amandmanske intervencije precizirati.

I treća stvar, i s tim završavam, nadzor nad sprovodenjem ovog važnog zakona, koji je dat Ministarstvu pravde po predlagajuću i treba da ostane, treba u ovom Poglavlju IV. pod točkom 3. uvesti da svakih šest mjeseci Parlamentarna skupština razmatra izvješće o provođenju ovog zakona, a da Vijeće ministara, odnosno Ministarstvo pravde priprema izvješće o tome kojom dinamikom i na koji način se realizira ovaj zakon. Mislim da je ovo jedan važan zakon i da trebamo biti na visini zadaće i podržati donošenje ovog zakona i, naravno, u raspravi ga poboljšati.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Rifat Dolić.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo predsjedavajući, kolegice i kolege, uvaženi gosti, ja vjerujem u dobre namjere i motive predlagajuća prilikom predlaganja i stavljanja u proceduru ovakvog zakona. Međutim, mislim da je pred nama još jedan zakon koji, i prije njegovog eventualnog donošenja, je osuđen na neizvršavanje i ignorisanje. Mislim da za ovakvim zakonom u ovom ambijentu kakav je danas u BiH nema ni potrebe. Prvo iz razloga što su odredbe o proporcionalnoj zastupljenosti konstitutivnih naroda i pripadnika ostalih već u pristojnoj mjeri sadržane u Ustavu BiH, ustavima entiteta, kantona i Distrikta Brčko. Činjenica je da se ustavne odredbe o proporcionalnoj ili pravednoj zastupljenosti danas sve više ignoriši i onda se postavlja pitanje: Ako se u ovoj državi ne poštuju odredbe ustava kao najviših zakona u državi, čemu onda donositi nove zakone koji regulišu istu oblast?

Drugi razlog zbog kojeg smatram da je ovaj zakon danas suvišan je moje mišljenje da smo mi jedina zemљa u svijetu koja na ovakav način pokušava riješiti jedno ovakvo pitanje. Za druge države su dovoljne međunarodne konvencije o ljudskih pravima, zabrani diskriminacije i ostalom koje su ove države potpisale i ratificirale. Razumijem dobre namjere i motive predlagajuća za predlaganje ovakvog zakona ali ovako duboko i široko nacionalno prebrojavanje u zakonima mislim da više šteti nego što koristi onima koji su diskriminirani u zapošljavanju na osnovu nacionalne i vjerske pripadnosti. Ja vjerujem da ćemo mi doživjeti vrijeme kada će se vrlo mali broj ljudi u ovoj državi imenovati i zapošljavati po nacionalnoj pripadnosti i kada će se građani

zapošljavati ovisno od potreba, sposobnosti i drugih parametara tržišta radne snage. Dakle, mislim da je po pitanju proporcionalne etničke zastupljenosti u organima lokalne uprave i samouprave u BiH dovoljno ono što regulišu međunarodne konvencije koje je BiH ratificirala i ugradila u svoje ustave. Ono što je u ovom vremenu potrebno je da se ustavne odredbe o ljudskim pravima, zabrani diskriminacije, ravnopravnosti i ostalom samo poštuju od onih koji odlučuju o ovoj zemlji, pa često i od onih koji predlažu ovakve zakone. Ja neću govoriti o suštini zakona čija je praktična primjena dosta otežana i dosta upitna.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Mirko Okolić.

MIRKO OKOLIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Ovaj zakon ne bi bio tako ni loš da se predloži u vrijeme kada bi se izvršio popis stanovništva i materijalnih dobara u BiH. Bojam se da je ovaj zakon koji je baziran na popisu stanovništva iz 1991. godine zakon koji bi mogao, ukoliko bude donesen, donijeti mnogo problema, u smislu posljedica koje bi se mogle desiti poslije donošenja zakona o popisu stanovništva i materijalnih dobara i njegove primjene. Šta će se desiti ukoliko novi popis ne pokaže isto stanje kao popis iz 1991. godine? Desiće se vjerovatno ono isto što bi se sada dešavalo primjenom ovoga zakona. Mi bi tada imali određene probleme u smislu prilagodavanja novom popisu kao što bi imali problema sada prilagođavanjem ovom popisu iz 1991. godine.

Ja se slažem da je ovdje potrebno vidjeti koliko kojih naroda i ostalih radi u ovim organima uprave i lokalne samouprave na nivou BiH. Ukoliko je ta proporcionalna zastupljenost jednak proporcionalnoj zastupljenosti po popisu iz 1991. godine, to je onda nešto što je ok, odnosno uredu. To bi samo značilo da su određeni radnici ili ljudi promijenili određena svoja mjesta prebivališta u BiH, ne samo u ovom periodu koji je bio iza nas u vidu nesretnog rata nego i u periodu kada je to mir i kada on ima potpuno pravo. Zašto sada nekome nametati njegovim zaposlenjem i promjenom prebivališta, odnosno opterećivati budžet njegov vlastiti, opet je to posljedica za državu, da mora putovati po 20, 30 ili 50 km a isto tako opterećivati budžet da se njemu nadoknade koje ga sleduju po zakonu moraju obezbijediti. Bilo bi uredu kada bi se to moglo urediti ovim zakonom na osnovu dobrovoljnosti i da svako ko želi da izvrši premještaj po sopstvenom zahtjevu ili po volji i sporazumu da to i uradi. Međutim, plašim se da će ovakvim zakonom koji propisuje da podrazumijeva promjenu prebivališta, odnosno premještaj podrazumijeva i promjenu prebivališta ... organa uprave pripadaju i odgovarajuća prava, to sam već rekao, a da nasilan premještaj može da bude po ovom zakonu, onda se tu sigurno otvara jedno pitanje koje će uzburkat mnogo toga u BiH kada je u pitanju ova materija.

Dalje, čini mi se da u članu 4. ovi rokovi, i kada bi se ovaj zakon danas donio u prvom čitanju, ne bi mogli biti ispoštovani a da ne bude određenih problema, i hajde, u najmanju ruku, kažem, određenih problema iz ove oblasti, jer za rukovodeće radnike, u stavu 2., se kaže da bi to trebalo da bude do 31. 12. ove godine, što je po meni sigurno rok koji nije moguće ispoštovati. I kada bi ga mi donijeli u roku od mjesec dana, i dok se on objavi u Službenom glasniku, čini mi

se da je to zaista rok koji nije ... Znači, po meni je prioritetnije da mi pravimo zakon o popisu stanovništva i materijalnih dobara u BiH i na osnovu toga i na osnovu Ustava će se onda napraviti nacionalna proporcija svih zaposlenih u lokalnim upravama i samoupravama u BiH i ostalim upravama.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Martin Raguž.

MARTIN RAGUŽ:

Nije sporno da je gospodin Okolić iznio niz argumenata koji se mogu ticati nekih organizacijskih, tehničkih pretpostavki i limita za provođenje ovog zakona i svjesni smo da provođenje jednog ovakvog zakona može imati niz dodatnih i opterećenja, i otvorenih pitanja. Međutim, on je povezao pitanje novog popisa i utvrđivanje stvarnog stanja sa konstituiranjem vlasti i ja to ovdje želim, u ime stranke kojoj pripadam i ja kao zastupnik, zaista, odbaciti bilo kakvo povezivanje rezultata novog popisa; pa moramo se potruditi da dođe do novog popisa, sa novom ustavnom konstitucijom u BiH, mislim da neće proći i ne treba proći u ovoj zemlji. Pitanje je kako će se ko odrediti, može proći naravno sve, ali je činjenica dakle da baš bi rezultat novog popisa trebao biti u funkciji svih drugih elemenata, a ne u legaliziranju nove etničke i ustavne konstitucije BiH. I to je jedno pitanje koje nas čeka i u ovom trenutku to pitanje, vezano za primjenu ovog zakona i ovog popisa, ne trebamo povezivati.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeća je uvažena zastupnica Milica Marković.

MILICA MARKOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Zakon koji je trenutno na dnevnom redu, za taj zakon bih mogla da kažem da je vrlo kratak po svom sadržaju, ali se može zaključiti da postoe vrlo, vrlo ozbiljne namjere preko ovog zakona i, reći ću vrlo otvoreno, sa teškim posljedicama koje bi mogle biti usvajanjem i primjenom ovog zakona.

U načelu, predlagач ovog zakona se poziva na jedan, da kažem, ... i demokratski princip, a to je eliminacija diskriminacije u procesu omogućavanja građanima da dobiju zaposlenje i radni odnos i poziva se na Ustav BiH, pa me tim više čudi da Ustavnopravna komisija, koja je rekla da postoji ustavni osnov za donošenje ovog zakona, u kojoj sjede mahom pravnici, nije mogla ili nije htjela, ja mislim da je prije u pitanju ovo drugo – nije htjela da između redova pročita da se usvajanjem ovog zakona zapravo uvodi i stvara, odnosno, daje prilika za još veću diskriminaciju nego što smo je do sada imali. Kada bi neko čitao ovaj zakon ko ne poznaje prilike u BiH, ko je recimo juče došao ovdje i uzeo ovaj zakon da pročita, mogao bi da kaže - pa ovaj predlagач mora da je uradio sve u svojoj nadležnosti i na području za koje je odgovoran pa predlaže zakon kako bi i druge, koji to nisu uradili, natjerao da se te iste stvari urade i završe.

Ja ne mogu da se otmem jednoj činjenici, koju svi znamo i poznajemo je od nepunih prije mjeseca dana, da sada imamo situaciju da predlagač ovog zakona, gospodin Izetbegović, ja vjerujem i njegov klub koji to podržava, predlaže ovakav zakon i, znači, temelje ovaj zakon na čisto nacionalnom i etničkom kriterijumu u omogućavanju da se ljudi vrate na posao gdje su nekada bili '90., '91. i '92. godine. A svi smo vidjeli prije mjeseca dana ovdje kada smo imali na raspravi Prijedlog zakona o popisu stanovništva u BiH da je upravo gospodin Izetbegović i njegov klub osporio i rušio taj zakon iz razloga što im ne odgovora zato što je u predloženom zakonu bila predložena klauzula da se građani BiH mogu izjasniti po nacionalnom, vjerskom i jezičkom kriterijumu. I oni su smatrali da je to diskriminirajuće i ... da zato treba srušiti zakon. I, prosto da ne vjerujete da ljudi koji su prije nepunih mjesec dana oborili jedan zakon iz tih razloga, sada iz istih tih razloga predlažu jedan novi zakon i još nas pozivaju da mi to podržimo i da taj zakon usvojimo. Da ne govorim o ovome maloprije što je rekao gospodin Izetbegović da je rekao, eto, Sarajevo se smatra muslimanskim gradom i da druga dva naroda koja su konstitutivna u BiH nemaju priliku, to naravno ja kažem, nije on rekao da nemaju priliku, zbog toga da se vrate na svoja predašnja zaposlenja i radna mjesta. Čudna je takva konstatacija da se kaže, evo, sada zato da bi se otklonila i ta anatema sa Sarajeva kao glavnog grada BiH treba usvojiti ovaj zakon, a prije toga znamo da je postojala ustavna odredba po kojoj se kaže da su sva tri naroda na teritoriji BiH konstitutivna i ravnopravna, da smo imali Aneks VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma koji isto to kaže, i nije to bilo dovoljno da se ta stvar primijeni, uradi, evo i u Sarajevu ako je trebalo da se uradi, a jeste i nije urađeno, nego evo sada navodno treba nam ovaj zakon da bi se, na neki način, opravdala ta činjenica i ta situacija koja je vezana za grad Sarajevo. Dakle, to su moje načelne primjedbe na ovaj zakon.

Sada ču reći nekoliko stvari koje se odnose na pojedine članove koje smatram da, upravo, i zbog toga i da su toliko teške i ozbiljne činjenice koje se ovdje navode da je to jednostavno razlog zbog kojih Klub SNSD-a neće moći podržati ovaj zakon. Dakle, u članu 2. ovog zakona se predlaže da kriterijum za ovakvo balansiranje bude po popisu iz '91. Očigledno je da predstavnici bošnjačkih partija i Bošnjaci u ovom parlamentu sve što rade, i zakone koje predlažu, rade to kao da BiH nikada neće ni imati popisa stanovništva i šta god radimo: dajte nam popis iz '91. godine. Čuli smo prije dva dana je visoki predstavnik rekao, to smo imali svi priliku u javnosti da čujemo kada je rekao, da ukoliko BiH 2011. godine ne uradi popis stanovništva da će biti sa Bosnom jedina zemlja na svijetu koja nema popis stanovništva. To smo svi mogli da čujemo. Juče smo čuli jednog parlamentarca iz Delegacije evropskih parlamentaraca, koja je bila u posjeti našem parlamentu juče i preključe, ... koji je šef te delegacije, kada su ga novinari pitali da li EU ima nešto protiv da se građani u BiH u popisu izjasne po nacionalnoj, vjerskoj i jezičkoj osnovi, on je rekao: ne, nemamo ništa protiv toga. Dakle, prosto je neshvatljivo da i sada i možda u narednih 20 i 50 godina ljudi jednostavno ne mogu da se otkinu od tog popisa iz '91. godine. Rekla sam već da imamo Ustav, imamo Aneks VII. koji je trebalo, kako se tvrdi, ... primijeniti i provesti u RS-u, isto ga je tako trebalo provesti i u Sarajevu i na cijelokupnoj teritoriji Federacije.

Da ne govorim ovdje da su neke druge stvari diskriminirajuće kao što je član 5. gdje se traži da se ovakvi procesi, koji treba da se provedu, da se provedu bez konkursa. To je prosto neshvatljivo da se neko prima danas, po postojećim zakonima i državnim i entitetskim, da se neko prima ili vraća na posao bez konkursa. Da li to možda neko priželjuje onu situaciju iz '92. godine kada su ljudi bez obrazloženja, bez ičega, ostajali bez poslova. Hajmo s posla, samo izvoli napusti radno mjesto samo zato što si Srbin, Bošnjak ili Hrvat! Da li to to znači bez

disciplinskog postupka, bez instituta, koji je zakon utvrdio kako neko dolazi na posao i kako može da ode sa tog posla? Znači, to je sada postalo nebitno i nevažno, dajte da mi to samo uradimo tako kako smo mi zamislili.

Zatim, član 7. kaže u stavu (2): 'Ukoliko ne postoji potreba za popunom upražnjenih radnih mjeseta, proporcionalna zastupljenost osiguraće se nametnutim premještajem.' Gospodin Izetbegović je maloprije rekao, kaže, jeste bilo nametnutih premještaja u bivšoj nam državi kod učitelja, policajaca. Jeste, gospodine Izetbegoviću, ali to je bilo iz potrebe, zbog potrebe države koju je ona imala da u određenom selu ima učitelja i policajca, a ne zato što je neko bio Srbin, Bošnjak ili Hrvat. To niste smjeli spomenuti u prethodnoj državi koju Vi znam da uzgred vrlo često kritikujete i kažete da to nije bio dobar sistem i nije bila dobra politika. Sada najednom se i Vi pozivate na to nešto, kao bilo je to dobro, a skroz ste doveli, zamijenili ste teze, skroz ste doveli u poređenje stvari koje su neuporedive. Ja hoću da kažem da primjenom ovakvog člana bi dovelo: ne samo da bi se stvaralo određeno nametanje ljudima koji bi bili u situaciji da budu ... nego je to jednostavno jedna vrsta represije gdje ćete vi obavljati svoju radnu dužnost i gdje ćete imati radno mjesto.

Zatim, član 8. gdje kaže 'da će prilikom zapošljavanja pripravnika prednost imati kandidati iz nedovoljno zastupljenog konstitutivnog naroda'. Pa molim vas, zar može biti, da li to postoji i u jednoj evropskoj državi da u 21. vijeku kada ljudi su magistri, doktori mahom, kada vladaju raznim tehnologijama koje su neophodne u savremenoj administraciji, kada govore strane jezike, i sada vi imate takva dva pripravnika i kada ih posmatrate vi kaže, e, sada će imati prednost Bošnjak u Bijeljini, recimo zato što je Bošnjaka manje u Bijeljini, nego neki Srbin ili Hrvat koji je bio uzoran student, koji je postao odličan pravnik, koji govori engleski jezik, koji ima sve drugo i time vlada. Naravno, predlagač će reći - pa evo, to je samo kada imaju ravnopravne reference kao stručnjaci, kao pripravnici, ali to ne piše ovdje. Ovdje kaže samo ima prednost po nacionalnoj osnovi itd.

I, kaznene odredbe koje, mislim, najbolje je reći da to je bez komentara uopšte, da rukovodilac organa uprave koji ne izvrši ove odredbe dobija kaznu otkaza, odnosno raskid radnog odnosa. Gdje to ima u svijetu da se takve stvari, znači bez disciplinskog postupka, bez instituta koji je utvrdio zakon, kako neko odgovara za povredu radne discipline i radnih obaveza koje ima. Znači, samo nisi izvršio primjenu etničkog kriterijuma zakona kojeg smo mi donijeli i doviđenja, otkaz s posla. Mislim, to, ja se zaista čudim kako su pravnici iz Ustavnopravne komisije mogli da propuste ovakav zakon i da kažu da je on dobar i da ga treba podržati. Ja mogu da prihvatom da neki možda ljudi, možda, čak i sam predlagač priželjuje sada da vrati neke kriterijume, kao što je rekao iz bivše nam države SFRJ, kada je recimo Komunistička partija utvrdila da je važnije slaviti 29. Novembar, da je to važniji praznik nego da ljudi slave Božić ili Bajram ili tako nešto. I oni su to provodili kroz Parlament i to je bilo obavezujuće, protiv toga nije smio niko ništa da kaže. Ali o kojoj onda mi Evropi govorimo, euroatlantskim integracijama i o demokratizaciji države? Onda, gdje je ta priča u kontekstu ove priče?

Tako da evo nastojala sam što sam mogla kraće da iznesem svoja zapažanja i ja mislim da je ovo potpuno neprihvatljivo i SNSD ne može podržati ovaj zakon.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi zastupnik Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, kolegica Milica je stvarno mogla biti advokat. Ako propadne s političkom karijerom, možete advokaturu slobodno otvoriti, jer uspijevate da ono što je ... i što je loše predstavljati kao dobro, a ono što je pozitivno i što je progresivno kao loše, uspijevate tu stvar, 10 minuta ste nam tu stvar radili ovdje.

Dakle, govorite da će ovaj zakon donijeti teške posljedice. Pa treba da ispravi teške posljedice, treba da ispravi teške posljedice nasilja, agresije i svega onoga ružnog što se desilo u ovoj zemlji. Pola stanovništva istjerano s kućnog praga, neki je vojnik došao na vrata. I mi pokušavamo dio toga da popravimo, bazirano na ovoj odluci Ustavnog suda, a ne na etničkom principu; ova odluka Ustavnog suda onda spominje narode, je li. Kažete da je predlagач odgovoran za neko stanje kao u nekoj našoj ... pa nemamo pravo da natjerujemo druge. Za što sam ja to odgovoran? Ja sam odgovoran za rad u ovoj Parlamentarnoj skupštini a ne, vjerovatno mislite na Federaciju, na šta li mislite, ne znam. Odgovoran sam evo za to da pomognem da se implementira odluka Ustavnog suda i promjene Ustava recimo u RS-u, u Federaciji koje nisu implementirane, koje 10 godina nisu implementirane. Pa onda mi imputirate kako jedanput imamo jedne stavove i kriterije kada je u pitanju ovaj zakon o popisu stanovništva, a drugi put kada je evo ovaj zakon. Nije istina, potpuno iste principe imamo, želimo da se suprotstavimo etničkoj segregaciji društva i stavljajući pečata na etničko čišćenje, na nasilnu promjenu stanja i distribucije naroda u BiH. Želimo da se tome suprotstavimo, i u jednom i u drugom slučaju. Dakle, ... način istjerati pola stanovništva, a zatim na pasivnim mjerama, posle rata, suprotstaviti se povratku, jer smo u ovome domu ovdje znali izdvojiti milion maraka, za milion izbjeglica da se vrate svojoj kući, godišnje. Pa možete svima po jednu kiflu kupiti za te pare! I onda, na kraju krajeva, još napraviti popis, znate, a ne implementirati 10 godina staru ovu odluku Ustavnog suda, ružno je. ... Popis iz '91.? Pa ova odluka Ustavnog suda se poziva na njega. Upravo želimo da se vratimo u ono stanje od prije nasilja i prije rata.

I u vezi sankcije, konačno, ljudi koji bi se suprotstavili implementaciji ove odluke Ustavnog suda, koja je zatim razrađena kroz ovoj zakon, bi bili nastavljači etničkog čišćenja i suprotstavljalici bi se, kažem, odluci vrhovnog pravnog tijela u ovoj zemlji i zasluživali bi barem takvu sankciju da izgube službu u toj državi koju bojkotuju.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Idemo replike. Uvažena poslanica Azra Alajbegović. Izvolite.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Pa ja bih prije rekla da je komentar. Ja bih htjela da se zahvalim Ustavnopravnoj komisiji koja je našla ustavni osnov za parlamentarnu proceduru ovog zakona zato što nam je omogućila da budemo svjedoci i da saslušamo još jedno zaista briljantno predavanje zastupnice Milice Marković koje je svojim sadržajem, svakome u ovom domu i onome ko je čuo, samo po sebi dovoljno reklo.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Husein Nanić, replika. Izvolite.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Replika se odnosi na izlaganje gospođe Marković a radi se o tri stvari koje sam ja ovdje naveo sebi da je potrebno na njih reagirati.

Ja zaista ovaj zakon smatram kao pokušaj iznalaženja rješenja na sve ono što su do sada relevantne institucije u BiH i međunarodnoj zajednici ukazali da treba naći rješenja. Od ove odluke Ustavnog suda, od Ustava Federacije BiH, Ustava RS-a i ovaj zakon je logičan slijed tih odluka i tih sadržaja u tim dokumentima. Pokušava naći rješenje u državi BiH koja je prošla kroz ono što je prošla i svi smo mi svjesni toga, i to ja mislim da nemamo pravo ignorisati, nego trebamo napraviti korak da probamo naći rješenje.

Druga stvar o kojoj je ovdje rečeno - zašto nije to ispoštovano u nekim opštinama, u nekim gradovima itd. - ja želim vjerovati da svi smo mi ovdje opredijeljeni da na cijeloj teritoriji BiH ovaj zakon, ove odredbe iz ovog zakona ili izmijenjene, u onom obimu u kojem je moguće da budu prihvaćene ovdje u Domu, budu implementirane u svim gradovima u BiH, pa i u Sarajevu, i u Banja Luci, i u Drvaru, i u Bihaću i u svim gradovima. Znači, odnosi se na cijelu teritoriju BiH i obaveza je svih nosioca vlasti u BiH da tu stvar poprave.

I treća stvar koju bih ovdje i imam potrebu da repliciram jeste pozivanje na taj stav ... da se proporcionalna zastupljenost vrši u odnosu na popis iz '91. godine. Normalno je da se kao početna tačka uzima nekakvo normalno stanje, popis '91. Dešavanja poslije '91. godine su proizvela jedno nenormalno stanje u BiH, protjerivanje ogromnog broja stanovnika itd., i prva stvar u koju se vraćate nazad kod stavljanja dijagnoze, pravljenja procjena, poduzimanje određenih poteza jeste vraćanje u nekakvo osnovno normalno stanje koje je kvalitetno verificirano itd. tako da je jedino to moguće pozivanje, odnosno početna tačka može biti popis iz '91. godine. Ja bih volio da čujem koja bi to druga relevantna tačka mogla da bude kao početno razmišljanje o ovom potezu.

Druga je situacija ukoliko generalno, kao evo što je Klub SNSD-a rekao, i jeste stav da ne želi uopće da rješava ove probleme, to je onda drugi neki problem kojeg ova politička opcija treba jasno da kaže u BiH da ne želi da ispoštuje ustave entitetske, da ne želi da ispoštuje ovu odluku Ustavnog suda i da ne želi da obezbijedi jedan fin i normalan tok i razvoj i prepostavke da bi BiH mogla da zaživi kao normalna država.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Replika, uvažena poslanica Milica Marković. Izvolite.

MILICA MARKOVIĆ:

Pa, prvo, netačan je navod što je gospodin Nanić rekao da SNSD, Klub SNSD-a ne želi da razmatra ova pitanja i da ih rješava. Niti sam ja to rekla, niti niko se nije ni javlja drugi do sada iz SNSD-a. To je potpuno netačno i neistina koju vi možda konstruišete nekako na osnovu onoga što ste čuli u svojoj glavi, ali jedno je šta vi konstruišete u glavi, a jedno je šta se ovdje kaže i šta se iskaže.

Ako vi zaista želite, kao klub i kao Bošnjaci koji predlažete ovaj zakon, ako želite da se napravi ono što vi evo govorite i što predstavljate pod svim ovim što ste iznijeli u ovom zakonu da se to uradi, zašto se to ne uradi u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH. Moj kolega Slavuj Jovičić je, možda ima već dvije godine kako je tražio informaciju da mu se dostavi nacionalna struktura u tim predstavništvima BiH, dobio možda jedno pola podataka, pola je bilo, pola nije ni dobio. A to pola što je dobio bilo je nepotpuno zato što je mahom u tim predstavništvima – znamo kakav je sastav. I znamo isto tako da u Ambasadi BiH u Strazburu, gdje naša delegacija često odlazi, dok je bio, do prije godinu dana dok je bio ambasador u toj ambasadi Srbin ministar inostranih poslova i članovi Predsjedništva: dakle gospodin Komšić i Silajdžić su se ekspresno pobrinuli da ako je Srbin ambasador, zamjenik, odnosno savjetnik u ambasadi mora biti Bošnjak i sekretar mora biti Hrvat. Danas imamo situaciju: godinu dana ambasador je Hrvat, kako mu i pripada jer je to mjesto koje se rotira, znači ambasador je Hrvat, savjetnik je Bošnjak, sekretar je Hrvat, vozač je Hrvat i tehnički sekretar je Bošnjakinja. I koja je tu sada – to je samo jedan primjer, imate sada, kada bih vam pričala sve primjere, toga bi bilo more da iznesem ovdje – i o kojoj vi sada, o kojem vi balansu govorite da želite nešto da napravite. Eto, predstavništva koja nas predstavljaju u svijetu.

(?)
/nije uključen mikrofon/

MILICA MARKOVIĆ:

Pa što se to ne podrudite. Mi kada smo tražili i kada smo pokrenuli inicijativu za opoziv ministra Svena Alkalaja, između ostalog, i zbog tih razloga, vi niste dali da se to desi. Znači, niste dali da ga smijenimo a mi znamo zašto smo to pokrenuli. I nemojte misliti da ovdje sjede ljudi toliko naivni da ne mogu pročitati između redova ono što tu stoji i što se tu traži. I rekli smo vam to nekad prije i davno da sve ono što je u ovom kontekstu, što se radi na štetu jednog, dva ili bilo kojeg naroda u BiH, nikada neće dobiti zeleno svjetlo SNSD-a.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.
Replika, uvaženi zastupnik Slavko Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIĆIĆ:

Poštovani predsjedavajući, pa replika na ovaj dio izlaganja oko toga šta neko neće, kao što je rečeno ovdje da neće Klub SNSD-a, neće ovi, neće oni.

Na drugoj sjednici, kada smo došli ovdje u Parlament, tražio sam – žao mi je što kolega Džaferović ode, a čuo bi pravu definiciju da pomirim stavove – u zajedničkim izvornim institucijama BiH tražio sam da mi se dostavi sve: nacionalna struktura, ovo, ono, gdje je zaposlen neko. Dakle, ovaj zakon ne bi riješio nikakve probleme u zajedničkim izvornim institucijama BiH ali radi se o nečemu drugom. Gospodo draga, svjesni smo danas čitave situacije i ne treba ovaj zakon da bude vezan za popis stanovništva. Ali eto, mora za nešto. Danas u zajedničke institucije dolaze, po mojim saznanjima, tri autobusa Srba, e, tako ću reći, jer je istina, čini mi se, dva iz Lukavice i jedan s Pala ili obrnutim redom, i nisu se vratili u Sarajevo, a bili predratni stanovnici Sarajeva. I neće se vratiti kada bi ovaj zakon bio usvojen, neće se vratiti jer su prodali ovdje stanove za 15 hiljada, 20 hiljada maraka a sada, i kada bi bila takva mogućnost, stan je 300 hiljada maraka i bili bi nacionalna manjina, bili bi ovo ili ono, nego dođu ovdje i baš ih ja gledam po ovim salama i ovim hodnicima i vidim neki prije mene odu, neki ostanu, mene ne interesuje šta rade, imaju oni svoje tamo šefove, i oni neće biti vraćeni ovim zakonom.

Šta se dešava, šta bi se desilo? Moram, ja uvijek pozivam na otvorenost, ne na slaganje sa mojim mišljenjem nego na otvorenost, očito je da Bošnjaci izražavaju, to je pošteno, to je pravo, da se više vrate i vraćaju se na svoja predratna, Srbi neće. Nađite mi grad gdje se vratilo u posljednju godinu dana desetero Srba. Nađite mi podatak da se promijenio u Federalnom parlamentu grub, Ustav i zastava, a bili su dužni da ispoštuju i oni ovu odluku Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda. I niko ih ne goni. Narodna skupština RS-a dane je izgubila da promijeni Ustav, grub, i morali smo jer tamo je visio visoki predstavnik. Izvinjavam se, ne visio, pod navodnim znacima, da neko ne bi mislio da smo ga objesili, nikada, dobro došao. Dakle, non-stop delegacije - morate promijeniti ovo, ono - nikada nisam vidio da je neko otišao u tamo federalnu skupštinu ili Vladu i kaže - ljudi, dajte, bolan ovo je prošlo, uradite nešto. Pa imaju i oni neki Dom naroda koji nisu mogli za prošli mandat ni skupiti. Nema, ljudi, nema Srba tamo i džaba, ne možeš ga izmisliti.

Pa ja ovako nešto mislim, donijećemo 100 zakona ali nećemo ovom narodu jadnom pomoći, jer samo doneсemo neke zakone da iskomplikujemo situaciju; hajmo nešto pokušati da pomirimo i da ne koristimo, evo sada će mi neko zamjeriti što ja ovo koristim u predizbornu kampanju ne bih li ja pobijedio, ma neću se više ni kandidovati da ne pobijedim nigdje, ali volio bih da pobijedim sam sebe, i evo pobjeduјem se da postignemo dogovor. Gospodine Izetbegoviću, kada ste predlagali ovaj zakon, da ste pozvali još nekoliko i da vidimo gdje se može nešto naći. A izađete sa nekim ciframa ovdje i onda pomenete u diskusiji etničko čišćenje, a ne kažete ko je kako gdje očišćen. Pa sam ja govorio o etničkom čišćenju npr. Iliđe gdje nije bilo rata. Za 20 godina kako je to urađeno, od '71. godine, popis iz '91. godine, promijenjena potpuno demografska struktura: 44% bilo Srba na Iliži '71., '91. 32% itd. i mnogi gradovi. Naravno, ja ću navesti i gradove gdje Bošnjaci su bili u većem procentu, pa kasnije u manjem. Da sjednemo fino pa da se,

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Vrijeme!

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

evo završavam, sjednemo prije pa se dogovorimo može li ovo. Ovo je ključna rečenica, predlagao sam Vam, Vama sam predlagao, hajmo otići u Potočare i staviti, Srbin, Bošnjak, Hrvat, vijenac.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Hajmo zajedno, gospodine Izetbegoviću, otići u Silos, Vi, ja i Hrvat, i hajmo tamo gdje su Hrvati, zajedno da nas narod vidi. A ne izade neko s prijedlogom zakona, neće proći, šta će. Žao mi je.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanici, mi smo trenutno na granici kvoruma, 21 nas ima u sali. S obzirom da ima puno prijavljenih za replike i za rasprave, a bilo bi dobro da se vratimo tački dnevnog reda, ja dajem 10 minuta pauze.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Kolegice i kolege poslanici, imamo prijavljene za repliku. Ja vas molim da se vratimo tački dnevnog reda, da bespotrebno replikama ne otežavamo ovaj, po meni, laki dnevni red danas, da završimo na vrijeme. Da smo ovo pitanje već nekoliko puta u ovome parlamentu elaborirali ili da ste samo pročitali one izjave ili diskusije koje smo prošli put radili, vidjeli bi da se ponavljamo, molim vas.

Mirko Okolić, replika. Izvolite.

MIRKO OKOLIĆ:

Biću veoma kratak i neću se ponavljati, jer nisam to uobičavao. Evo, ja će repliku, odnosno, odgovor na repliku gospodina Martina Raguža, i ujedno pitanje. I, počeću od tog pitanja. Pitanje svima nama i predlagaču: Do kada će važiti ovaj zakon, ukoliko ga mi donesemo? Znači li to da donošenjem ovoga zakona neko, i nakon novoga popisa u BiH recimo tamo 2011., '12., '13. ili '15. godine, nema pravo promijeniti mjesto prebivališta i radno mjesto? Po ovome zakonu to nema. Ovaj zakonodavac, odnosno predlagač zakona je, ukoliko želi nešto ovako i ukoliko bi se htjelo donijeti ovaj zakon, morao bi predložiti i vrijeme primjene ovoga zakona. Ukoliko ispoštujemo svu ovu nacionalnu proporciju u jednom datom momentu, ona mora postati van snage, absurdna je, sama po sebi mora da bude ukinuta, jer ne možemo mi

vječno ljudima davati smjernice i instrukcije oko zaposlenja, ne znam ni ja, mjesto prebivališta na osnovu popisa iz 1991. godine. Ja mislim da je to takođe manjkavost ovoga zakona, jer se iz ovoga ne vidi do kada bi se primjenjivao, a primjena njegova beskonačna zaista ... ne bi imala smisla.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Martin Raguž, replika. Izvolite.

MARTIN RAGUŽ:

Pa evo, ja sam se javio za repliku uvaženom kolegi i zastupniku Slavku Jovičiću, poštujući njegovu otvorenost. On je postavio jedno pitanje da mu se navede primjer gdje se neko od Srba želi vratiti u zadnje vrijeme.

Prošli tjedan u Mostaru je boravilo visoko izaslanstvo Vlade RS-a koje je predvodio nekadašnji ministar za izbjeglice u Vladi, sada savjetnik premijera, gdje su u boravku u Mostaru javnosti rekli da se oko 1.200 srpskih obitelji želi vratiti u Bosnu. Doživjeli su jedan izuzetan i prijem i promociju tog projekta i pozdravljeni je od svih građana Mostara, evo sad da kažem. A da ne kažem u tom kontekstu rehabilitacije obnove Saborske crkve, jedne od najznačajnijih vjerskih institucija dolje, gdje je čitav vrh, rekao bih, ne samo RS-a nego na nacionalnoj razini od Žitomisljica pa dalje. I to svi trebamo pozdraviti. Znači, nemojte da nema primjera, evo ja sam samo našao jedan primjer da ima primjer. I, ne želim polemizirati, ne želim replicirati. Isto tako, ima ljudi koji se ne žele vratiti, i to prihvaćam, ovo što je on iznosio primjer, i prihvaćam da ima puno ljudi koji se ne žele vratiti.

I, evo završit ću sa odgovorom, da ne ulazimo dalje u replike; prihvativ ću sugestiju predsjedatelja, neka se odredi do kada će važiti ovaj zakon, da ga ja sada ne određujem. Mislim, ne može važiti beskonačno, ali nemojte da ignoriramo mogućnost popravljanja ukupne situacije koju ovaj zakon nosi sam po sebi.

Evo, hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Husein Nanić, replika. Izvolite.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Replika se odnosi na izlaganje gospodina Jovičića. I evo, drugi put u 15 dana iste netačne tvrdnje iznosi kada kaže: 'Nađite mi grad u koji se vratilo 10 Srba?' Ja govorim o tri grada i nemojte omalovažavati onaj dostignuti nivo povratka i ljudi koji žele da se vrate na svoja ognjišta. Ja vam navodim tri grada iz moje izborne jedinice: Bosanski Petrovac, Sanski Most, Glamoč. Provjerite koliko se Srba vratilo u te gradove. Samo tri.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Denis Bećirović, replika. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, nadam se da poslanici SDP-a, evo prvi put se neko od nas javlja u okviru ove tačke dnevnog reda, neće uspjeti da poremete ovu dirljivo konstruktivnu atmosferu stvorenu u okviru ove tačke dnevnog reda.

Mi iz SDP-a želimo reći i ponoviti da, kada je riječ o stavu SDP-u, naše je temeljno programsko opredjeljenje – borba za ravnopravnost svih naroda i građana. Ne znam zašto toliko pravimo i probleme danas na sjednici. Uostalom, to je zapisano i u Ustavu BiH, o tome je odlučio i Ustavni sud BiH koji je to također potvrdio, i o ravnopravnosti i konstitutivnosti naroda govore i ustavi ne samo BiH već i ustavi entiteta. Međutim, kakvo je stanje u praksi, to je druga priča.

Ja sam se javio sa jednim pitanjem, nažalost, trenutno tu nema predlagачa ali volio bih da je tu i da mi odgovori na jedno pitanje, a to je: Šta je cilj predlagacha ove rasprave? Pod a) da predloži ovaj zakon i da on padne ili da predloži ovaj zakon i da on prođe. Ako je ovo drugo da se predloži ovaj zakon sa namjerom da ovo danas prođe, ja postavljam pitanje predlagacha: Da li je konsultovao, prilikom izrade ovog zakona, na bilo koji način svoje koalicione partnere?

Opozicija i sve opozicione stranke u ovom parlamentu kao i opozicija u svim drugim evropskim zemljama ima pravo da predlaže, i da to većina odbija. Uostalom, naš jedini alat i jeste da predlažemo, a da li će nešto proći, trenutno nemamo dovoljno ruku ovde u Parlamentu da mi o tome odlučujemo. Međutim, kada je riječ o strankama koje čine većinu, tu je sasvim logično da tražimo da kada neko od stranaka iz većine nešto predlaže da prije toga to pokuša usaglasiti sa svojim koalicionim partnerima sa kojima čine većinu. Zato bih volio čuti odgovor na ovo pitanje, posebno stoga što postoje određena pitanja oko kojih je postignut konsenzus u januaru 2007. godine. Malo mi je čudno da se energija unutar parlamentarne većine ne usmjeri u realizaciju barem onoga šta je dogovoren i potpisano u januaru 2007. godine. Umjesto toga, otvaraju se, evo pet-šest mjeseci sada pred izbore, i neke nove teme, a već je jasno na početku ove rasprave, kada smo čuli predstavnike, prije svega, klubova koji čine parlamenarnu većinu – da ovaj zakon pada. Stoga zaista postavljam pitanje, čini mi se da ćemo se s ovom situacijom suočavati u narednih šest-sedam mjeseci sve češće: Da li kada se predlažu zakoni od stranaka koje čine većinu da li postoji minimum koordinacije i saglasnosti oko tih stvari, ili se to samo predlaže da jedni vide kako to jedni predlažu, a da drugi istovremeno vide kako to ovi drugi odbijaju? Ako je to smisao ovakvih zakona, onda samo džaba gubimo vrijeme ovdje.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi predsjedatelj, doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Pokušaću dogоворити са služбом да се уважени поланик не миће са тог места, јер својом дискусијом је превазишао онога ко сједи на том месту, са доцом цинизма којом се обраћа овде. Истовремено, два су нетачна navoda. Jedan је да скупштанска већина може да обори овај закон. Dobro znate kako se може оборити овај закон, i са ентитетском већином, што не подразумијева само скупштинску већину.

I друга ствар, ако пoredамо све документе који су наведени, почеvши од Устава, preambule, ove odluke Ustavnog suda, nигде se ne navodi чија je nadležnost da se sve to proveđe, kao i za neke druge odluke. Nadležnost se може само da нађе u članu III. pod 3.a) Ustava gdje kaže: 'Sve vladine funkcije i ovlaštenja koja nisu ovim Ustavom izričito date institucijama BiH pripadaju entitetima.' I то je jedino mjerodavno. Zna se ko treba da provodi odluke Ustavnog suda. То se не може uraditi na начин на који је предложен овај закон i на који овде неки predlažu ...

Prvi zamjenik предсједавајућег, gospodin Niko Lozančić, replika.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Pošto mi za ovim столом nemamo mogućnosti koristiti se onim sredstvima koje уважени zastupnik Džaferović kad dođe na red i za repliku, па ја сам искористио sad to ovako da usmeno, пошто очигледно ne mogu doći na red za raspravu. Ali pokušat ћу ja skratiti. Ne mislim nikome replicirati, jer mislim da je suvišno repliciranje.

Šta je bila namjera predlagatelja ovog zakona, то zna predlagatelj zakona, ali u svakom slučaju mislim da je ovo jedan dobar test i taj test je obavljen. Postoji li u BiH unutar bilo kakve већине, zvala se ona parlamentarna, zvala se etnička, zvala se multietnička, građanska, како god hoćete zovite, postoji li spremnost da 15 godina nakon okončanja rata pokušamo neke stvari popraviti makar malo? I, овде je predlagatelj, по менi, odstupio od temeljnih principa. Prava postoje i она se ne mogu reducirati. Ili ih ima, ili ih nema, уважавајући да je možda imao dobru namjeru da možda makar na taj начин отпоčне нешто, имајући u виду da je predložio da se neka prava realiziraju makar 50%. Znači, evo cijenim da je to bila korektna namjera, međutim очигледно da to nije dovoljno. Mi, znači, i 15 godina nakon završetka rata, nismo spremni i to je, по менi, zaključak svih ovih rasprava, i менi je ishod glasovanja o ovom zakonu već jasan. Znači, da можемо čekati još rasprava, овај закон neće proći, jer ne postoji dovoljno onih који су spremni iskreno razmišljati o ovome.

I, ponovit ћу нешто ali i ponavljat ћу dokle god je to tako, nije ово jedino pitanje, jedini prostor u kome se mi tako ponašamo. Mi smo danas imali jednu drugu тему која je naizgled različita od ове па smo konstatirali da имамо jedan број садашњих војника, имали smo neke бивше војнике; neke бивше smo rješavali на jedан начин, ове садашње ћemo na други начин. Imamo danas neke štedише које су данање шtedиše, имамо бивше шtedиše које зовемо стари, jer су оstarili čekajući da им mi riješimo njihova права, па nije nikakav problem. Iako ima ih puno, mnogih od ових категорија има puno više nego što je članova bilo које od stranaka u ovom parlamentu ili

čak puno više nego što je pripadnika etnosa po bilo kojem osnovu koji danas žive u BiH, ali to nije razlog da se mi sekiramo, jer ljudi smo očigledno navikli na to i navikli smo ih da im, jer smo se izvježbali u tome, vještim zamjenama teza objašnjavamo da je bolje njima ovako kako im je nego ako bi se ne daj Bože nešto promijenilo. Puno je bivših stanovnika nekih općina i puno je novih stanovnika nekih prostora, puno je bivših i novih itd. po različitim kriterijima uposlenih, neuposlenih, tako da mogli bismo do prekosutra, ja bih mogao nabrajati kategorije građana ove zemlje koji su u različitim pozicijama zato što ih je neko, a taj neko je ili danas sjedi ili je nekad sjedio u sličnim tijelima ove zemlja, pa ih je na ovaj ili na onaj način proglašio bivšim, sadašnjim, starim, novim itd., itd.

Samu namjeru da se stanje makar malo popravi, mi ćemo podržati, iako vjerujemo da to neće presudno utjecati da ovaj zakon dobije potrebnu većinu, iako mislimo u amandmanskoj fazi ukoliko, evo, kojim slučajem ovaj zakon dođe do amandmanske faze da će utjecati na neka rješenja koja mislimo da ne mogu ostati, znači jer ovdje ima dobra namjera da se započne ovaj proces. Ja mislim da treba stvari postaviti do kraja principijelno, pa ako ide, ide. Ako ne ide, ne ide. Onda da kažemo, jasnu poruku da uputimo ljudima da ne ide. Jer mi imamo ovde tijela uprave od općine do najviših razina, međutim postavljam pitanje: Šta je sa javnim ustanovama, šta je sa školama, dječijim vrtićima, domovima zdravlja, bolnicama, elektroprivredama, poštama, telekomima itd., itd., što je sve u vlasništvu ove države, što je sve javno, ali javno je onoliko koliko vas ima na određenom prostoru pa vam je toliko i dostupno. Znači, ako vas ima ne daj Bože malo, onda to nije vaše, onda je one druge javnosti koja je malo brojnija od vas.

Nažalost, vjerovatno ćemo, po ko zna koji put, samo konstatirati, neki razočarani, neki nerazočarani, da je još uvijek puno jače ono pravilo nepisano a puno puta izrečeno *šta je ko jamio – jamio, nema popravke*.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Šefik Džaferović, replika. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ne, ne, ide prvo replika, pa ču vam dati mogućnost i za diskusiju.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, koleginice i kolege, dame i gospodo, ja ču vrlo kratko, dakle u vremenu replike obaviti diskusiju, jer mi ne treba više vremena da kažem ono što sam mislio.

Ovaj zakon kojeg je ponudila SDA bi se slobodno mogao nazvati zakonom protiv opstrukcije u sproveđenju Ustava BiH, ove odluke Ustavnog suda, entitetskih ustava i brojnih zakona u primjeni popisa iz '91. godine kod zapošljavanja u dijelu administracije; tu je gospodin Lozančić u pravu, jer mi nismo obuhvatili sve, jer znamo da bi to izazvalo još žešće reakcije,

htjeli smo samo da otpočnemo sa ovim. Dakle, ne postoji ništa u ovom zakonu što ranije nije preuzeto kao obaveza, kroz ovaj ili onaj akt. Mi na sceni imamo opstrukciju preuzetih obaveza i čekanje nekih vremena, između ostalog, i čekanje novog popisa stanovništva kako bi se onda novi popis uzeo kao osnova za izračun ovoga o čemu mi govorimo u ovom zakonu. I mi upravo zbog toga i podnosimo ovaj zakon jer nećemo da čekamo novi popis i nećemo da se pridružujemo onima koji hoće da legaliziraju ovo postojeće stanje koje je nastalo kao rezultat nasilja, dakle ovo nije prirodno stanje koje mi imamo. I u tom kontekstu treba razumjevati ovaj zakon, i ovo je odgovor svima onima koji kažu da popis '91. godine, koji se pitaju do kada će važiti popis '91. godine. Što se nas iz SDA tiče, puno, puno vremena, sve dotle dok se ne otklone ove posljedice koje su rezultat nasilja u BiH. To je jedna stvar.

Druga stvar se tiče načina na koji je zakon ponovo, po drugi put, došao u parlamentarnu proceduru. Danas smo mogli čuti neke prijedloge koje treba dobro izanalizirati. Možda se i nauka nekad bude bavila njima – ko ima pravo i na koji način i kako da predloži prijedlog u parlamentarnu proceduru. Ali evo, kao odgovor na to, ja ću reći da smo se, između ostalog, rukovodili i jednom od rijetkih a dobrih strana Sarajevskog sporazuma iz, čini mi se, 2002. godine, jer ovo je jedna od rijetkih a dobrih strana Sarajevskog sporazuma koja promovira princip proporcionalne etničke zastupljenosti u svim institucijama u BiH i u entitetima.

I na kraju želim da kažem da jedina institucija koja vodi računa o ovome, a tiče se cijele BiH, koliko ja znam, je Visoko sudska i tužilačko vijeće i treba ih ohrabriti da nastave da rade na uspostavi etničke strukture pravosuđa prema popisu iz '91. godine.

Toliko, hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Denis Bećirović, replika. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja neću ponavljati o tome šta SDP BiH misli i šta predlaže kada je riječ o obezbjeđenju potpune ravnopravnosti svih naroda na cijeloj teritoriji BiH. Međutim, gospodine predsjedavajući, smatram da je prirodno da ljudi iz pozicije imaju drugačije gledanje nego ljudi iz opozicije. Vi ste izrekli nekoliko teza s kojima se ja ne slažem i ja ću to u najkraćem, kroz tri teze, obrazložiti.

Naime, ja sam u svojoj diskusiji, pod broj 1., rekao da je evidentno potrebno više koordinacije, usaglašavanja i dogovaranja među onima koji čine trenutno parlamentarnu većinu. I ja mislim da je to strašno važno ako ova zemlja hoće da ide naprijed. Vi se možete složiti ili ne složiti s tom tezom. Vi možete reći, također, ako hoćete da ne treba ni koordinacija, ni usaglašavanja, ni dogovaranja. To može biti vaš stav. Ja sam također rekao da BiH nema vremena, da mi kasnimo, i u EU, i provođenju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, i u liberalizaciji viznog režima. Vi također imate pravo na svoj stav i možete reći da ne kasnimo. I ja sam, na kraju, rekao da energiju ovde u Parlamentu, posebno od onih stranaka koje čine većinu, treba barem pokušati usmjeriti u ono šta je potpisano i dogovoren. U tom smislu, podsjetio sam na januarski sporazum iz 2007. godine. Vi također možete imati suprotno mišljenje, imate pravo

na to da energiju više ne treba usmjeriti na to, da treba možda otvarati neke druge teme o kojima nema saglasnosti. Ali bojim se da svi skupa, prije svega građani ove zemlje, gubimo vrijeme.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi predsjedatelj, doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi kolega, da ste ovo rekli na način na koji ste to izgovorili sad, ja ne bih ustao replicirati. Iza ovoga što ste Vi rekli, ja nemam ništa dodati. Ali način na koji ste to rekli iziritirao me da izađem ovde da kažem nešto što možda nisam htio reći, mada bi vjerovatno trebalo da bude kompliment; svako od nas ima i učitelja i šefa, ako ga prevaziđe u nekim stvarima, to je kompliment, a ne bilo kakva uvreda.

I, istovremeno, hoću da kažem da je nepotrebno stalno se vraćati u prošlost, bilo u bližu, bilo u daljnju prošlost, i da na toj osnovi pravimo zakonske projekte. Da živimo u doba komunizma kada su bile neke osme ofanzive gdje su ljudi premještani, a znamo i sa kojih prostora na koje prostore, to je vrijeme prošlo. Vrijeme je drugo, u kome ljudi u Dejtonskom sporazumu imaju pravo i mogućnost da izaberu: da ostanu, da se vrate, ili da nadoknade imovinu. To je u novoj strategiji navedeno i idemo u tom pravcu. I vidjećemo onda ko je kriv zašto nije došlo do vraćanja ljudi, zašto se ljudi nisu vratili, ne samo u RS nego u sve krajeve BiH.

(?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja mislim da nemate više repliku. Možda za diskusiju da se javite, ne znam jeste li imali. Uvaženi poslanik Remzija Kadrić. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Samo nekoliko prethodnih napomena. Prije šest i više godina u RS-u, Parlament RS, Narodna Skupština i Vijeće naroda su donijeli Zakon o lokalnoj samoupravi. I poznatim članom 3. je predviđeno ... da postoji obaveza da se zapošljavanje u opštinama vrši prema popisu iz '91. godine. Mi znamo kako se taj zakon provodi i u kojoj mjeri se on u suštini ne provodi.

Šta imamo sad, trenutno stanje kakvo je? Govorim onima koji su protiv ovoga zakona. Evo samo jedan podatak. Etnička struktura rukovodilaca institucija BiH – stanje na dan 26.11.1009. godine: Bošnjaka ima 31,82%, Srba 40,91%, Hrvata 24,24%, ostalih 3,3%.

Zašto nema popisa stanovništva? Dakle, moraju se neka prethodna pitanja riješiti u ovoj državi. Dakle, moraju se kazniti oni koji su ubijali stanovnike bez ikakvog osnova, bez ikakvog

razloga. Znali su u četiri-pet dana ubiti po 8.000 stanovnika. Dakle, moraju se kazniti oni koji su ubijali stanovnike i da su tako nastavili, da nisu zaustavljeni, pobili bi mnoge stanovnike, ogroman broj stanovnika, tako da ... ne bi se imao ko popisati u tom smislu. Dakle, moraju se kazniti oni koji su ubijali, moraju se kazniti oni nalogodavci, moraju se kazniti ... organizatori one države koji su to sve isplanirali. Iz tih razloga mora se sačekati popis stanovništva.

Ove principe ovoga zakona treba prihvati. Ja očekujem da ćemo mi prihvati princip ovoga zakona. Mnoge stvari se daju u amandmanskoj fazi popraviti, kada je u pitanju, evo tu je predlagač, oko ovih definicija. Zatim član 5. i 7. oko ovih prekršaja itd. Ove se prekršajne kazne moraju pojačati itd. Ja očekujem da ćemo mi podržati principe ovoga zakona i svakako očekujem, mada mi je otprilike bio prilično nejasan, da će Denis Bećirović sigurno glasati za princip ovoga zakona.

Ja se zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Branko Dokić. Izvolite.

BRANKO DOKIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Možda je nakon svih ovih diskusija najbolje bilo čutati. Jer, evo, ja sad saznajem iz ove posljednje diskusije kolege ispred mene da je ovo kazneni zakon. Ako zakon ima dobru namjeru, on ne može biti nikako kazneni. I mislim da je svaki komentar na to nepotreban. Moglo bi se reći ono što je izgovoreno prije 2.010 godina - Bože, oprosti im, ne znaju šta rade.

Ali da se vratim, evo da kažem nekoliko rečenica, neću vas puno gnjaviti, po ovom pitanju. Prvo, u potpunosti podržavam diskusiju gospodina Dolića u kojoj on govori da ima spremnosti da poštujemo svoje ustave onda ne bi nam bio potreban ni ovaj zakon. I dakle, neću taj dio ponavljati. Drugo, ja zaista ne znam, ne ulazeći u to, dobre ili loše namjere, ja ne znam šta je namjera predlagača zakona, pogotovo ne znam zato što u tom klubu sjedi dosta ljudi koje ja izuzetno cijenim. Po mom dubokom ubjedjenju, ovo je samo plod želja, evo prepostavimo dobrih želja: zakon koji uopšte nije moguće provesti ili zakon koji bi ignorisao koliko drugih zakona. Neću to sad nabrajati. Prije svega, pominjanje priče o nekim vremenima kada su dekretom ljudi išli negdje da rade, to je zaboravljeno vrijeme, prevaziđeno vrijeme. Mi sada živimo u vremenu demokratije. Doduše, u naletu ove i ovakve demokratije, mi smo se prvo poubijali, pa uništili ono što smo po nekoliko desetaka godina stvarali i uživamo tu demokratiju. Dakle, da se vratimo ponovo ovome. Priča o slanju po dekretima je davno prošla priča i nju je nemoguće sada realizovati. Ne govorim sa koje strane i gdje.

Drugo, da li je iko, evo i u ovoj komisiji, i predlagač da li je napravio računicu šta bi značilo provođenje ovog zakona, koliko bi to dodatno koštalo u ovom vremenu kada u BiH imamo preko 30% nezaposlenih? Šta bi značilo sa tačke gledišta kad znate da u državnim institucijama ima mnogo prekobrojnih, i to u svim institucijama da ima mnogo prekobrojnih. Onda ovo popunjavanje bi značilo sada nekakav dogovor, nekakav dogovor, evo napamet ću reći, između Banja Luke i Sarajeva o prelascima po dekretu i onda, kako ovaj zakon kaže, uz

poštovanje ovih pravila o službenim zaposlenicima i nadoknadama itd. itd., da li bi takva preseljenja, pod navodnicima, značila više još dodatnih sredstava nego što se već sada koristi? Da ne kažem kakav bi to način popunjavanja bio, da li odgovarajućim kadrovima, sposobnim kadrovima itd. itd. I da li bi ovo uopšte riješilo pitanje koje je pokrenuto s ovim zakonom? Bi li to značilo da će Marko Marković, Stipe Stipić za četiri godine promijeniti mjesto sa nekim drugim tamo pa nakon četiri godine se vratiti, a njegova porodica ostati tamo gdje jeste? I najvjerovalnije da bi bilo i tako kada bi uopšte bilo moguće ovo realizovati.

I s druge strane, prijatelji dragi, nije ovo, već pričamo priču i u okviru evropskih integracija, tražimo načine da smanjimo korupciju u ovoj državi. Vi dobro znate koliko smo imali poslije Dejtona muke da uvedemo instituciju konkursa kod prijema radnika. I stalno je tu bila priča da je to način da se donekle suzbije korupcija. Ovo sada, davati rukovodicima da mogu zapošljavati kako god hoće i da se dogovaraju: tamo je otvaranje mogućnosti korupcije vezano za zapošljavanje, potpuno vrata i skroz širom otvorena vrata.

Dakle, da završim jednom rečenicom. Evo, uz najbolju namjeru, uz najbolju namjeru svih da se ovo usvoji, ovo je nemoguće provesti. I stoga ja ne mogu da dam podršku onome za što sam unaprijed osuđen da će biti samo jedan pokušaj koji neće imati ama baš nikakav rezultat. I usput budi rečeno, ovo zaista ne treba gledati ni, ne znam, za popis '91., ni eventualni 2011., nije ova kvota 50%, to nema veze. Jednostavno, ovo je neprovodivo i u koliziji je sa mnogim drugim već uspostavljenim i, smatrali smo, pozitivnim i zakonima i propisima u ovoj državi.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Bakir Izetbegović, druga. Izvolite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Pa evo, kolega Dokić se poziva na Svetu knjigu, evo, *Bože, oprosti im, ne znaju šta rade*. Mi, koji želimo da implementiramo ovu odluku Ustavnog suda, ne znamo što radimo, dakle, a, ovi što su rastjerali stanovništvo i što su napravili što su napravili, oni znaju što rade, pa se čak i Isus evo citira. Poziva se dakle na Svetu knjigu, na demokratiju, na ljudska prava, na borbu protiv korupcije, poziva se da je ovo protuzakonito, zakon koji će ostale zakone da dovede u pitanje. Bože, svašta!

Dakle, ovo je prvo čitanje. Je li vi imate namjeru podržati principe o tome da treba implementirati ovu odluku Ustavnog suda od prije 10 godina? Imate li namjeru ili nemate? Ako nemate, pritisnite ovo crveno i odobijte tu stvar, ali nemojte nam umove ovde, da ne kažem što, je li.

Bio sam vani ali sam slušao diskusiju sa replikom Denisa Bećirovića, tu je. Dakle, jesmo li se konsultovali, jesmo li što dogоворили itd. Nisam se konsultovao, ali želim da ponudim jedan zakon koji zaista će implementirati ovu odluku Ustavnog suda i koji je realan. Dakle, evo podržite principe, i onda ćemo poslje toga vidjeti da li da rokovi od godinu-dvije dana da budu, ako treba pet godina; neka se kroz penzionisanje ljudi, kroz prijem pripravnika, kroz stimulaciju, kroz evo izraženu želju nekih ljudi da se vrate. Ne moramo postići ni 50%, hajmo postići 40%.

Otvoreni smo za sve prijedloge. Ali da li ste uopšte spremni da podržite ovu odluku Ustavnog suda? To je pitanje. I, na kraju krajeva, šta je alternativa, Denise? Evo recimo da se povuče čitava ova koalicija, SNSD, SDA i ostali, šta je alternativa? Alternativa je SDP sa SDS-om, sa DNZ-om. Biste li vi se nešto možda bolje dogovorili? Evo, recimo oko ovoga zakona, biste li uspjeli nešto bliže stavove da imate?

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvažena poslanica Azra Alajbegović, replika. Izvolite.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, ja sam zapravo samo htjela da kažem da mi imamo u BiH primjere gdje su ljudi, ne dekretom, nego preraspodjelom unutar nove organizacije, nove sistematizacije itd., prijedloga nove sistematizacije – promijenili mjesto prebivališta zbog toga što su željeli da nastave raditi. Konkretno govorim o određenim uposlenicima Zavoda za kontrolu lijekova Federacije koji su otišli u Banja Luku da rade u Agenciji za lijekove i medicinska sredstva i bili vrlo raspoloženi što su otišli i sretni što imaju mogućnost da svoje znanje ugrade u ovu agenciju na državnom nivou.

I još bih samo rekla jedan komentar, da se ja nadam da će ekonomski osnov i biti razlog zašto ljudi odlaze ili mijenjaju mjesta prebivališta, jer smo svjedoci da u eri globalizacije ljudi mijenjaju kontinente, a ne gradove.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Odgovor na repliku, uvaženi poslanik Branko Dokić. Izvolite.

BRANKO DOKIĆ:

Ne znam da li kolega Izetbegović nije htio da razumije ili nije razumio. Ako nije razumio, onda će mu objasniti. Uopšte nisam mislio na predлагаča kada sam rekao *Bože oprosti im, ne znaju šta rade*. Naprotiv, rekao sam da možda postoji dobra namjera ovim zakonom da se nešto riješi, ali nije ovo način da se rješava.

Kada sam citirao tu rečenicu od prije 2.010 godina, onda sam mislio na onoga ko je diskutovao prije mene, dovodeći ovaj zakon u vezu sa činjenicom da nekoga treba kazniti. I onda, s obzirom da nekoga treba kazniti, treba donijeti ovaj zakon. Ja mislim da sam i tada bio potpuno, potpuno jasan. Evo, ako nisam, onda dodatno obrazloženje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Adem Huskić. Izvolite.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem.

I ja ču replicirati gospodinu Dokiću. Ja mislim, ne na ovo što je sada rekao, nego u onom prethodnom, iako je on sada rekao da je na neki način njegova diskusija bila ustvari replika, ipak je bila diskusija. I ja želim reći sljedeće. Ja mislim da je on u svojoj diskusiji, po mom mišljenju, jednu dosta dobru ideju, po meni ispravnu, vulgalizirao do te mjere da je maltene pokušao da je proglaši smiješnom. Kao da je ovaj zakon neprovodiv. Zašto bi bio neprovodiv zakon na nižim nivoima, a provodiv je, isti takvi principi su provodivi na nivou BiH. Imamo primjere vojske. Ja znam nekoliko evo desetina ljudi koji iz srednje Bosne rade kao vojnici u RS-u i nema nikakvih problema. Niko se ne od njih još nije požalio ni na koji način. Znam ljude koji rade u Upravi za indirektno oporezivanje, tužilaštvo, sudstvu. Znam ljude, evo Komisija za koncesije, znam dvojicu-trojicu ljudi koji rade tamo. I nije nikakav problem, niti je problem, koliko ja znam, problem ljudima iz RS-a koji dolaze ovdje u Sarajevo da rade ili u neke druge gradove gdje postoje razne agencije. Evo, u Mostaru je npr. ona za kontrolu hrane. I šta je sporno? Dakle, ne mislim da je nesprovodiv, mislim da jeste sprovodiv, ali da postoji neki razlog zbog koga se želi da se...

/konsultacije članova Kolegija/

ADEM HUSKIĆ:

Je li mogu nastaviti?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Pa oprostite, moramo neke konsultacije praviti. 10 je do 2, moramo reći kada ćemo prekinuti ovu sjednicu. U 14,00 smo rekli da ćemo prekinuti. Ako smatrate da Kolegijum ne smije između sebe komunicirati kad Vi pičate, ok., možemo i taj zaključak donijeti.

Izvolite.

ADEM HUSKIĆ:

Ja mislim da je ovaj zakon dobar lakmus papir da se provjerimo ko jeste zaista za povratak, i ko nije. I taj ko nije, onda treba da kaže zašto i zbog čega nije i ko se ustvari štiti odbijanjem ovog zakona. Ja ne vidim ništa loše. Žalosna je stvar da smo mi došli u poziciju da ove stvari izravnavamo zakonom. Ali eto, kad smo takvi kakvi jesmo, bolje i zakonom nego nikako. Ali, reći da nema ljudi dovoljno sposobnih da rade, nije tačno. Imamo veliki broj ljudi nezaposlenih povratnika, evo ima kod mene u Bugojnu Srba koji ne rade. I to ljudi vrlo kvalifikovanih, kvalifikovanih mnogo od onih koji rade u Opštini npr. I ja to otvoreno kažem. To je istina. Nažalost, ja tu ne mogu ništa promijeniti. Siguran sam da takvih slučajeva ima u svakom gradu ili više ili manje ili jednako.

Prema tome, nema nikakvog razloga da mi ne podržimo ovaj zakon i čak da imamo i represivne mjere prema onima koji ga ne provode. Znamo da se ovdje, evo javna je tajna u institucijama BiH kad su konkursi, kad se neko prijavi da se zna otprilike je li ta pozicija pripada Bošnjacima, Srbima ili Hrvatima i niko ne pravi problem oko toga. Kaže: to je ta pozicija, ostali,

koji su konkurisali, nađe se način da se ne prime. Nema razloga da se to ne uradi i na ostalim nivoima, od opštine pa dalje.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Momčilo Novaković, diskusija. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, uvažene kolegice i kolege, vidite, ovaj zakon, pred sobom u stvari imamo jedan od onih zakona gdje je stepen mogućnosti da bude prihvaćen obrnuto proporcionalnom broju diskusija. Naime, što su manje šanse da zakon dobije podršku, to se nas više javi da o njemu diskutujemo. To naravno, ja sam razmišljao evo da li da se pridružim toj cifri, smatrajući da će svojom diskusijom ustvari pomoći SDA-u da ostvari cilj koji je htio, a to je da se o ovome raspravlja, a da se ne usvoji.

Pa evo, daću, ipak sam odlučio da dam doprinos znači ovom stavu i zbog toga, evo, i ja će iznijeti nekoliko ovdje aspekata ovog problema. Naime, postoje ili mogu se oni svrstati u praktične političke pa ako hoćete i politikantske aspekte posmatranja ovog zakona: Zašto ovaj zakon praktično nije moguće provesti? Vidite, prije svega, ja neću govoriti o popisu '91. godine, bilo kakav popis i bilo koji pa i onaj 2011., pa i onaj '71., nije moguće ... na ovaj način provesti u praksi. I ne samo u ovoj zemlji nego u bilo kojoj zemlji. Naime, bilo bi dobro da u ovom zakonu imamo odgovore na neka pitanja. Prije svega, kako je moguće primijeniti zakon koji je suprotan svom zakonodavstvu koje definiše ne samo pitanje zapošljavanja nego i neke druge aspekte ovog zakona i ne samo zakonodavstvu na nivoima entiteta nego suprotan i jednom dijelu zakonodavstva na nivou BiH. Kao što znamo, mi ne možemo našim zakonom narediti entitetima da mijenjaju svoje zakone, da tu nadležnost nemamo. I ako to nemamo, onda već samo zbog toga nije moguće ga primijeniti i da ne idemo u daljnje probleme u primjeni ovog zakona.

Ovaj zakon nije dao odgovor ili predlagač u obrazloženju zakona nije dao odgovor na nekoliko veoma važnih pitanja kako bi ovaj zakon stekao jednu dozu ozbiljnosti i veće šanse da bude prihvaćen u Parlamentu. A to je: koliko će se zaposliti radnika ovim zakonom, koliko će ostati bez posla radnika primjenom ovoga zakona, koliko će promijeniti mjesto prebivališta, koliko će biti potrebno vremena da se implementira ovaj zakon, koliko će sve to nas koštati i još možemo nabratati niz pitanja na koja u ovom prijedlogu zakona nije dat odgovor. I to su oni, da kažemo, praktični ... aspekti gledanja mogućnosti primjene ovog zakona. Bojim se da sada ulazeći u priču o plaćanjima radnih mjesta, odnosno širokim ovlaštenjima tamo rukovodilaca, jedini rezultat ovog zakona ne bi bio formiranje nove komisije kolege Sefera Halilovića, koja bi se bavila nekim drugim aspektima primjene ovog zakona.

Evidentno je da se ovdje radi o političkim motivima, i to nije sporno. Bilo bi dobro da mi možemo što više se približiti primjeni ustavnih odredbi i u entitetima i na nivou BiH. Očito da će za to potrebno biti vremena, a ne zakona. I ovdje nije problem zakon nego je problem vrijeme i još neki problemi. Zato sam ja siguran da mi puno trošimo vremena na nešto što nije realno. Čak

i kad bismo usvojili ovaj zakon, predлагаč bi zakona (odnosno one koje je on ovlastio da ga primjenjuju) se našao u velikim problemima i tek onda shvatio sve nemogućnosti implementacije ovog zakona.

Pazite, šta je, ja sam rekao da postoje, na kraju krajeva, i politikantski aspekti ovog zakona. Ako je zaista iskrena namjera SDA da uradi to što piše u ovom zakonu, onda su oni to mogli uraditi u onim opštinama gdje imaju načelnike, a imaju mnogo opština gdje imaju načelnike. Volio bih da znam koliko je tamo po ovom zakonu zaposleno, ili na način kako je predviđeno ovim zakonom zaposleno ljudi? Kad bi to znao, onda bih ja, vjerujte, bio mnogo sigurniji u iskrenost predlagacha i u njegove zaista iskrene namjere.

I na kraju, moram reći da me strašno razočarala ovdje jedna konstatacija kolege Kadrića. Razmišljao sam šta znači ona rečenica *moraju se kazniti oni koji su ubijali ljudi*. A, dovodeći to u kontekst ovog zakona, pokušavao sam da to evo u ovom kratkom vremenu dovedem u kontekst ovog zakona, mislio sam da to rade sudovi, tužilaštva, da se radi o pojedinačnoj odgovornosti, a ne o onoj o kojoj je kolega Kadrić govorio, odgovornosti država, jer je on rekao *moraju se kazniti i države*, znači, a ne o odgovornosti država ili, ne daj Bože, o odgovornosti naroda. Dakle, nije mi, zaista mi nije jasno takvo razmišljanje i volio bih da ga nisam čuo u ovom domu, pogotovo bih volio da ga nisam čuo u vezi sa ovim zakonom, zato što mislim da je na jedan vrlo ružan način doveden u vezu ovaj problem sa onim što je rekao kolega Kadrić. Ali naravno, svako od nas ima pravo ovdje da iznosi svašta, pa ne znam zašto kolega Kadrić to ne bi mogao. Ja se sjećam u prošlom sazivu i ovim ću završiti: kad smo raspravljali o Aprilskom paketu, tada kolega koji nije podržao Aprilski paket iz Kluba SDA je rekao - mi se zalažemo za jednog predsjednika pa makar bio i Srbin.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Prvi put uvaženi poslanik Velimir Jukić. Izvolite.

VELIMIR JUKIĆ:

Ovaj zakon promovira neke principe koji su apsolutno za mene prihvatljivi i na razini principa ovaj zakon je dobro osmišljen, međutim pitanje je samih rješenja da li je dovoljno kvalitetno. A ja bih rekao da se ovako jedan ambiciozan zakona ipak ne bi trebao na razini principa odbaciti zbog nekih nesavršenih rješenja, ponuđenih rješenja. Naime, iz prethodnih rasprava čuli smo neke zamjerke i ja bih se s nekim zamjerkama samih rješenja mogao složiti, međutim, kako je riječ o prvom čitanju, a u prvom čitanju razgovaramo i raspravljamo o principima zakona, mislim da nije bilo kvalitetnih argumenata za osporavanje principa ovoga zakona. A oni su zapravo sadržani i u Ustavu BiH, odnosno Aneksu broj IV. u preambuli gdje se govori o konstitutivnim narodima, njihovoj ravnopravnosti, a naročito ovi principi koji se ovdje promoviraju su potvrđeni i u presudi Ustavnog suda iz 2000. godine gdje se kaže da su svi građani, dakle konstitutivni narodi, konstitutivni na cijelom prostoru BiH.

Bilo bi vrlo važno i vrlo poticajno kad bi se jedan ovakav zakon uspio donijeti. To bi značilo, ja bih rekao, jedno novo poglavlje, novu epohu u ovoj novijoj poslijeratnoj povijesti BiH. Jer danas je situacija takva da u mnogim općinskim vijećima ili skupštinama, kako se već zovu, nije ni bitno, nemamo ... nijednog predstavnika naroda u tom predstavničkom/

zastupničkom tijelu zakonodavnom, iako prije rata u ponekim skupštinama općina ili tim općinama je živjelo i nekoliko desetaka postotaka tog naroda kog danas uopće nema. Ja mislim da objektivno onaj ko se želi baviti i bavi politikom i promišlja neku budućnost ove zemlje u onom pozitivnom smislu, kako se ona proklamira da je to multietnička država, zapravo nije moguće osmišljavati ukoliko ovaj problem ne sagledamo kao stvarni i veliki problem. I jedan od načina rješavanja ovog važnog problema jeste da se pokuša kroz ovakav ili sličan zakon, ali koji promovira ovakve principe jednom pozitivnom diskriminacijom, a ovdje se o tome radi, ona nije zabranjena, čak mislim da je nužna i potrebna u ovom vremenu i vremenima u BiH – pokuša da se bar donekle ublaži ono što se kroz rat i ratno vrijeme dogodilo, gdje je, je li, već i više puta rečeno, uradena vrlo velika promjena etničke strukture, naročito u pojedinim dijelovima i općinama u BiH.

Možda bi ovaj zakon mogao imati još jednu dopunu i u samom imenu, dakle da se govori o minimalnoj, pa onda u nastavku i proporcionalnoj zastupljenosti. Naime, ja smatram da je potrebno osigurati i minimalnu zastupljenost u općinskim vijećima, a to još nešto i šire od ovdje ovog što je, iz ovih rješenja proističe, a to je bez obzira na postotak jednog od tri konstitutivna naroda da se osigura barem po jedan zastupnik iz svakog naroda u općinskim vijećima svih općina u BiH. Ovo bi imalo, siguran sam, veliko opravdanje i bio bi sigurno jedan poticaj na jedan korektniji dijalog. Dakle, tada bi u svakoj lokalnoj sredini ... u njenoj skupštini ili vijeću imali priliku čuti predstavnike sva tri konstitutivna naroda. Problemi su naravno različiti, ali ipak da se čuju i iz perspektive konstitutivnih naroda. Ja mislim da bi implementacija, donošenje i implementacija ovakvog zakona imala veliki poticaj i na povratak, jer bi se osiguralo i praktičkim primjerom pokazalo da ... u svim sredinama ima vremena, prostora, mesta i potrebe za svima.

I evo, ja zbilja neću duljiti. Dakle, mislim da ovdje bi imalo potrebe nadopuniti ova rješenja, jer je zakon vrlo, rekao sam, po svom obuhvatu i širini i ono što bi proisteklo njegovom realizacijom, ambiciozan i sa ovako malo članaka i ovako malo teksta čini mi se da se nema dovoljno definicija, ... rješenja za sve ono što bi moglo biti kao problem u realizaciji ovog zakona. Ali kako je, ponovit ću, riječ o prvom čitanju o principima, mislim da su principi korektni, da su dobri i da bi doprinijeli ukupnom napretku u BiH. I zato evo ja podržavam ove principi i u ime Kluba HDZ BiH isto tako evo ističem potporu i Kluba ovim principima. Dakle, i mi ćemo podržati zakon u prvom čitanju; naravno, ukoliko prođe, onda za drugo čitanje, za drugu fazu bit će potrebno i očekujem da ćemo i mi sudjelovati i u kroz amandmane u popravljanju rješenja u ponuđenom tekstu zakona.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Poslovnička intervencija, drugi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Beriz Belkić.

BERIZ BELKIĆ:

Ja molim za izvinjenje kolege koji su trenutno prijavljeni, možda sam ovo trebao ranije predložiti. Dakle, očigledno je da, uz časne izuzetke, naravno, da smo dobro odstupili od tačke dnevног reda, odnosno predmeta rasprave. I ja predlažem, pošto nemamo još puno tački

dnevnog reda, da mi nastavimo o ovoj tački dnevnog reda, da ne pravimo ni pauzu, nego nastavimo replike, diskusije i da kaže svako šta ima neovisno o tački dnevnog reda. Mislim, danas je dobar dan za te stvari, da jednostavno ovu sjednicu ne pravimo pauzu i da to uradimo, ovo ozbiljno govorim. I da kažemo šta ko ima, da se sjetimo šta je bilo u aprilu, šta je bilo '92., da se sjetimo svega, da iznesemo svi po hiljaditi put šta smo imali iznijeti i da danas taj dan tako potrošimo.

I da, nisam se javljaо za raspravu i neću se više javljati, dakle moј je utisak da ovo je svjedočanstvo jedne potpuno pravilne tvrdnje. Dakle, odluke sudova, pogotovo Ustavnog suda se provode, čim se kreне u raspravu o tim stvarima onda dođemo gdje jesmo. I ovu inicijativu sam ja shvatio da pokušamo provesti, ali evo očigledno ne ide.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Drago Kalabić, replika. Naravno, svi se prijavite slobodno, možete i za repliku i za govor.

/zajednička diskusija/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ništa nije pod moranje, dekretom se neće ništa naređivati, samo oni koji hoće. Izvoli.

DRAGO KALABIĆ:

Ja potpuno prihvatom sugestiju, isto nisam bio nikad na sjednicama Kolegijuma i pitam se da li oni reaguju kad ovakve stvari dođu, za koje znaju da nemaju baš puno, da ne kažem, ili nikakve šanse na uspjeh ili znaju da će ovo izazvati, pa bih volio da li članovi Kolegijuma kažu da nije pametno ovako nešto predlagati. Pa da onda kažu, da se i danas pozovu na ovu raspravu, ja stojim na ... ovom ... ali u smislu.

BERIZ BELKIĆ

/nije uključen mikrofon/

DRAGO KALABIĆ:

Pa ja sam, gospodine Belkiću, ja sam samo od Vas očekivao da na Kolegijumu kažete ono što mislite, a ja znam šta mislite o ovom i mislim da bi meni bilo dovoljno da Vi kažete ono što mislite o ovome, ali dobro, to je Vaše. Ja ... kad sam razmišljaо da li da učestvujem, ono što je maloprije govorio gospodin Novaković, u masi ovih laži i prevara, licemjerja i ovdje obmanjivanja javnosti, pa onda razmišljam: ako svi učestvuju što bih ja bio izuzetak. Ima ona narodna *kud svi, tud i taj jedan*.

E vidite, zašto sam se javio, ... nije mi jasno da političke partije koje imaju potpunu saglasnost o ovom zakonu ne primjene ga tamo gdje mogu i gdje nemaju treće. To mi nikako ne ide u glavu i pokušavam sebi ovdje da sad kažem - šta ih sprečava? Evo sprečava RS, evo RS je

ružna, gubava, ovakva je i onakva, neće da provede, a kao i mi smo evo nešto protiv, imamo primedbe, ali ne razumijem tamo gdje postoji saglasnost. Evo, ovdje postoje političke partije u ovom parlamentu danas, ja bih rekao da je na terenu med i mlijeko. Recimo, evo da te partije koje su saglasne sa prijedlogom u ovom zakonu, da pokažu recimo može li to, kako to u Stocu funkcioniše. I da kažu - evo, vidite da može, mi smo to primijenili i sad idemo dalje, imaju ovi koji neće. Znači, pustite da se manemo, da se manemo licemjerja, prevara i ostalo, jer znamo kako stvari stoje, pokazivanje tog nekog drugog lica Evropi ili ovome ili onome, a stanje na terenu, jer se zna to stanje, svi ga znaju. Znači, ono što možemo na vlastitom primjeru pokazati, hajmo da to učinimo, hajmo da to učinimo ili da kažemo - ne ide. Ali ako ne ide na terenu, ne ide ni u ovom parlamentu, ne ide nigdje. I da onda to, jer ovako ako se budemo nastavili obmanjivati kao mi ovdje jesmo za to, a tamo povadismo oči jedni drugima i nema šta se ne radi od nas, mislim da nije potrebno. Bar, ako ništa drugo, svi sve znamo i znamo kako stvari stoje i među partnerima, koalicijama, kako god hoćete.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
Replika završena.

DRAGO KALABIĆ:
Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Možete se ponovo javiti slobodno.
Uvaženi poslanik Remzija Kadrić, replika.

REMZIJA KADRIĆ:

Ma samo ovo da ... ne ispadne da ne ide sve dobro, ide na terenu dobro. Evo, Drago, ja sam maloprije rekao u institucijama BiH 31% Bošnjaci, 40% Srbi, znači ide na terenu, stvari se odvijaju dobro, ovo napreduje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Uvaženi poslanik Drago Kalabić, druga replika. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Gospodine Kadriću, ja sam maloprije slušao te Vaše podatke. Pošto ste Vi sto posto za državu i pošto ste Vi prešli na sto deset, što neko kaže, sad ste država u državi i potpuno ste odvojeni od države i očito imate i kalkulatore odvojene od države. I popis radite za sebe. Gdje ste Vi našli te podatke, gdje ste Vi našli te podatke da to stoji tako kako Vi govorite? A kad govorite o terenu, kad govorite o terenu, teren ... ono što Vi kažete, teren na koji se odnose podaci je Sarajevo. Je li to taj teren? Kako može biti teren, jel' na Marsu, gdje je teren o kome Vi govorite? Pa ja, pa molim vas, pa ja sam slušao, evo na terenu je ovo stanje, koji je to teren, to je teren Sarajevo, ja sam, evo ovo je Sarajevo, najveći dio institucija je smješten u Sarajevu, to je teren. Kako stoji teren Sarajevo, evo ja sam spremam do ponoći da raspravljamo kako stoji taj

teren Sarajevo. Ako ste našli, ne znam ni ja, tamo negdje blizu pravoslavne crkve mogli ste da nađete možda neku koncentraciju na nekih pet ili deset metara, dalje niste mogli. Ako hoćemo teren, teren Sarajeva na koji se to odnosi, nema veze blage sa stvarnim stanjem, Sarajevo je teren. Nešto izdvojeno, imaginarno, pa nam je tih imaginacija preko glave, vi dobro znate da mi u BiH odavno živimo dvostrukim životom. Život ide šumom, a naša priča ide drumom. Mislim, evo i to je jedan od pokazatelja tog...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Evo, sad ćete dobiti odgovor.

Uvaženi poslanik Remzija Kadrić, podaci.

REMZIJA KADRIĆ:

Dužan sam da dam odgovor. Dakle, ovo su podaci koje je dostavio generalni sekretar Vijeća ministara na jedno poslaničko pitanje koje je ...

DRAGO KALABIĆ

/nije uključen mikrofon/

REMZIJA KADRIĆ:

ovo je, govorim o podacima, prvo si pitao o podacima, prvo o podacima. Dakle, Sulejman Tihić, predsjedavajući Doma naroda je postavio delegatsko pitanje i dobio je ove podatke. Znači, to su podaci koji su došli iz Vijeća ministara,

DRAGO KALABIĆ

/nije uključen mikrofon/

REMZIJA KADRIĆ:

u kojem je predsjedavajući Špirić. Dakle, to je jedan dio odgovora. Što se tiče terena, na terenu, ovo dakle, nije Sarajevo, a na terenu je stanje katastrofalno; što se tiče terena u RS-u, u opština, tamo je broj zaposlenih u opština što se tiče Bošnjaka i Hrvata uvrh glave 1% u odnosu na popis i negdje je 2%. Znači, to je teren. E odavde smo počeli, ... u institucijama BiH ima 31% Bošnjaka, 40% Srba. Ovo je, govorimo o institucijama BiH, a nije to Sarajevo, to su institucije BiH. To je znači na terenu ... stanje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nemojte dobacivati, molim vas. Vidim da je ovaj poziv gospodina Belkića urođio plodom.

Uvaženi poslanik Slavko Jovičić. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIĆIĆ:

Ne, ja sam repliku namjenski sačuvao i, rekao sam, nakon izlaganja uvaženog kolege Nanića, ja sam morao čuvati ... jer ranije sam bio brz pa potrošim, pa kasnije Vi me upozoravate da nemam pravo na repliku. Logično je, gospodine Naniću, da se u Bosanski Petrovac vratilo toliko i toliko Srba, jer je tamo prije rata živjelo 74% Srba. Logično je da se u Grahovo vratilo toliko i toliko Srba, jer je tamo po popisu '91. godine živjelo 96,4% Srba. Logično je da se u Grahovo vratilo toliko i toliko Srba, jer je po popisu '91. godine živjelo 97,3% Srba. Ali nema tih procenata sad, nema ni naroda, neko je stradao, raselio se itd.

A onda želim da podsjetim da sam istrajavao, istrajavao od 2. sjednice Predstavničkog doma do 43., nekako me taj nosio elan, i postavljao isto poslaničko pitanje do 43. i odustao. A isto je bilo, dakle od 2. do 43. da mi se dostave svi podaci o nacionalnoj strukturi zaposlenih i novi termin danas sam usvojio da bi pomirio stavove uvaženog kolege Kalabića i uvaženog kolege Džaferovića – u zajedničkim izvornim institucijama. I nikad nisam dobio odgovor, parcijalno dobijao od nekog ministarstva, pa netačni, pa ja postavljao naknadno, pa naše stručne službe vraćale ovaj ovome. I nikad ja te podatke nisam dobio, a da sam dobio na vrijeme, moj uvaženi kolega koji pripada mom entitetu, ali je prvo poslanik Parlamenta BiH, Remzija Kadrić ne bi danas postavljao i izlazio sa ovim procentima, dao mu neko. Što meni nije dao neko za 39., 41. sjednicu? Ovdje, od 2. do 43., znači 41. sjednicu meni niko nije dao. Uvaženi kolega Remzija Kadrić nikad ovo pitanje nije kandidovao, a dobio. Znači, neka veza, kako to mi kažemo, ovdje štela bila. Ali dobro, da su oni tačni, ja bih rekao - svaka čast, ovo je sve uredu. Ali mi svi znamo da nisu.

Uvažena kolegica Milica je govorila o DKP mreži. I to sam posebno izdvajao jedno vrijeme, pa izdvajao na auta, 800 službenika kako koristi, od sekretarice do pomoćnika, sekretara. A nas osam poslanika u istoj kancelariji sjedimo i fale nam dvije stolice. I mene nađu koji jedva na nogama stojim da moram stajati, kao ja, jer me ne poštuju tamo, al' dobro. Dakle, neće ovo ni jedan novinar napisati, ali će napisati - danas haos bio, svađa u Parlamentu. I ako hoćete ovo, ne da pamtim 2. i 41. nego baš sam danas razočaran da gospodin Izetbegović i uvaženi kolega Bećirović nisu rekli; ja sam rekao na 20., 30. sjednici, gospodine Izetbegoviću, hajmo nešto zajedno raditi, sjećate se. I Vi rekli - hoćemo, Vi rekli - hoćemo, i danas izašli sa zakonom, sami predložili. A da smo išli na ono što sam Vas ja molio

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

SLAVKO SLAVUJ JOVIĆIĆ:

i da smo pokušali zajedno, možda bi nešto i uspjeli, a ovako nećemo, žao mi je.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dobro, možda bi bilo bolje izvorno zajedničke institucije, al' dobro.

Uvaženi poslanik Šefik Džaferović. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Dakle, gospodine Kalabiću, kada je riječ o terenu, postoji samo jedan teren a on se zove teritorij države BiH, i to je i Vaš i moj teren i teren dakle svih nas. I mi svi imamo pravo na taj teren bez obzira gdje u datom trenutku imali boravište, prebivalište, gdje živjeli. I da znate da će to tako ostati zauvijek i da se nikada neće ograničiti neki tereni za neke. Dakle, teren je nas 4,5 miliona koliko nas ima, procjene su od 3 miliona do 4,3 i 800 do 4 i 200, 4 i 300, 4 i 500, to je teren nas koji živimo u ovoj zemlji. I nikada niko neće ograničiti pristup bilo kome od nas i pravo bilo kojem dijelu terena ove zemlje. Toliko o terenima.

A što se tiče ozbiljne namjere SDA da predloži ovaj zakon, mi smo vrlo ozbiljni u ovome i mi mislimo vrlo ozbiljno ovo realizirati. Mi ne tvrdimo da je u Sarajevu situacija sjajna, ali je sigurno bolja, mnogo bolja nego u Banja Luci, Bijeljini i u mnogim drugim mjestima u BiH, ali nije zadovoljavajuća, mi to znamo i kažemo da nije. I spremni smo da u cijeloj BiH implementiramo popis '91. godine i za početak, evo, u ovim ... količinama ili u ovim kategorijama, ako hoćete, možemo sve otvoriti, ovo o čemu je gospodin Lozančić govorio u svojoj diskusiji, sve, ali evo za početak makar da pokažemo dobru volju da to bude ovo. I ako vi mislite da mi politiziramo i da mi ovo predlažemo tek tako, vjerujte, danas je meni teže bilo nekoliko ovih diskusija nego mnoge druge diskusije povodom nekih drugih tačaka dnevnog reda, vjerujte da nimalo nemam želje, niti bilo ko od nas da politizira. Ali ako već mislite da politiziramo pomozite nam onda, dajte glasajte za ovaj zakon da ga usvojimo, pa da vidite je li politiziramo ili ne politiziramo.

Toliko, hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

E, krenulo nas je. Uvaženi poslanik, prvi zamjenik, gospodin Niko Lozančić, replika. Neće biti Kolegij dok ne završimo ovu tačku dnevnog reda.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Nas je odavno dobro krenulo i ja sam morao, ovo nije replika nikom pojedinačno, izašao sam da kažem sad svima vama ovdje da me je sramota što sjedim danas u ovoj dvorani ovdje. Ne znam kako se vi ostali osjećate, ova ideja, bila ona politikantska, bila ozbiljna, bila, ne znam ni ja, dorađena, nedorađena, kako god je ko doživi ima pravo da je doživi, ali mi smo otišli toliko daleko u svom pokazivanju sebe kakvi jesmo. Mi smo nju ismijali danas ovdje. Kolektivno smo je ismijali. Doveli smo je do besmisla. Uputili smo poruku mnogim ljudima u ovoj zemlji koji ne misle, evo reći ču, kako mi ovdje u ovoj dvorani mislimo, bez obzira bili oni moji ili nečiji drugi birači ili oni koji nikog ne biraju, jer im se ne dopada niko u ovoj zemlji koga bi mogli birati eventualno. Nažalost, mi smo danas demonstrirali da su mnogi od njih u pravu, jer uistinu postavlja se pitanje: ako mi jedno elementarno ljudsko pravo, jedan elementaran osjećaj, ne znam ni ja, mogućnost da popravimo jednim humanim gestom, evo makar to bilo minijaturno, ismijemo. Znači, došli smo dotle da mi to ismijavamo, nije više pitanje hoćemo li mi to. Mi smo dosad pokazali da 15 godina, svi skupa, nećemo. Ja sam rekao u prvoj raspravi - ovo je dobar test. Je li se šta promijenilo za 15 godina? Ništa se nažalost nije promijenilo, otišli smo još dalje.

Znači, mi smo izvježbani, mi ćemo dokazivati kako to nema nikakvog smisla. Čuj, sad da neko, ne znam ni ja, ko je živio i rodio se u Kaknju, on nije normalan kad on razmišlja da treba ponovo živjeti u Kaknju. To smo mi danas pokazali ovdje. I govorim o Kaknju, samo govorim što sam ja iz Kaknja. Znači, ne bih želio ni jedno drugo mjesto, da ne bi neko doživio osobno da ja sad nekog prozivam ovdje, ali znači mi smo danas rekli da su ti ljudi nenormalni koji uopće razmišljaju o tome. Gdje ćete razmišljati o tome? Ovo je BiH. U njoj to razmišljanje nije dobro. Nije pozitivno. Na kraju krajeva, svjesno ili ne, uz ismijavanje uopće mogućnosti nečeg takvog, mi smo uputili jasne poruke da odobravamo stanje koje jest danas, pa na određen način i metode kojima se došlo do sadašnjeg stanja. A evo, ja neću ulaziti u rasprave i elaboracije kako se do toga došlo da neko ko se rodio negdje ne živi više tamo gdje se rodio.

Ako već nećemo nešto, hajte da pokušamo sačuvati dostojanstvo. I nemojte da ismijavamo, jer ja moram reći da ja doživljavam sad da se ismijavaju svi oni, znači, a bukvalno svi oni koji su se drznuli da mimo evo utvrđene politike u BiH da pokušaju ponovo živjeti tamo gdje su se rodili. Nemojte ih makar ismijavati ako niste spremni da im pomognete.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Slavko Matić, replika. Izvolite.

SLAVKO MATIĆ:

Vrlo kratko mom uvaženom imenjaku i kolegi Jovičiću. Meni je draga da je on u situaciji da kaže da je logično da su se Srbi u visokom postotku vratili u Grahovo i Drvar, jer su u vrlo visokom postotku i bili zastupljeni u strukturi iz popisa '91., ali još bi mi bilo draže da sam u situaciji da i ja kažem da je logično da se visok postotak Hrvata vratio u Šamac, Brod, Derventu, recimo, tri općine gdje su Hrvati u postotku bili između 40% i 50% i predstavljali relativnu većinu, odnosno bili u najvećem broju u odnosu na druga dva konstitutivna naroda u te tri općine, a danas broj povratnika mjeri se svega u nekoliko stotina pojedinačno u svakoj općini.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Denis Bećirović, diskusija. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja prvo želim reći da je ovo ozbiljna i važna tema za BiH. I složit ću se sa kolegom Lozančićem koji je također primijetio da atmosfera nije u skladu sa temom, a tema je, ponavljam, veoma ozbiljna i važna. Ljudi u BiH u ovoj četvrtoj godini obnašanja vlasti očekuju konkretne rezultate. I za ove četiri godine građani BiH imali su priliku da se nebrojeno puta uvjere i da vide u čemu se ne slažu stranke koje čine vlast u BiH. Zbog toga smo mi, kolega Izetbegoviću, kao predstavnici najveće opozicione partije ovdje u Parlamentu htjeli da obrnemo tu situaciju i da postavimo pitanje i da vidimo oko čega se može ovdje složiti u Parlamentu BiH. I logično je da smo pri tome pitali šta je sa januarom 2007. godine. Jel' postoji više taj sporazum, može li se išta iz njega realizirati, itd.? Njega apostrofiram zato što je on i potpisana, i usvojen, i prihvaćen za razliku od nekih drugih stvari.

Ja sam u ime Kluba SDP-a pitao Vas da li ste se konsultovali sa ostalim strankama koje čine parlamentarnu većinu. I Vi ste rekli da niste, ali da ste to danas predložili. Ja moram podsjetiti na činjenicu da upravo Vaš predsjednik, gospodin Sulejman Tihić, je čovjek koji svakodnevno govori o potrebi za dogovorom, za kompromisom, za dogovaranjem, itd. U tom smislu na fonu takvih stavova predsjednika Vaše stranke malo je iznenadjuće da o ovako ozbiljnim temama niste išli ili postupali u skladu sa načelima koje iznosi predsjednik vaše stranke, dakle dogovaranje, konsultacije, itd.

U tom smislu pitao sam da li Vam je cilj danas da ovo predložite i da ovo neko drugi danas odbije ili Vam je cilj danas da ovo predložite i da ovo eventualno dobije većinu. Nisam dobio odgovor na to pitanje. Umjesto toga Vi ste postavljali pitanje - šta je alternativa? Ja mislim da u BiH ne treba više postavljati falš pitanja tipa - šta je alternativa? - pogotovo ne ona tipa, eto, ako se mi povučemo, doći će neki drugi pa što će ti drugi. To je formula koja je već pročitana. Po toj formuli jedni bi trebali da vječno vladaju stotinama godina, a drugi bi po toj formuli mogli biti stotinama godina u opoziciji. Šta je alternativa ili nije, to će reći građani BiH, barem se tu možemo složiti. Ali u svakom slučaju drago mi je, kolega Izetbegoviću, da ste i Vi počeli govoriti o alternativi. I ja isto tako mislim da je došlo vrijeme da pitamo što je alternativa i da tražimo alternativu u ovoj zemlji. Pri tome, mi u SDP-u ne mislimo da treba alternativu tražiti pojedinačno prema nekome. Svi skupa trebamo početi tražiti alternativu o ovom krajnjem besperspektivnom stanju trenutno u BiH.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Sadik Bahtić, replika.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Mislio sam da se ne javljam, ali tako će slatko da repliciram kolegi iz stranke davne prošlosti. Kakva ste vi socijaldemokratija? Vi ste 50 godina bili na vlasti pa ovaj narod se uvjerio kako ste vladali. Pa dajte malo saslušajte i druge! Onaj ko je i ko živi tamo gdje je stranka davne prošlosti sad na vlasti, taj vidi što je ta vlast. Nigdje veće korupcije, nigdje većeg kriminala, nepotizma, mobinga, to je ta – jel' to alternativa? Ima li ijedna stranka u BiH koja bi sad željela da ide u vlast sa strankom davne prošlosti? Nema niko, vi ste sami. Kome ti čitaš lekciju parlamentarne većine? Ko će s vama sutra izaći ...? Nudite se, molite, dajete pare, uzimate od naroda pare, neće niko s vama. Jel' to alternativa? Reketiranje – jel' to alternativa? Kriminal!

MIRJANA MALIĆ

/mikrofon nije uključen/

SADIK SADO BAHTIĆ:

A Vi šutite, gospodo, nisam ja, ja ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas nemojte se tako obraćati, slobodno recite što imate. Svako ima pravo reći što ima na dostojanstven način. Molim vas vaše je.

SADIK SADO BAHTIĆ:
Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Ja znam da je teško čuti i drugo mišljenje, ali se treba saslušati.
Uvaženi poslanik Branko Dokić, replika. Izvolite.

BRANKO DOKIĆ:

Ma replika je na kraju ove rasprave, ja se nadam da će biti kraj ove rasprave.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nije kraj ni blizu, jer još nismo izašli da kažemo šta imamo.

BRANKO DOKIĆ:

Moram da kažem da je vrlo nekorektno od pojedinih diskutanata imputirati da se ne želi riješiti ovo teško pitanje u BiH. Vrlo je nekorektno. Ja samo tvrdim, i niko me ovdje nije uvjerio da je drugačije, da je ovo nemoguće provesti. E, u tome je stvar. Potpuno pogrešan pristup je uzet da bi se riješilo jedno krupno pitanje u BiH.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Prvi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Niko Lozančić ... treće javljanje ... Izvolite.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvažene kolege, ja se zovem Niko Lozančić i nisam neki zastupnik i replicirat ću uvaženom zastupniku Branku Dokiću. Uvaženi kolega, ja poštujem Vaše promišljanje da Vi cijenite da je to nemoguće. Poštujem i Vašu volju da to kažete i poštujem i Vašu političku volju da sve učinite da pokažete da to nije moguće. Ali dopustite da ja imam pravo misliti da je to moguće, da je to vrlo realno, da je to vrlo poželjno. Druga je stvar i moj dojam, i moja ocjena, i moja prosudba ..., evo, ne mora biti moja: ko god da nas je danas slušao, pretpostavljam da je moglo doći do približno istog zaključka. Znači, da mi uistinu ne želimo ozbiljno raspravljati o ovoj temi. I to je ono što sam ja rekao, a bez namjere da bilo koga natjeram ili da tjeram nekoga da promijeni svoje političko promišljanje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Uvaženi poslanik Drago Kalabić. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Nažalost, nemoguće je ne reagovati. Iza poslanika SNSD-a stoji preko 200.000 birača i nema drugog naroda i nema drugih birača. Možda više neće stajati, ali stoje i mi znamo u ime koga pričamo. To da će nama neko pričati da smo mi ovdje pali sa nebesa, da ima neki narod kome se ne sviđa to što mi pričamo, znači nije tačno. Mi se ne stidimo što smo ovdje. Mi takođe nismo licemjerni. Ono što mislimo, to govorimo. Ovoj zemlji su glave došli licemjeri – jedno raditi, a drugo pričati. Pričati u ovoj sali jedno, pred međunarodnom zajednicom držati predavanje o ljepoti, a kad se vrate kući ponašati se gore od onih što su navodno ovdje pričali drugaćije. I to je svima poznato. Šta narod misli o nama, o politici i političarima, moć cijele zemlje je u ovoj sali. Sve političke partije drže vlast na svakom pedlju, evo ako hoćete, BiH. I narod zna da ovi ljudi ovdje sve mogu, eventualno, riješiti sva pitanja. I onda je licemjerno onih koji su ovdje potpuno saglasni da ti isti čim izađu iz ove sale ni oko čega nisu saglasni. To je licemjerstvo. Ako to nije politički bezobrazluk, onda ja ne znam šta je. Ako je sve u tome da sa ove govornice pošaljemo lijepе poruke, a u praksi se ponašati sasvim suprotno, to je deset puta opasnije od onih koji iskreno ovdje govore kakvo je, koji su realisti, na kraju krajeva, a kvalifikovati je realnost. U emotivnom smislu nije dobro, jer realnost ne možete promijeniti. Realnost je realnost. I mi sigurno, ne pada nam napamet da šaljemo iluzije i da bježimo od realnosti jer moramo živjeti u toj realnosti. To što neko zna sve a pokušava da širi iluzije kako je za nešto što u praksi nije dao, valjda ljudi kažu, pa hajte na vlastitom primjeru to pokažite. Hajte, sve političke partije imaju moć, s onima s kojima ne možete, evo ne možete, oni javno kažu da eventualno se oko nečeg ne slažu. Ali opet naglašavam, oni koji mogu ... navodno se ovdje slažu, nije mi jasno zašto se ne slažu van ove sale ili ovdje hoće da pošalju neku poruku o nekoj ljepoti, o nekim vrijednostima za koje navodno drugi nisu. Pa ljudi, svi u ovoj zemlji sve znaju i svima je to dobro poznato.

Stranka demokratske akcije vodi potpuno resor za povratak u RS, vodi ga odlično. Njihov visoki funkcijoner je vrlo zadovoljan načinom kako to radi. On uživa sve privilegije, visoke privilegije Vlade RS-a i on nema nikakve primjedbe na politiku Vlade RS-a. Vi znate njegovu čuvenu korespondenciju: 'Šefe, treba vas šef. On je u toj rečenici rekao jednu istinu o odnosu prema onom i on dobro zna kako se provodi ta politika i koliko je para uloženo u povratak. Imate li i jednu izjavu tog čovjeka da je nešto sporno? Funkcionera SDA, visokog funkcionera, ministra u Vladi RS-a koji vodi taj resor? Činjenica je da je on odvojio par promila sredstava za povratak Hrvata. To je činjenica. Ali to je odvojio visoki funkcijoner SDA, koji je potpredsjednik Vlade. To je tako. Ja mislim da je licemjerno raditi taj posao tako, a širiti ovamo priču da to nije dobro. Ako smo principijelni, onda to kažemo da je to tako. Znači, mnogi su zaboravili da je gospodin Branković ministar koji ima potpuna ovlaštenja, raspolaže sa ogromnim sredstvima. Da li ih na najbolji način upotrebljava, evo neka to povratnici kažu, evo nemojte da mi to cijenimo. Njemu je dato autonomno pravo da na neki način sa tim disponira i da to radi. Trebali ste dovesti gospodina Brankovića da on danas bude jedan od tumača prijedloga vašega zakona, da čujemo šta on kaže o tome. Ili je jedna priča u Briselu, jedna u Banja Luci, jedna u Sarajevu? Mi smo protiv toga. Postoji samo jedna priča, jedna istina, jedna realnost. Kakva je, takva je. Mi nju ne branimo, taman posla, ovo što nam neko imputira da mi to podržavamo. Mi samo nećemo laži, nećemo da lažemo. Ne vrijedi lagati, ljudi sve znaju.

Gospodine Džaferoviću, sport, fudbalski teren, Vi ste vidjeli on nije gola ledina, on ima linije. On je malo i podijeljen. Pa imaju pravila kako se na kom dijelu terenu igra, ne možete igrati u ofsjedu, gospodine Džaferoviću. I ne možete igrati samo svojom loptom.

(?)
/mikrofon isključen/

DRAGO KALABIĆ:

Pa tačka, teren je, pa molim vas, ja sam rekao tačka. Ja želim da dokažem koliko je ovakav prijedlog SDA nevjerodostojan i zato se zamajavamo time što taj prijedlog nije vjerodostojan. Imate priliku, gospodine Džaferoviću, u Zavidovićima, u Zenici. Evo, da zaboravimo to nesretno Sarajevo oko koga se slažemo da ne valja ništa. Pa dajte dole na tom primjeru to pokažite i onda uperite u koji god hoćete dio BiH i recite - dajte i vi to ovako napravite. Ali tražiti nešto što ne želite, što vam ne pada napamet da napravite, živjeti u iluzijama da to neko virtuelno napravi? Pa dajte vi bar predлагаči napravite to. Evo, one zajednice koje sad sa specijalcima iseljavaju, evo naselite ih tu ljudima koji su tu živjeli stotinama godina, obezbijedite im bezbjednost i ostalo, nisu oni tu živjeli. Imate vi priliku da to uradite. I onda ćemo vjerovati. Ja o tome govorim. Zar nije najnormalnije da nešto za šta se zalažete pokažete na vlastitom primjeru tamo gdje to može. A tamo gdje ne možete da kažete - vidite, ovi i oni ne daju to, niko ovdje ne da u ovaj državi. I to, ako se nekome ne sviđa što ja kažem, to je realnost. Tako je. Snosimo objektivno odgovornost svi za ovo stanje. I sad iz ovog lošeg stanja, za koje svi snosimo odgovornost, odjednom hoće neko da se izdvoji i da kaže - mi damo, samo ovi ostali ... oni ne daju. Nije tačno. Mi to možemo na bilo kom primjeru raskrinkati tu politiku. Jel' to za dnevno-političke svrhe? Mi ne ulazimo u ovaj Vaš prijedlog, jel' to u svrhu predizborne kampanje, i to ne ulazimo, ali ne možemo čutati da ne kažemo da on, zaista, da je nelogičan, da nije provodiv, da bi izazvao anarhiju i da je neustavan. Ne možemo mi pobjeći od toga da to ne kažemo. A kada smo kazali da bi taj prijedlog pratio izvještaj o potrošenih desetak milijardi za povratnike, ne bismo dobili saglasnost za to. Raznim akrobacijama ovdje se ta komisija koja je trebala da utvrdi: te pare su život značile tim ljudima da se vrate. Zašto ne možemo doći, evo u ovom parlamentu, do te istine? Raznim akrobacijama ne možemo doći! Jel' mislite da sa 10 milijardi nismo mogli smjestiti masu tih ljudi? Da se ne lažemo. Evo, vidite da ljudi nemaju bezbjednosnih problema u cijeloj BiH. Kad kažem nemaju, ne da je to iskorijenjeno nego je svedeno na zaista jednu mjeru koja je, da budem iskren, podnošljiva. Znači, nije više to problem. A u materijalnom te ljude smo evo opljačkali. Uzeli smo im pare, desetine milijardi smo im uzeli. Nismo im dali da se vrate da mogu živjeti ljudi. I meni je žao što mi ne možemo čutati na licemjerne poruke iz ovog parlamenta kad je u pitanju povratak. Ako je neko uradio to što je uradio, pa red je da za to prvo položi račun. Zašto je uzeo te pare tim ljudima? To nisu male pare. Zašto im tim parama nije dozvolio povratak? A ljudi su iz svijeta poslali da se prvo tim nesrećnicima pomogne. I ovdje postoji opšta saglasnost da su te pare uzete, evo mi 10 godina ne možemo doći do toga, jer se raznim ovdje akrobacijama to sprečava koja po redu komisija i koji sve saziv neće formirati komisiju. Ali niko nema hrabrosti da izade i kaže - bave se glupošću, nisu pare uzete. Ne, svi su saglasni - ma jesu uzete, ali eto mi ćemo ovdje ovim nekakvim finesama, te ne damo im pare, te nećemo obezbijediti kvorum, ovako-onako.

To su razlozi zbog kojih smatramo mi da se ovakav prijedlog nije trebao naći na dnevnom redu, a pogotovo ako neko misli u BiH da može ovakva stvar proći bez prethodnog

dogovora jedne široke platforme na kojoj treba svi da radimo. To nije sporno, to nije sporno. I svako onaj, time završavam, ko nama pripisuje da kažemo da se mi zalažemo da takvo stanje ostane, ni govora, da hvalimo takvo stanje, ni govora, ali da čemo da budemo lažovi i licemjeri, nećemo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Šefik Džaferović, treće javljanje. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Pa, moram priznati da sam cijelo vrijeme pokušavao, gospodine predsjedavajući, koleginice i kolege, uzdao sam se da će uhvatiti početak i kraj ove diskusije, da će nešto naći u tome i moram priznati da sam se prevario i na kraju kazati ono što se ponekad zna kazati *dobro sam se udala u što sam se uzdala*. Ali evo, da ipak kažem dvije-tri stvari.

Gospodine Kalabiću, pustite Vi Brankovića, ministra u Vladi RS-a. Čovjek ima tamo budžet po kojem je 1:30 omjer povratka u odnosu na ostanak u korist ostanka.

DRAGO KALABIĆ:

Nije tačno.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Pa eto 1:20 npr.

DRAGO KALABIĆ:

Obrnuto.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Pa eto, 20 za ostanak ili 30, 1 za povratak i ima politiku Vlade koja tako radi. Pustimo mi to. Hajte Vi da mi ovdje što je do nas, do vas, do mene, do nas 42 koji sjedimo ovdje u Parlamentu, da mi kažemo da mi hoćemo da ovu stvar uradimo i u Prnjavoru, i u Zavidovićima, i u Zenici, i u Sarajevu, i u Čapljini, i u Konjicu, u cijeloj BiH. Evo, ja to kažem. Nemojte, znate šta Vi kažete. Vi kažete meni ovako: 'Što ti mene zoveš, ili što Vi mene zovete da mi to zajedno radimo, de Vi to uradite u Zenici, u Zavidovićima u Sarajevu?' ... Ja kažem: 'Stani malo, čovječe, pa nije samo to BiH. BiH je i Prnjavor, BiH je i Banja Luka, BiH je i Neum i Čapljina, pa kažem: hajmo Livno, hajmo zajedno u cijeloj Bosni da to napravimo. Mi smo ti koji predstavljamo sve u BiH.' Nije Vam argument da kažete meni: 'Pa ko te sprijeći, de ti to uradi!' Ja kažem da hoću, evo u cijeloj zemlji. I u tome je problem.

Nisam čuo argument za odbijanje ovoga. Na kraju krajeva, mislim, rekli smo jedanput, ovo su obaveze koje mi već imamo u BiH. Svako onaj koji ne sprovodi, opstruira ih.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Sefer Halilović. Izaberite repliku, diskusiju, slobodno.

SEFER HALILOVIĆ:

Izgleda da bi bilo najbolje odustati i od replika i od diskusija. Samo da dvije-tri stvari kažem. Prva stvar, kratko, kolegi Dokiću da je ovo nemoguće, moguće je. Moguće je, od države je svašta moguće. Kad se vlast formira, svašta je moguće. Drugo, ovaj zakon generalno ima moju podršku, ali ima manjkavosti u tome što nije predvidio na nekim nivoima paritetnu, na drugim nivoima proporcionalnu, onda bi bila realnija. U Bosni se mora malo voditi računa i o tome. Treće, imali smo mi, ovo o čemu vi pričate, i u Sarajevu, i u Zenici, i na nekim drugim mjestima, sad nemamo. Ali sad to je dugačka tema, o tome ne bih pričao.

I na kraju, dopustite da se malo našalim, pričate o alternativama. Alternativa je ono što je rekao jedan pjesnik: da odavde iz ove države treba iseliti Bošnjake i raseliti po svijetu i Bošnjake, i Srbe, i Hrvate, i ostale, i dovesti neki normalan narod da uživa u ovoj lijepoj zemlji. To je izgleda najbolja alternativa.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi predsjedatelj, doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Naravno, i da iskoristim svoje pravo za diskusiju, kratko. Vjerovatno u ovoj državi imamo mjesne zajednice, opštine, kantone, entitete, državu koja radi po zakonima i Ustavu. I zna se čija je čija nadležnost. Ovo pitanje koje se na ovaj način htjelo riješiti nije nadležnost da to rješava zakonom Parlamentarna skupština, niti u ovoj odluci Ustavnog suda kaže da je to nadležnost da Parlamentarna skupština riješi. Ne može se prijedlogom antiustavnog zakona riješiti ovo pitanje. Zakon kao zakon, osim toga što je antiustavan, je i retrogradan i nesprovodiv. To je rečeno ovdje u više navrata. Da se ovo pitanje htjelo ozbiljno riješiti, što je govorio Niko Lozančić, onda bi se ovo pitanje otvorilo po principu: dajte da razgovaramo o provedbi Ustava ili Doma za ljudska prava ovdje u BiH i svih presuda pa, između ostalog, i ove i da vidimo koji je put rješavanje toga da se htjelo na ozbiljan način to riješiti pa da vidimo da li je to zakon ili je to nešto što trebaju da riješe drugi, a ne na način da ovdje otvorimo neozbiljnu raspravu pa dogovorimo da je teren (između ostalog, na terenima ima i domaći, gosti, to piše na semaforu i zna se kako se ponašaju i jedni i drugi) ili da otvorimo ovo pitanje pa da malo spomenemo naše kolege u parlamentima u Srbiji, Hrvatskoj; možda bi i oni željeli ovakav zakon da usvoje, makar u našem okruženju. Znate, ovo je pitanje povezanih posuda. Nije pitanje BiH samo pitanje BiH, očigledno nam treba malo naroda da bi ovaj zakon bio sprovodiv iz tih ostalih republika, ali tamo i u tim republikama da pričamo o tome, ako ćemo ozbiljno i široko da otvorimo ovu temu.

S obzirom da to nije bila namjera, onda nije ni čudo što se na šaljiv način prišlo razgovaranju ove teme. Jedini cilj politički je bio da se na onoj skali, znate, odbijeno entitetskim

glasanjem još jedan zakon; ja se bojim da se nećete preračunati u toj jednoj kombinatorici, jer ovakvi zakoni koje će sigurno pogledati neko iz OHR-a, međunarodne zajednice, će samo biti jedan od razloga da se kaže ovakvi neozbiljni, antiustavni zakoni, nije ni čudo što su bili odbijeni entitetskim glasanjem.

Zahvaljujem.

Zaključujem raspravu.

Zovem predsjednike klubova u salu 2/II na veoma kratak sastanak u vezi sa održavanjem nove sjednice.

Do 15,30 je pauza.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas, potrebno je još jedan poslanik da dođe da bi mogli da nastavimo sjednicu.

Kolegice i kolege poslanici, prelazimo na 8. tačku dnevnog reda:

Ad. 8. Prijedlog zakona o sprečavanju nereda na sportskim takmičenjima – predlagач: poslanik Bakir Izetbegović (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Poslanik Bakir Izetbegović je ovaj zakon dostavio u parlamentarnu proceduru 19. 1. Nadležna Ustavnopravna komisija Mišljenje o osnovama i principima dostavila je 12. 2. Komisija je podržala i ustavni osnov i principe. Direkcija za evropske integracije je 1. 2. dostavila Mišljenje o Prijedlogu zakona.

Otvaram raspravu o Prijedlogu zakona u prvom čitanju. Izvolite.
Uvaženi poslanik Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, u ime Kluba poslanika SDA, Zakon o sportu u BiH u jednom dijelu tretira pojedina pitanja iz ove oblasti što je regulirano odredbama člana 58. ovog zakona gdje se propisuje da je 's ciljem sprečavanja, suzbijanja nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskim prigodama, BiH dužna poduzimati potrebne mjere, u skladu s Evropskom konvencijom o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim prigodama, posebno na nogometnim utakmicama, te da će se posebnim zakonom utvrditi način i mjere za sprečavanje i suzbijanje nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskim prigodama.'

Dakle, imali smo ovakav zakon već jednom pred Domom, pao je i ovaj prijedlog zakona u odnosu na taj raniji prijedlog o sprečavanju nereda na sportskim takmičenjima u BiH, koji je nedavno bio u proceduri, razlikuje se utoliko što uvažava nadležnost i ingerencije države ali i nadležnost i ingerencije nižih nivoa vlasti u ovoj oblasti. Ovaj prijedlog zakona odnosi se na međunarodna takmičenja i takmičenja u okviru liga BiH, dok je prijedlog ranijeg zakona predviđao da se primjenjuje na sva sportska takmičenja u BiH.

Dakle, ovaj zakon je potpuno usklađen sa zakonima BiH, kao što su Zakon o sportu, Zakon o prekršajima kao i sa evropskim zakonodavstvima. Ima i uzeta su u obzir sva dobra rješenja iz susjednih zemalja. Zaista, kvalitetno je urađen, uzeo je u obzir koordinaciju obaveza, učesnika, organizatora, kluba navijača, redarske službe, nadležnih policijskih organa, itd., kao i tehničke uslove, ulaze, izlaze, evakuaciju, ograde, zaštitu od požara, hitnu pomoć, osvjetljenje, prostor za privođenje eventualnog izgrednika itd. Predlažem da podržite ovaj zakon u prvom čitanju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih za diskusiju. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na 9. tačku dnevnog reda:

Ad. 9. Izvještaj Komisije Kolegijuma o nastojanju za postizanje saglasnosti o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici BiH (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Izvještaj o usaglašavanju ste dobili. Kolegijum nije postigao saglasnost. Danas ćemo glasati u drugom krugu o Prijedlogu zakona u prvom čitanju. Radi se o Zakonu o carinskoj politici.

Prelazimo na tačku 10.

Ad. 10. Informacija o stanju u vezi s neblagovremenim upućivanjima pravosnažno osuđenih lica na izdržavanje kazni zbog nedovoljnog kapaciteta ustanova za izdržavanje kazni zatvora i mјera bezbjednosti

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ministarstvo pravde BiH na zahtjev Ustavnopravne komisije je dostavilo Infomaciju 12. 6, a Konačnu informaciju smo dobili 9. 10. i Dopunsku informaciju 28. 12., koje ste svi dobili, nadam se, kao sastavni dio materijala, i zaključke koji glase:

'1. Da se prihvati Informacija Ministarstva pravde BiH o stanju u vezi s neblagovremenim upućivanjem pravosnažno osuđenih lica na izdržavanje kazne zbog nedovoljnih kapaciteta ustanova za izdržavanje kazne zatvora i mjere sigurnosti.

2. Da se da podrška jačanju reforme zatvorskog sistema i sistema izvršenja krivičnih sankcija u BiH.

3. Da se pruži podrška osnivanju specijalne ustanove za forenzičku psihijatriju Sokolac, te konačno potpisivanje prijedloga sporazuma o smještaju i naknadi troškova za izvršenje mjera sigurnosti, izrečenih u krivičnom postupku i u drugom postupku u kojem se izriče mjera liječenja.

4. Da se da podrška aktivnostima koje preduzima Ministarstvo pravde BiH na izgradnji državnog zatvora.

5. Da se da podrška materijalnom i kadrovskom proširenju i jačanju sektora za izvršenje krivičnih sankcija u BiH.'

Ustavnopravna komisija je 19. 1. dostavila Mišljenje o Informaciji, te predlaže Domu da je usvoji.

Otvaram raspravu o Informaciji.

Uvaženi poslanik Šefik Džaferović. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, koleginice i kolege, dame i gospodo, vi pred sobom imate zapravo tri materijala. Polazni materijal je od 10. 6. 2009. godine, zatim je materijal koji se zove Konačna informacija o stanju u vezi s neblagovremenim upućivanjem pravosnažno osuđenih osoba ili lica na izdržavanje kazne od 6. 10. 2009. godine i postoji Dopunska informacija od 28. 12. 2009. godine.

Kao što vidite, ustavnopravne komisije oba doma Parlamentarne skupštine BiH na zajedničkoj sjednici obje komisije su pokrenule ovo pitanje jer se tada u javnosti već moglo čuti da postoji određen ili veliki broj osoba u BiH koje su pravosnažno osuđene, ali da zbog nedostatka zatvorskih kapaciteta te osobe se ne nalaze tamo gdje im je mjesto nego jednostavno su na slobodi, jer sudovi koji rade na izvršenju krivičnih sankcija, dakle izvršenju kazne zatvora, ne mogu da ih upute jer nema zatvorskih kapaciteta.

Mi smo se onda počeli baviti tim pitanjem i bavili smo se dakle dugo, vidjeli ste već iz ovoga kako sam ja rekao, od 10. 6. 2009. godine kada je stigla prva Informacija pa do konca praktično 2009. godine, i opet nismo pribavili sve činjenice koje su neophodno potrebne za ispravno i potpuno sagledavanje ove stvari.

Iz ovih informacija koje smo mi prihvatali i u ovoj Konačnoj informaciji postoji prijedlog mјera, mi smo ga prihvatali, mi nemamo ništa protiv tog prijedloga mјera, dakle u Informaciji od 6. 10. 2009. godine, ali mislim da će biti nužno nastaviti rad od strane Ustavnopravne komisije i ovog doma na ovom pitanju i da se ne možemo zaustaviti na ovome. U čemu je problem i zbog čega ja mislim da je to tako?

Dakle, nas generalno treba da interesira pojava koja se zove način izvršenja ili izvršenje kazne zatvora u BiH. Stanje zatvorskih kapaciteta, imajući u vidu maloljetna lica, punoljetna lica, ženske osobe, to su sve segmenti i kategorije koje se tiču izvršenja krivičnih sankcija i generalno u tom pravcu mi treba da imamo politiku kao država, a u okviru toga je ova tema koja je započela, dakle tema koja se zove neupućivanje pravosnažno osuđenih lica na izdržavanje kazne zatvora zato što nema zatvorskih kapaciteta.

I sad pogledajte, Informacija ne daje odgovor na ovo pitanje koje je postavljeno ... niti je mogla dati to pitanje, jer Ministarstvo pravde od 10. 6. 2010. godine, kada je započelo sa prvom informacijom, do 28. 12. 2009. godine nije na adekvatan način servisirano od entitetskih ministarstava pravde i svih drugih institucija u BiH da bi moglo da nam dadne potpunu informaciju. U Informaciji od 10. 6. 2009. godine kaže se 'da prema podacima iz marta 2009. godine, dostavljenih od strane općinskih sudova u Federaciji BiH, na čekanju za početak', pazite, 'na čekanju za početak izdržavanja kazne zatvora se nalazi 1.202 osuđenika'. Kad se kaže 'da se nalazi na čekanju za početak izdržavanja kazne zatvora 1.202 osuđenika', onda u ovoj brojci od 1.202 mi ne znamo koliki je broj onih koji nisu upućeni na izdržavanje kazne zatvora zato što nema mjesta u zatvorima, jer je ovo ukupan broj onih za koje se čeka na izvršenje kazne zatvora. Ne znamo koliki je broj od ovih prema kojima je postupak u toku odloženo izvršenje odlukom suda, nije još predmet uzet u obradu, nisu pozvani na izdržavanje kazne. Nije vjerovatno da je svih 1.202 lica na slobodi zato što nema mjesta u zatvorima. I tražili smo da se ova stvar popravi, jer iz iste Informacije, ali je drugačije napisano, kaže 'da u RS-u u 2008. godini u sistemu izvršenja krivičnih sankcija RS-a nije bilo osuđenih lica koja čekaju na izdržavanje kazne zbog nemogućnosti prijema u kazneno-popravne zavode iz razloga nedostatka smještajnih kapaciteta'.

Dakle, nije moguće iz ovoga zaključiti da nije bilo predmeta. Predmeta jeste bilo, ali ljudi čekaju na izvršenje kazne, ali do neizvršenja kazne ne dolazi zbog nedostatka zatvorskih kapaciteta. Primijenjena su dva potpuno različita metoda u odnosu na Federaciju i u odnosu na RS i mi smo tražili da se ta stvar ispravi. Odnosno, da se, kada je Federacija u pitanju, precizno kaže koliko je od ovih 1.202 osuđenih lica na slobodi zato što nema mjesta u zatvoru, a koliko je onih prema kojima je postupak redovno u toku odloženo izvršenje kazne, nije pozvan i da se u odnosu na lica iz RS-a kaže koliko se predmeta vodi izvršenja krivičnih sankcija protiv lica iz RS-a i da se također da odgovor na pitanje koliko je od tog broja onih koji nisu upućeni na izdržavanje i da li uopće ima od tog broja onih koji nisu upućeni na izdržavanje zbog nedostatka zatvorskih kapaciteta.

Informacije se dalje bave pitanjem izgradnje psihijatrijske, odnosno, stavljanjem u funkciju Psihijatrijske bolnice u Sokocu radi izvršenja mjere sigurnosti obavezno psihijatrijsko liječenje, čuvanje u zatvorenoj ustanovi zatvorenog tipa, bave se pitanjem izgradnje državnog zatvora i nekih zatvorskih kapaciteta u cijeloj BiH kako bi se sistem krivičnih sankcija unaprijedio.

Nama je Ministarstvo pravde dostavilo Informaciju od 6. 10. 2009. godine koja je nešto opširnija u odnosu na ovu prvobitnu Informaciju u kojoj su predloženi odgovarajući zaključci, ali gdje opet nije dat odgovor na ovo pitanje i pokušao se dati odgovor na ovo pitanje u Informaciji od 28. 12. 2009. godine. Iz te Informacije, iz koje proizilazi ponovo isto stanje, imamo odgovor samo za dio Federacije i nemamo uopće odgovora za RS. Imamo konkretno odgovor za nadležnost Općinskog suda u Sarajevu, Općinskog suda u Zenici, Općinskog suda u Čapljini,

Općinskog suda u Zavidovićima. Ja ne znam da li ima još koji od ovih sudova ovdje koji su pobrojani. I vi sad vidite jednostavno da recimo: Sud u Sarajevu od ovih 1.202 predmeta, na njega se odnosi 408, jednostavno popisao ovdje sve predmete i napisao da se vodi; kaže: 'U vezi vašeg dopisa kojim podsjećate na obavezu ovog suda za dostavu podataka o broju osuđenih lica koja čekaju na izdržavanje kazne zatvora, dostavljamo vam spisak predmeta osuđenih lica i dostavlja se spisak predmeta od 408.' Iz ovoga se ne vidi koliko je od tih 408 onih koji nisu upućeni zato što nema mjesta u zatvoru. Nevjerovatno je zaključiti da recimo iz ove tabele ima lica koja su osuđena do 10 godina, do 5 godina, 7 do 10 godina, 4 do 15 godina da ima sedam lica, a da se nalaze na slobodi i da nisu u zatvoru zato što nema zatvorskih kapaciteta. Ne znamo šta je sa ovim licima. Jesu li ona na slobodi zato što su u bjekstvu, jesu li na slobodi zato što su nedostupna iz nekog drugog razloga ili stvarno su na slobodi zato što nema mjesta u zatvoru? Ne mogu da vjerujem da osoba koja je suđena za ubistvo, a ovdje ima jedna osoba koja je suđena po ranijem Krivičnom zakonu, član 36. je bilo ubistvo, na 12 godina zatvora, da je na slobodi zato što nema mjesta u zatvoru, ja prepostavljam da je ta osoba na slobodi zato što je nedostupna. To se ne vidi iz Informacije.

Kažem, Ministarstvo pravde nije odgovorno za ovo. Mi nismo mogli više čekati, dostavili smo informacije Predstavničkom domu da se počnemo baviti ovim stvarima i ja predlažem, da ne bih ja dalje pričao, da mi podržimo zaključke i aktivnosti Ministarstva pravde, da ova aktivnost se nastavi i da se zaduži Ustavnopravna komisija da od Ministarstva pravde, a ono će putem Visokog sudskeg i tužilačkog vijeća, zatim drugih institucija, dati u jednoj novoj informaciji konačan odgovor na pitanje: 'Koliko je to lica u BiH koja su osuđena a prema kojima se vodi postupak izvršenja, a koja nisu u zatvorima zato što nema mjesta u zatvorima?' Ja tvrdim da to nije 1.202 osobe ili da nije 408 osoba, a pokušao sam da vam to obrazložim i objasnim ovdje. Zašto je ovo važno? Ovo je važno zbog ukupnog sistema izvršenja krivičnih sankcija i da se onda počnemo baviti onima koji Ministarstvu pravde ne dostavljaju ove informacije. Nedopustivo je da Ministarstvo pravde ne dobije te informacije za mjesec dana. To govori o našem sistemu, kakav je sistem ukupan u državi. Kad se državnom Ministarstvu pravde to ne dostavlja, možete misliti onda kakve stvari se dešavaju. Šta je sa Federacijom? Zašto nema ustane, zašto nema vaspitno-popravnog doma u Federaciji BiH? Zar trebamo toliko vremena da čekamo u BiH u Federaciji da to imamo? Šta je sa državnim zatvorom? Zašto nekoliko godina traju te aktivnosti, nema pomaka?

Ja mislim da ovu stvar trebamo uozbiljiti i da je ovo početak zapravo rasprave na ovu temu u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH i predlažem da usvojimo ove informacije, ove zaključke koje je ponudilo Ministarstvo pravde i da usvojimo još jedan zaključak: 'Zadužuje se Ustavnopravna komisija da nastavi aktivnosti na ovom pitanju zajedno sa Ministarstvom pravde BiH i da za tri mjeseca podnese Predstavničkom domu ponovo jednu cijelovitu informaciju na ovu temu sa naglaskom na broj lica koja su na slobodi zato što u zatvorima nema mjesta.'

Toliko, hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Molim Vas napismeno te prijedloge.

Uvaženi poslanik Sadik Bahtić. Izvolite.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem.

Dobro je a i drago mi je što danas imamo ovu Informaciju o neblagovremenom neupućivanju pravosnažno osuđenih lica na izdržavanje kazne zbog nedovoljnog kapaciteta, navodno. Ja će govoriti narodnim rječnikom i ono što je javna tajna i što obični građani pričaju. I u Bihaću ima jedan zatvor i ono što se radi vjerovatno u Bihaću radi se i u ostalim zatvorima. Može svako da ode u zatvor pa da vidi tamo da su nam zatvori puni onih, što se kaže, sitnih lopova, kokošara i onih šumokradica. Onih što odu tamo da uzmu drva da se griju, osudi ga na zatvor, nemaju da plate sud za prekršaj, idu u zatvor. Međutim, onih krupnih riba, kapitalaca koji su osuđeni za kriminal, milionske iznose, nema, ni jednog nećete vidjeti tamo u zatvoru. I ako se osudi, ping-pong loptica, drugostepeni, tamo-ovamo, vraćanje, komisije, bolest, fiktivno ležanje, taj ne ode u zatvor. Jasna poruka: 'Kradite! Što više kradete, nećete odgovarati i, ako budete osuđeni, nećete ići u zatvor.' Tako narod to obični priča i, vjerujte, ima iks slučajeva da ljudi vode se u zatvoru, a da je svaki vikend na moru. To ljudi javno pišu i peticiju Visokom sudskom vijeću i nema gdje, ovo-ono. Nažalost, ništa se tu još nije promijenilo. Jadna je ona država gdje se prave razlike između pojedinaca, a kod nas vjerujte je tako.

Posebno imate slučajeva (ne želim kolege, kraj sebe imam dva doktora ovdje) da nam i doktori u tom puno pomažu. Oni vode fiktivno liječenje tih osuđenika, oni ne vide bolnice, i pogotovo psihijatri, neuropsihijatri, čak kad se povede protiv nekog ko je otuđio ogromna sredstva, milione, vjerujte, tajno ode tamo, onaj otvori dosije da je psihički lud, da je prolupao, dakle to krije, boji se ako bude osuđen da ne ide u zatvor. Ima i takvih slučajeva i danas se te stvari rade. To nam rade ljekari iz državnih bolnica koji imaju privatnu praksu.

Smatram da nema, evo ovdje po ovim podacima vidi se da nema slobodnih kapaciteta, ali očito da se to vješto radi i da se u javnost ide kao prebukirani, a zna se ko tamo već leži. Evo, kada uzmete i ovaj spisak, ovo je samo Kanton Sarajevo, Općinski sud Sarajevo, ja to ne poznajem, vidi se da ovdje ima osoba koje imaju i pare i moć i veze i imaju iza sebe političke pokrovitelje, znači, i nisu u zatvorima. Ne razumijem što je kolega Šefik Džaferović govorio, imate i ovu drugu stranu za koju se još uvijek šuti.

Podržavam realizaciju ovih projekata da se dobije još 1.091 to mjesto. Međutim, moj segment, segment moje diskusije je na tome da oni krupni kriminalci koji su osuđeni da doista još ni jedan pravi nije ležao, svi, ... i ovdje je malo pod istragom pa ga puste, niko nije znači odgovarao, a pogotovo, imali smo slučajeve da nam okorjeli kriminalci čak organizirano pobegnu iz zatvora. Zna se kako pobegnu, a da niko ne odgovara. Evo, u mom Bihaću ni preko godinu dana nema upravnika zatvora. Nekome odgovara da nema upravnika, može se raditi šta ko hoće. Kad ima upravnik, postoji i sistem. Sve se te stvari rade namjerno. Ne može niko reći da je ovo nenamjerno, to se radi namjerno da bi svako mogao da zaštiti svog ...

Evo, kolega Remzija kaže: 'Šta će im upravnik zatvora?' U pravu si. Tako se zove pozicija - upravnik zatvora. Znači, moja diskusija je bila u tome da je dobro da se u ovoj oblasti krenulo. Treba da se nastoji još dalje da se pojačaju kapaciteti kako u bezbjednosti tako znači i ovi tehnički, a međutim da malo vidimo i ove koji se vode fiktivno na liječenju, a nisu vidjeli bolnice. Takvih ima najviše osuđenika, a velike su pare drpili, što naš narod kaže.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Uvažena poslanica Azra Alajbegović. Izvolite.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, kolege i kolege, ja u potpunosti podržavam zaključke Ministarstva pravde i zaključak gospodina Džaferovića o potrebi da Ustavnopravna komisija nastavi aktivnosti koje je započela i koji su u toku i tiču se ove problematike.

Ono o čemu bih ja htjela danas da govorim i da skrenem pažnju je pokretanje procedure za ostvarivanje prava na institut uslovnog otpusa, koji je inače zatvorenika i koji je inače prisutan u svim zemljama visokih standarda prava i pravde. I u isto vrijeme da kažem da zapravo je neophodna zaista brza implementacija ovog projekta i izgradnja državnog zatvora kapaciteta 340 mesta, pošto su neki članovi Komisije za ljudska prava bili u različitim posjetama, u različitim zatvorima, tako da su se obišli zatvore u Zenici, u Busovači, u Foči i, čini mi se, u Banja Luci.

Stanje u zatvorima znamo kakvo je prema izvještaju nekih evropskih komisija i, konačno, BiH je odlukom Evropskog suda za ljudska prava još 2004. i 2005. godine, na neki način, dobila, nazovimo to, instrukciju ili direktivu da se uspostavi specijalizirana medicinska ustanova u kojoj bi se izvršavale mjere bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja, liječenja od ovisnosti, kao i liječenja duševnih bolesnih lica za koje se utvrdilo ili se utvrdi u krivičnom postupku da su počinili krivično djelo u neuračunljivom stanju, pogotovo što prema evropskim standardima i novim evropskim zatvorskim pravilima smatra se da takva lica apsolutno moraju imati znači tretman u medicinskoj ustanovi, a nikako u zatvorima.

Neki od nas, gospodin Ivo Miro Jović i ja, smo bili u tzv. Forenzičkom odjelu KPD Zenica i mogu s pravom da kažem da bi se uslova u kojima su i gdje je bilo smješteno 32 tzv. forenzička zatvorenika, koje smo mi posjetili u tom Forenzičkom odjelu KPD Zenica, postidjele i psihijatrijske ustanove prije 100 godina.

Potreba da se napravi i da se, na neki način, takva jedna ustanova forenzičke psihijatrije otvoriti je imperativ ali je proces koji je započeo 2004. godine i koji do danas nije apsolutno se maknuo u jednom konkretnom činu, a to znači nisu počeli građevinski radovi na Psihijatrijskoj bolnici Sokolac, zapravo je pravi primjer sporosti kako se neke, tako nazovimo, važne, tako imperativne i tako životne stvari događaju neoprostivo sporo iz čitavog niza razloga. Rekla bih s pravom da je suština zapravo u odsustvu volje onih koji su aktivni učesnici u tom procesu. Da pojednostavim, znači, prvo je bilo problem ko će biti zvanični osnivač forenzičke psihijatrije, da li će to biti Ministarstvo pravde BiH ili će to biti Ministarstvo pravde RS-a, a onda nakon toga ta silna koordinacija koja je bila nametnuta zbog komplikiranosti uređenja, prije svega, institucionalnog uređenja države je nas dovela u situaciju da danas, a to je 17. februar 2010. godine, nemamo započetu gradnju 'Forenzičkog odjela psihijatrije na Sokocu', bez obzira što imamo sredstva koja su donirana u tu svrhu od Švajcarske Konfederacije. Svi rokovi za sve aktivnosti svih učesnika i aktera u ovom jednom vrlo kompleksnom procesu, koje ja sad neću čitati niti prepričavati iz ovih informacija, prve koju smo dobili 10. 6. 2009. godine i ove druge koju smo dobili 28. 12. 2009. godine, stavljuju zapravo na neki način mene u sumnju i dilemu da

li postoji istinska nakana, istinska namjera da se napravi jedan tako moderan medicinski forenzički centar za psihijatrijske slučajeve koji su u trenutku smanjene uračunljivosti ili neuračunljivosti izvršili krivično djelo.

To možda sad ovako kada se govori s aspekta poslaničke klupe izgleda možda nevažno, možda nebitno, možda u ovom trenutku poslije ručka i suvišno, ali kao neko ko aktivno učestvuje u procesu psihijatrijskih vještačenja i učestvuje u zbrinjavanju ljudi koji su u trenutku neuračunljivosti ili smanjene neuračunljivosti izvršili krivična djela, s jedne strane sudbina tih počinjoca krivičnih djela, tih psihijatrijskih bolesnika, sudbina njihove rodbine koja, na neki način, doživljava jednu pravu sekundarnu traumatizaciju onoga što je učinio njihov član s jedne strane, s druge strane spoznaja da u svojoj okolini, u svojoj sredini, u svojoj porodici imaju psihijatrijskog bolesnika, zapravo, nekako mi se čini da je izvan naše sfere interesa.

U zemljama EU forenzička psihijatrija je na prvom mjestu. Zašto? Zato što su psihijatrijski bolesnici, znači počinjoci krivičnih djela koji su bili smanjeno uračunljivi, zaštićeni na određen način i, s druge strane, u tim ustanovama prolaze proces liječenja, proces resocijalizacije, proces rehabilitacije, gdje je suština zapravo i cilj cijelog tretmana u takvoj jednoj ustanovi da se jedan takav bolesnik liječi, a s druge strane da prepozna mogućnost ponovljene situacije u kojoj je izvršio prethodno krivično djelo po kojem je izrečena mjera obaveznog liječenja i da, neki način, se takva jedna situacija, nova situacija, novo krivično djelo prevenira.

Ja zaista smatram da je neoprostivo da proces traje šest godina, da nemamo još ni zakopan temeljac ove bolnice na Sokocu i lično smatram da je osnivač te ustanove apsolutno moralo da bude Ministarstvo pravde BiH iz čitavog niza razloga, pogotovo što smatram da će ta ustanova zahtijevati vrlo specijaliziran i vrlo usko usmjeren profesionalno i stručno kadar. Nisam sigurna da BiH u ovom trenutku ima takav kadar zato što mi forenzičku psihijatriju kao supspecijalizaciju nemamo u programima niti Federalnog ministarstva zdravlja niti Ministarstva zdravlja RS-a i smatram da je ovo i prilika da se na neki način skrene pažnja danas na potrebe edukacije takvog kadra. Iz tog razloga smatram da bi zapravo teritorija BiH u cijelini bila dobra baza za regrutaciju takvog kadra, pošto kadar tipa dobrog forenzičkog psihijatra je ... u čitavoj regiji, a ne samo u BiH.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Drugi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Beriz Belkić. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ:

Podrška i priznanje ovim našim ustavnopravnim komisijama na upornosti i očiglednom radu na ovom pitanju. I dobro je da i više komisija se interesuje kao i ova naša Komisija za ljudska prava koja je, koliko ja znam, i obilazila ove ustanove sa drugog aspekta posmatrajući stvari.

Ja bih želio samo dvije-tri stvari da mi se pojasne. Gospodine Džaferoviću, znači Vi ste rekli da ove zaključke u Konačnoj informaciji iz oktobra, jel', podržavate, a ono mišljenje ste

samo predložili da prihvatimo Informaciju, valjda podrazumijevate da idu i ti zaključci kao sastavni dio.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
/mikrofon nije uključen/

BERIZ BELKIĆ:

Ok, to je jedna stvar. I druga stvar, u stvari, dva su pitanja za Vas, gospodine pomoćniče. Da li to znači da smo mi pare, kad je riječ o izgradnju držvnog zatvora, neću reći potrošili, nismo dobili, ona najavljeni sredstva? Zbog čega, zašto, ja ne znam. I drugo pitanje, video sam u ovim materijalima, dakle Ministarstvo pravde nam je prosljeđivalo ono što je prikupljalo i vidim Izvještaj Opštinskog suda Sarajevo. Poslali ljudi 400 imena. Ime i prezime bez daljih generalija, godine rođenja, ime oca, itd. I vidjet ćete, ne znam pod kojim rednim brojem, imate i Sadika Ahmetovića, ministra, a nije. Ja ne znam da li bilo uredu ovakve podatke učiniti javnim. Da li je to, bez potpunih podataka, znači ime, prezime, godina rođenja? Imamo samo ime i prezime. Pogledajte 400 imena. Najmanje 20, 30 imena ima duplih, troduplicih i ljudi će biti u zabludi. Evo, slučajno vidjeli smo imenjaka i prezimenjaka.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Evo, gospodine pomoćniče, samo malo sačekajte. Uvaženi zastupnik Šefik Džaferović prvo će dati odgovor, predsjedatelj Ustavnopravne komisije.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Pa može i pomoćnik, pa ću onda ja, ako nije problem.

NIKO LOZANČIĆ:

Pomoćnik ministra pravde, gospodin Bisić.

MUSTAFA BISIĆ:

Prvo da pozdravim predsjedavajućeg i zamjenike predsjedavajućeg, poslanike, goste i predstavnike Vijeća ministrara.

Prvo bih samo rekao za ovu Psihijatrijsku kliniku Sokolac da je od mjeseca juna 2008. godine donesen bio zaključak Vijeća ministara da se Ministarstvo pravde BiH određuje kao koordinaciono tijelo za sačinjavanje sporazuma o smještaju i troškovima liječenja u Psihijatrijskoj klinici Sokolac. Znači, postupajući po tom zaključku mi smo, da tako kažem, godinu dana vršili konsultacije i sastanke. Mi smo tako došli, u mjesecu aprilu 2009. godine, do konačnog teksta ovog sporazuma. Tim tekstrom je predviđeno da predsjednici vlada, Vijeća ministara potpišu navedeni sporazum i on je potpisani i da se objavi u službenim glasilima na državnom nivou, nivou entiteta i Brčko Distrikta. Znači, ovaj sporazum je usvojen, potpisani i objavljen. U službenim glasnicima u mjesecu novembru 2009. godine bile su objave u svim službenim glasnicima, i u Brčko Distriktu, i u Federaciji BiH, RS-u, i na nivou BiH. Mogu da kažem da postoji Jedinica za implementaciju ovog projekta formirana od Vijeća ministara, da se

radi o jednom objektu koji ima 7.000 m², koji je ranije bio namijenjen da bude nova forenzička ustanova, tako da će se vršiti rekonstrukcija i adaptacija tog objekta za što je Vlada Švajcarske Konfederacije izdvojila 2.850.000 švajcarskih franaka. U međuvremenu mi smo od koordinatora Jedinice za implementaciju dobili informaciju da je Projekt adaptacije i rekonstrukcije prošao i reviziju, da je bio raspisani međunarodni tender, da je rok od 40 dana istekao 18. 12. 2009. godine, da je formirana komisija gdje su predstavnici države i entiteta, znači da ima osam ponuđača. I oni su nama u ovoj informaciji istakli da oni očekuju, s obzirom ... na onu cijelu proceduru i žalbene rokove, da će biti krajem mjeseca februara, odnosno, početkom marta izabran konačan izvođač radova i da će se početkom mjeseca marta ove godine moći započeti i adaptacija i rekonstrukcija. U tenderu je bio rok od 10 mjeseci da se to sve uradi, međutim glavni koordinator gospodin Ećimović Slobodan je istakao da su izvođači, koji su konkurisali na tender, u svojim aplikacijama naveli da oni to mogu uraditi za šest mjeseci. Ako bi se to tako desilo, možda bi mi već u mjesecu oktobru, novembru, znači ove godine, imali otvorenu savremenu forenzičku ustanovu za cijelu BiH i tu ustanovu bi koristili svi sudovi BiH i mislim da bi onda BiH trajno riješila problem smještaja forenzičkih bolesnika u BiH. Mislim da je ovo, takoreći, povoljna informacija.

Što se tiče državnog zatvora, mogu vam istaći da je unutar Ministarstva pravde formirana posebna organizaciona jedinica koja se bavi izgradnjom državnog zatvora i da je tek 19. novembra 2009. godine Evropska banka za razvoj odobrila 19,1 milion eura za izgradnju državnog zatvora, da je obavijestila da je spremna da snosi također 2 miliona eura kamata. Vlada Holandije koja je imala namjeru da učestvuje kao donator je spremna da preko CARDS programa, preko IPA programa, izvinjavam se, da 5 miliona eura, što znači da bi ostali donatori trebali dati 7 miliona eura i BiH 7 miliona eura. Evropska banka za razvoj je izračunala da konačna cijena državnog zatvora treba da iznosi 39.300.000 eura.

Želim vas još upoznati da je bio sačinjen prvobitni projekt od ranijih međunarodnih predstavnika građevinske i arhitektonske struke za izgradnju državnog zatvora. Međutim, kada se uključila Evropska banka za razvoj ona je tražila da njeni stručnjaci pregledaju to i da daju primjedbe i, ustvari, njeni stručnjaci su donijeli takvu odluku da su oni sada arhitektonski i građevinski napravili potpuno novu unutrašnju organizaciju tog budućeg državnog zatvora. I zbog toga je taj projekt, da tako kažem, vremenski kasnio godinu dana. I tek sada do polovine 2010. godine bi, da tako kažem, ti stručnjaci građevinske i arhitektonske struke trebali da konačno dostave Ministarstvu pravde BiH taj projekt izgradnje državnog zatvora da bi se onda moglo ići na pripreme za raspisivanje međunarodnog tendera. Mislim, to su ovako evo novi elementi za državni zatvor.

A evo mogu, ako želite, možda reći da smo neke nove informacije dobili za Federaciju, odnosno Sarajevo: da je prvobitno taj broj lica iznosio 1.202 lica ... znači krajem oktobra mjeseca imali smo informaciju od Federalnog ministarstva pravde da je taj sada broj 1.033, a sada kada smo dobili u januaru taj broj je 926. Mi smo tražili koliko je lica prema kojima su sudovi odgodili izvršenje kazni: taj broj bi iznosio prema dostavljenim podacima 84, sve ukupno znači 84, a 840 lica, tako bi sada ispalо, trenutno čeka na izdržavanje kazne u Federaciji zbog nedostatka zatvorskih kapaciteta. Samo Sarajevo je sada trenutno kao smanjilo broj i umjesto 408 trenutno u Sarajevu sada 380 osoba čeka na izdržavanje kazne, a prema 40 lica je kazna od strane suda odgođena. Imamo, dobili smo, da tako kažem, podatke od svih 28 sudova, koliko ih ima, općinskih na nivou Federacije, ali eto ministar je smatrao da sada treba da idu ove

informacije na Parlament da možda ne dopunjavamo trenutno, da ne bi bila zbrka možda kod poslanika sa ovim novim podacima. Znači, mi smo u međuvremenu neke određene podatke dobili.

Ja se zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Šefik Džaferović, replika. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Ma nije replika samo dopuna, odgovor na pitanje, kako god hoćete. Mislim, pitao me zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Belkić, za neke stvari.

Dakle, mi ... ove tri informacije smatramo kao jednu, dakle tri dopisa to je jedna informacija. Mi smo se dopisivali. Na jednoj sjednici: dajte da vidimo šta ćemo; na drugoj: da vidimo; na trećoj; kad smo dobili treći materijal, vidjeli smo šta smo dobili i kažemo - hajmo na Parlament, ne možemo više čekati, pa ćemo vidjeti na Parlamentu, ovo je proces, mislim. I mi jesmo prihvatali Informaciju, to piše ovdje u Izvještaju Ustavnopravne komisije i, naravno, prihvatali smo i pet ovih zaključaka koji su napisani ovdje i mislim da nema nikakve smetnje da Parlament njih podrži, jer ovo je sastavni dio Informacije. Međutim, posao nije završen. Sam je pomoćnik ministra za govornicom kazao da posao nije završen. Podaci koje je on iznio danas govore nešto drugo u odnosu na stanje koje mi imamo u ovim informacijama. I zbog toga sam ja napisao jedan zaključak, vi ćete ga dobiti sada. Ja mislim da ovu stvar u BiH, ovo je prilika da ovo uozbiljimo i da se ovim bavimo. I prijedlog mog zaključka ide u pravcu 'da se zadužuje Vijeće ministara BiH da sačini jednu informaciju o stanju izvršenja kazne zatvora, mjera sigurnosti ili bezbjednosti i vaspitno-popravnih mjera u BiH'. Dakle, zatvor: za one punoljetne gdje je izrečen zatvor; za one koji su bolesni: mjere sigurnosti; i za maloljetnike: vaspitno-popravne mjere. Dakle, jednu kompletну, cijelovitu informaciju za stanje u BiH, sa posebnim naglaskom na stanje ustanova za izvršenje iz ove oblasti u BiH, mjerama koje se poduzimaju da bi se poboljšalo stanje i planovima za budućnost i sa posebnim naglaskom na lica koja nisu upućena na izdržavanje samo zato što nema mjesta u ustanovama za izdržavanje. Onda bi mi znali gdje smo i koliko je sati i onda bi dakle potpunu, cijelovitu informaciju imali i ovim bi se pitanjem na taj način bavili. Jer, ja sam slušao sada, ima ovaj popis ovdje, kaže se (ja naravno ne želim nikoga da branim, ja želim samo da imamo što je moguće objektivnije stanje) ne valja ovo, dakle ovo nije stanje uredu, ja sam nezadovoljan stanjem. Informacije mi prihvatom, ali stanje je katastrofalno, mislim, ne možemo biti zadovoljni sa ovim stanjem.

Hoću tačno da razlučimo, u broju od 380, koliko je sada vezano za Sarajevo, nije 408 nego 380, jel tako, koliko je to ljudi koji čekaju na izvršenje jer su podnijeli zahtjev za odlaganje izvršenja? Pomoćnik ministra je rekao da je to 84 čovjeka od tih 380. Eh, ovih 300, da vidimo, koliko ih je zato što je za njima izdata potjernica pa ih policija traži? Koliko ih je gdje su spisi tek primljeni a, nama dat izvještaj da postoji spis, nije ni pozvan na izdržavanje kazne? Koliko ih je u toj proceduri koja nema veze sa tim ima li mjesta ili nema mjesta u zatvoru? I koliko ih je precizno da su sazreli po svim osnovima da idu u zatvor, a nema mjesta u zatvoru? To je ono što mene interesuje, kad je u pitanju, do tog broja moramo doći. Nismo došli, Mustafa, do tog broja

u ovoj sada fazi. Kad to budemo znali, onda ćemo moći detaljnije razgovarati. I to ovaj prijedlog zaključka predlaže.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nemamo više prijavljenih. Zaključujemo tačku dnevnog reda.

Prelazimo na tačku 11.

Ad. 11. Prijedlog zaključka o osnivanju Privremene komisije za pripremu prijedloga zakona o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2011.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Inicijativa uvaženog poslanika Branka Dokića usvojena je na nastavku 71. sjednice Doma održanog 10. 2. uz zaduženje predлагаču da dostavi prijedlog zaključka o kojem bi se Dom izjašnjavao. Poslanik Branko Dokić je zaključak dostavio 16. 2.

Prošireni kolegijum Doma je predložio da se u Privremenu komisiju imenuju Halid Genjac, Azra Hadžiahmetović, Milica Marković, Mirjana Malić, Velimir Jukić, Martin Raguž, Mirko Okolić, Branko Dokić, Ljiljana Milašin, Sefer Halilović, Rifat Dolić, Jerko Ivanković i Momčilo Novaković.

Evo, otvaram raspravu. Izvolite.

Uvaženi poslanik Momčilo Novaković. Izvoli.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Hvala , gospodine predsjedavajući.

Ja sam, razmišljajući kako da ova komisija radi a da ne bude jalov posao, što znači da se mi ne sastajemo mjesec dana da bi nakon mjesec dana uputio ovdje nekakav prijedlog koji na Parlamentu neće dobiti većinu, išao sa jednim amandmanom ili, kako god hoćete, zaključkom na zaključak, možemo ga i tako nazvati, ali suština: radi se o mojoj namjeri da predložim promjenu, znači člana 4. ovog zaključka – da sve odluke u ovoj komisiji se donose većinom, znači od 22 glasa koja podrazumijeva se uključuje entitetsku većinu, s tim da naravno svaki predstavnik političke partije zastupa onoliko glasova koliko broji njegova partija poslanika u Predstavničkom domu. Drugim riječima,

---

(?)
U Parlamentu.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

(dobro), u Predstavničkom domu govorim, drugim riječima, ja sam, kad pogledate ovaj spisak, u Prijedlogu zaključka ispod rednog broja 3. sve ove partije imaju 18, zajedno 18 poslanika. I znači nemaju kapacitet svih, znači njih devet da glasa *za* neki zakon nemaju kapacitet da usvoje zakon ovdje u Parlamentu, a mogu glasati, hipotetički u ovoj komisiji mogu biti *za*.

Takođe sam smatrao da nije logično da se zaključak, odnosno, prijedlog donese konzusom svih, jer je praktično time otežana mogućnost uopšte da se dođe do bilo kakvog prijedloga, jer neko od ovih 13 može iz raznoraznih razloga da ne podrži prijedlog i da mi nemamo nikakav prijedlog, imamo opet jalov posao od 30 dana.

Evo, iz tih razloga ja ću pročitati ovaj amandman.
Dakle: 'Sve odluke u ovoj komisiji donose se većinom od 22 glasa, koja uključuje entitetsku većinu.'

Dakle, ovo nije napisano, ovo greškom nisam napisao. Svaki predstavnik političke partije ima onoliko glasova koliko ta partija ima poslanika u Predstavničkom domu.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena poslanica Azra Hadžiahmetović. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Evo, ja ću nastaviti na sadržinu, odnosno pokušati dodati i dati doprinos na onaj dio na koji se referirao gospodin Novaković, upravo iz razloga koje je pomenuo kolega Novaković. Ja cijenim da predlagač, odnosno inicijator jedne ovakve odluke, prijedloga, jel, koji je pred nama, je imao zaista namjeru da mi idemo u pravcu jednog rješenja. I hoću da vjerujem da je član 4. u ovakvoj formulaciji zaista bila jedna omaška. Jer u suprotnom, kad bih čitala samo ovaj član 4., onda bi pomislila da predlagač, odnosno neko ko je pripremao ovu odluku, hoće da ne pripremi ova komisija nikakav prijedlog.

Dakle, upravo iz tih istih razloga, ja sam se referirala na član 4. i predlažem da, možda bi moglo se i prihvati ovo što je kolega Novaković predložio: da smo mi delegirali ovoj komisiji, odnosno ovom tijelu zakonodavnu nadležnost, pa da imamo i entitete, imamo i većinu i parlamentarnu i ovako i onako, međutim, pošto to ni slučajno nije tako, ova komisija treba da pripremi, odnosno u saradnji sa nadležnim institucijama omogući da prijedlog dođe pred ovaj parlament. Ja predlažem ispravku člana 4. u stavu (1): 'Sve odluke u ovoj komisiji donose se većinom prisutnih, odnosno zaključak koji je već distribuiran u Parlamentu.'

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Branko Dokić. Izvolite.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja nemam ništa protiv da se nešto modifikuje ovaj član, član 4. Zaista bi bilo teško donijeti sve odluke konsezusom. Može neko iz ko zna kojih razloga da bude *protiv*, pa, kao što kolegica Azra kaže, da nikad ne dođemo do konačnog prijedloga.

Mislim da je rješenje negdje između ovog dvoga što je predloženo. Ovo od kolege Novakovića, mislim da je za jednu komisiju isuviše komplikovano. A pojačao bih ovdje stepen saglasnosti upravo iz onih razloga koje je Momo navodio: da ako već budemo imali prijedlog zakona da je to velika vjerovatnoća da će on proći u Parlamentu. I evo, moja bi modifikacija ovoga, što je kolegica Azra rekla, da to bude dvije trećine od prisutnih. Znači, da prolazi ono za šta je bilo dvije trećine prisutnih. To je već mislim solidno i dovoljno garancija.

Javio sam se još zbog nečeg. S obzirom da je ovo ... ad hoc komisija i s obzirom da bi njen posao trebao da se završi unutar jednog mjeseca, ja predlažem da nema nadoknade za rad u ovoj ad hoc komisiji.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Mirko Okolić. Izvolite.

MIRKO OKOLIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Pa pazite, ovaj prijedlog je upravo zbog toga što se nije moglo dogоворити oko izrade ovoga zakona i pokušava se na osnovu Privremene komisije za pripremu prijedloga zakona o popisu stanovništva. E sad, budemo li se ovako odnosili prema ovome kao što je recimo ovaj jedan amandman, koji glasi 'Sve odluke u ovoj komisiji donosiće se većinom glasova onih koji su prisutni i glasaju', može se desiti ono što se dešavalо i ovdje na Parlamentu. Tamo se preglasava, donese se odluka na komisiji da taj i taj zakon ide u proceduru, a ovdje nema skupštinske većine. To je izgubljeno vrijeme i badava se radilo. Ja ipak mislim da treba voditi računa da se on konsezusom usaglasi do te mjere da se stekne kritična masa za usvajanje tog zakona, to je valjda nama cilj. Nama je cilj da napravimo nekakav zakon i da imamo kritičnu masu da ga možemo usvojiti. Ukoliko nam je cilj da ga na ovoj komisiji donešemo i da se na ovoj komisiji preglasamo i da kažemo - e, ovo je taj zakon - a da ovdje ne može proći, to je stvar koja nije, po meni, uopšte, čini mi se, tako ni predviđena od strane gospodina Dokića, niti je to nešto što bi bilo praktično.

Zato sam ja bliže varijantama da se, gdje god je to moguće, uradi to konsezusom, odnosno da barem se pokuša izvući neka formulacija da ova komisija može glasati na taj način i da donese prijedlog toga zakona da bude u toj snazi da ima parlamentarnu, odnosno, skupštinsku većinu, odnosno, prolaznost ovdje u većin. E sad, to je malo teško formulisati, možda je najbolje da onda ostane ovo da konsezusom mora se to riješiti, jer drugačije je nemoguće, ako se na ovoj komisiji, evo recimo, neka ne budu dva predstavnika iz ovih velikih partija, ove male partije donesu nekakav prijedlog, klape ruku, to je taj zakon koji treba ići na Parlament, ovdje kad dođe nema pojma da može proći. To je problem sa kojim ćemo se sigurno suočiti ukoliko ne bi ozbiljno pristupili njemu.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Replika, uvažena poslanica Azra Hadžiahmetović. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Ma, generalno i diskusija gospodina Okolića mi liči i više navodi na zaključak o nepovjerenju. Prva tri člana, ono o čemu je gospodin Novaković govorio, ostali svi ispod broja 3 koji broje 17 poslanika u ovom parlamentu, kako je to prebrojao gospodin Novaković, su savršeno dobro svjesni da mogu donijeti zlatan prijedlog na toj komisiji, ali ukoliko nema parlamentarne većine da on neće proći. Dakle, ja ne znam otkud to pristupanje i uopšte zašto je ova priča ovoliko o jednom pitanju ako se zaista hoće riješiti problem, ići u susret problemu. Svi oni koji budu naravno u ovoj komisiji radili i donosili bilo kakve, eventualno, odluke, kako ovdje piše u množini, su savršeno svjesni da će taj zakon doći ovdje u parlamentarnu proceduru.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Mirko Okolić, replika. Izvolite.

MIRKO OKOLIĆ:

Replika gospođi Azri. Ja ne znam otkud, Vi niste izgleda dobro slušali ili niste htjeli da čujete.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

MIRKO OKOLIĆ:

Pa niste, pažljivo da ste slušali ne bi me interpretirali Vi kako Vi mislite jer ja sam upravo i rekao, gledajući ove neke amandmane koji su sad pristigli i kojima će vjerovatno neko diskutovati i koji će biti dati na glasanje, i pročitao sam vam, pa sad slušajte ponovo. Jer dosljedno, i citiram ovaj amandman: 'Sve odluke u ovoj komisiji donosiće se većinom glasova svih koji su prisutni i glasaju.' I ja tvrdim i rekao sam da ovaj amandman nije dobar, a Vi sad nešto meni pričate tu kako sam ja rekao sasvim suprotno. Ja upravo idem sa tog stanovišta da je potrebno stvoriti klimu na ovoj komisiji da mogu donijeti prijedlog zakona onakav kakav može da prođe ovdje u Parlamentu. Znači, da ima kritičnu masu za prolazak u ovom parlamentu. I, gospođo Azra, znači ponavljam, ne vrijedi zakon ni jedan u komisiji da se izglosa ukoliko se dođe do takve formule da se preglasavaju članovi u komisiji i da takav zakon dođe ovdje u Parlament i da nema, opet rekoh, kritične mase za donošenje tog zakona. O tome treba voditi računa. Ja nisam ništa drugačije rekao nego jednostavno da nije dobar, recimo, ovakav amandman, niti onaj ko ovo zagovara, mislim da nije u pravu i da trebamo iznalaziti rješenje da

u ovoj komisiji ne budemo preglasani ... ili neko ne bude preglasan na taj način da po dolasku toga prijedloga u Parlament nema dovoljno glasova za usvajanje tog prijedloga. I zato sam rekao da oko toga treba voditi računa i fino sam Vam i ja rekao da dole kad se desi da dva predstavnika dvije partie koje su najveće ne dođu, ostali ih mogu preglasati na ovoj komisiji i bilo kakav prijedlog uputiti u ovu parlamentarnu proceduru i neće dobiti većinu, niti bilo kakvu podršku od strane ovog parlamenta. To je ono o čemu se treba voditi računa i ja stojim na stanovištu, gospodin Novaković je to rekao i gospodin Dokić i još neko da tu formulu moramo naći. Ako ne može drugačije, onda je konsenzus to što je najbitnije.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Momčilo Novaković. Izvolite. Samo malo, polako.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Javio sam se kad nije bilo prijavljenih za diskusiju, jer mislio sam da završavamo pa sam htio predložiti da predsjedavajući pozove nas troje koji imamo zaključke vezano za ovo i da usaglasimo to i da završimo. Ali pošto su se u međuvremenu neke kolege javile za diskusiju, onda taj moj prijedlog nema smisla. Dakle, mislio sam da neće biti više diskusija pa jednostavno da sjedemo da usaglasimo neki prijedlog koji bi bio prihvatljiv od ova tri zaključka koja imamo do sada u proceduri.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Međutim, moram pustiti i ostalima da se jave, možda će oni dati neki četvrti prijedlog, pa će biti četiri za usaglašavanje.

Uvaženi poslanik Adem Huskić, replika. Izvolite.

ADEM HUSKIĆ:

Ja ču replicirati. Izvolite, kolega Džaferoviću, jeste htjeli reći nešto?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas dajte da završimo ovu tačku dnevnog reda, nakon toga je sve.

ADEM HUSKIĆ:

Učinilo mi se kao da je gospodin Džaferović htio nešto da kaže. Jeste li htjeli reći nešto? Ja ču replicirati kolegi Okoliću, mislim da nema nikakvog razloga za nervozu i mislim da je kolegica Hadžiahmetović jako dobro dijagnosticirala stvar o čemu se radi. Znači, ovdje se radi o tome da li postoji povjerenje ili ne postoji. I, ako ne postoji, a izgleda da kolega Okolić misli da ne postoji povjerenje, odnosno ne vjeruje nekim političkim strankama, onda ne može nikakvom zaključkom to obezbijediti. Prema tome, ja mislim da nema potrebe nikakve da se pravi nikakav presedan u odnosu na prethodne zaključke, svi oni koji tamo sjede znaju, na osnovu toga ko

glasu *za*, može li biti usvojeno ili ne može i da se ne pravimo naivni, nema potrebe da nešto posebno ovdje uređujemo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bajazit Jašarević. Izvolite.

BAJAZIT JAŠAREVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, poštovani poslanici, ja mislim da je pokušaj gospodina Novakovića da učini ovaj zaključak propusnijim jednostavno uslov bez koga se ne može, jer je očigledno da se ni o čemu ne može odlučivati konsenzusom u pripremi nekog dokumenta, pošto on svakako prolazi jednu složenu parlamentarnu proceduru. Prijedlog da se glasa natpolovičnom većinom je uobičajan prijedlog, a profesor Dokić je dao jedan prijedlog koji bi u onoj matematičkoj tamo varijanti dvije trećine približavao vjerovatnoću prolaska u Parlamentu onom entitetskom glasanju. Dakle, odista bi trebalo razmišljati o natpolovičnoj većini ili dvotrećinskoj većini pri čemu mislim da je dobro da stavimo ovdje, svejedno koliko to može biti nije popularno, a da u većini bude glas svakog od konstitutivnih naroda. Jer to se skoro podrazumijeva, ali bilo bi dobro da predstavnici svakog od naroda bar jedan glas daju za usvojena rješenja. Dakle, ja sam bliži ovoj varijanti sa dvotrećinskom većinom, iako ona ... odista traži od ove komisije veći nivo koncentracije i usaglašavanja, ali da glasovi uključuju glasove predstavnika svakog od naroda. Pri čemu, evo predлагаča, profesora Dokića pitam: Da li bi dobro bilo da u nekom drugom stavu tog člana stoji ... da će ova komisija provjeriti rješenje da li postoji ... dovoljna entitetska većina za usvojeno rješenje? To znači da je ne bi ograničavalo na usvajanje teksta, ali bi je obavezivalo da učini napor da provjeri da li će predloženo rješenje proći u Parlamentu.

Na kraju bih ovo rekao: vrlo je važno da ova komisija ima na umu raspravu koju smo vodili u ovom domu, vrlo je važno da je većina poslanika stekla dojam da se može doći do dogovora. Ali je važno da se umjesto ... ponavljanja te velike priče ljudi koji su preuzeeli veliku odgovornost u ovoj komisiji privole sami sebe da dogovaraju onoliko dugo koliko je uvažavanje zahtjeva svakog od konstitutivnih naroda koji su u ovoj raspravi pokazali da ne osporavaju standarde, evropske standarde o tome, niti standarde UN-a, nego zbog osjećaja različite pozicije naroda traže da se ovaj put popiše nešto što može biti nije uobičajno ili što neće biti uobičajeno u budućnosti.

Da zaključim, dakle, blizak sam prijedlogu da to budu dvije trećine glasova ove komisije, sa glasovima svakog od konstitutivnih naroda, i da je zadatak, jedan od zadataka ove komisije i da provjerno rješenje provjeri još jednom i na ovu većinu, dovoljnu entitetsku većinu u Parlamentu.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Selim Bešlagić. Izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Dozvolite samo da kažem par riječi. Ja znam da je ovaj zaključak usvojen, ja bih rekao i jednoglasno u Parlamentu, što govori da postoji volja da se ovaj zakon doneše. Druga stvar, znam da je i dogovoreno da se mora u roku od 30 dana ovo uraditi. Hoću da kažem da je ovo ozbiljan zadatak i ne vjerujem da će ijedna od partija izostati sa ovog sastanka. I mislim da je dobar vaš prijedlog, odnosno prijedlog gospodina Novakovića, evo kažem sad ima možda četiri prijedloga da se nađe prije glasanja: da se da jedan prijedlog, a da uvažimo sve ono što će doprinijeti da ovaj zakon, kad dođe u ovaj parlament, ima jednu garanciju da će biti usvojen. I u tom smislu, podržavamo da se dogovorite oko tog zaključka i da pokušamo u roku od 30 dana dobiti ovdje zakon koji će zadovoljiti ono što smo svi jednoglasno podržali.

Hvala lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Pozivam predлагаče tri amandmana da pokušaju da se usaglase do početka glasanja. Ako se to ne uradi, predstoji nam da glasamo o tri amandmana, a nakon toga, ako ni jedan amandman ne bude prihvaćen, o prijedlogu zaključka profesora Dokića. To je redoslijed po kome ćemo raditi.

Prelazimo na tačku 12.

Ad. 12. Izbor tri člana Upravnog odbora Agencije za razvoj visokog obrazovanja i obezbjeđivanje kvaliteta

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Predstavnički dom ja na 62. sjednici imenovao članove Privremene zajedničke komisije oba doma za provođenje procedure za izbor tri člana Upravnog odbora ove agencije na period od jedne godine. Privremena komisija nam je 22. 1. dostavila Prijedlog jedinstvene rang-liste od tri kandidata:

1. Aida Abadžić-Hodžić,
2. Vlado Majstorović,
3. Miljan Popić.

Na 71. sjednici Doma usvojen je zaključak kojim se odgodilo izjašnjavanje o ovoj tački dok ova komisija ne dostavi biografije kandidata koji ispunjavaju konkursom predviđene uslove. Predstavnički dom izjašnjavaće se pojedinačno o svakom kandidatu, a ne o jedinstvenoj listi. 10. 2. 2010. ste dobili tražene biografije. Mi u skladu sa članom 51. stav (2) Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH imenujemo tri člana na period od jedne godine.

Otvaram raspravu.

Nema prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na tačku 13.

Ad. 13. Davanje saglasnosti za ratifikaciju:

- a) Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima,
- b) Protokola između Savjeta ministara BiH i Vlade Kraljevine Saudijske Arabije o međusobnoj zamjeni nekretnina – zemljišta za izgradnju diplomatskih predstavništava u Sarajevu i Rijadu

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Mišljenje Komisije za spoljne poslove ste dobili. Komisija je dala pozitivno Mišljenje i predlaže Domu da da saglasnost za ratifikaciju ovih akata.

Otvaram raspravu.
Nema prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Da li je dovoljno do 5 sati?

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim?

_____
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Pa ja zato pitam da li je dovoljno, je li potrebno više, dovoljno je do 5 sati. U 5 sati molim vas svi da budu ovdje na glasanju.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Prelazimo na glasanje, molim vas.

Tačka 1. Usvajanje Zapisnika sa 71. sjednice Predstavničkog doma.

Molim vas, pripremite se za glasanje.
Možete glasati, sad!

„Za“ 35 glasova, „protiv“ jedan, „uzdržanih“ nije bilo.
 Konstatujem da smo usvojili Zapisnik 71. sjednice.

Prelazimo na tačku **3. Zahtjev poslanika Sefera Halilovića za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika.** Predlagač ovog zakona je odustao od člana 127. Poslovnika. Praktično, glasamo samo da li ćemo prihvati po članu 126. Poslovnika, što je poslovnička odredba; ne mogu samo tako nego moram staviti na glasanje. **Glasamo za skraćeni postupak, 126.**

Molim vas, pripremite se za glasanje.
 Možete glasati, sad!
 „Za“ je glasalo 32, nema glasova „protiv“, „uzdržanih“ tri.
 Konstatujem da smo usvojili skraćeni postupak.

U konsultacijama u Kolegijumu raspravili smo i odlučili da se ovaj zaključak uvaženog poslanika Sefera Halilovića ne može staviti na glasanje iz jednostavnog razloga što derogira zakon. Ima li neko druge prijedloge? Nema.

Prelazimo na glasanje o tački 4. dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o politici direktnih stranih ulaganja u Bosni i Hercegovini – predlagač: Savjet ministara BiH (drugo čitanje). Glasamo o usaglašenim amandmanima Kluba poslanika SNSD-a.**

Glasamo prvo o **Amandmanu I.** kako bi tehnički poništili ovaj amandman sa Komisije da bi mogli pristupiti glasanju o Amandmanu II.

Molim vas, pripremite se za glasanje o Amandmanu I.
 Možete glasati, sad!
 „Za“ je 31, „protiv“ nije bilo, „uzdržanih“ pet.
 Konstatujem da smo usvojili Amandman I.

Prelazimo na glasanje o **Amandmanu II.**
 Molim vas, pripremite se za glasanje.
 Možete glasati, sad!
 Za je „33“, „protiv“ nije bilo, „uzdržanih“ četiri.
 Konstatujem da smo usvojili Amandman II.

Sada glasamo o **Prijedlogu zakona u drugom čitanju, sa usvojenim amandmanima.**

Molim vas, pripremite se za glasanje.
 Možete glasati, sad!
 „Za“ je 35, bez glasova „protiv“ i „uzdržanih“.
 Konstatujem da smo usvojili ovaj zakon u drugom čitanju.

Prelazimo na tačku **5. Prijedlog zakona o primjeni rezultata analize dezoksiribonukleinske kiseline u sudskim postupcima – predlagač: Savjet ministara BiH (prvo čitanje).**

Molim vas, pripremite se za glasanje.
 Možete glasati, sad!
 „Za“ je 37, nije bilo „protiv“ i „uzdržanih“. Konstatujem da smo usvojili ovaj zakon u prvom čitanju.
 Prema najavama Ustavnopravna komisija će otvoriti javnu raspravu.

Idemo na tačku **6. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine – predlagač: Savjet ministara BiH (prvo čitanje).**

Molim vas, pripremite se za glasanje.
 Možete glasati, sad!
 „Za“ je 34, „protiv“ nije bilo, „uzdržanih“ dva glasa.
 Konstatujem da smo usvojili Prijedlog zakona u prvom čitanju.

Glasamo o **Prijedlogu zaključka uvaženog poslanika Selima Bešlagića**. Je li potrebno da razdvojimo ovaj zaključak ili zajednički? Kaže:

'1. Predlaže se da se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine uputi Direkciji za evropske integracije na davanje mišljenja.

2. Predlaže se da se o ovom materijalu obavi javna rasprava.'

Molim vas, pripremite se za glasanje.
 Možete glasati, sad!
 „Za“ je 37, „protiv“ i „uzdržanih“ nije bilo.
 Konstatujem da smo usvojili ovaj zaključak.

Prelazimo na tačku **7. Prijedlog zakona o osiguranju proporcionalne etničke zastupljenosti u organima uprave i lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini – predlagač: poslanik Bakir Izetbegović (prvo čitanje).**

Molim vas, pripremite se za glasanje.
 Možete glasati, sad!
 „Za“ je 24, „protiv“ 12, „uzdržan“ jedan. Nedovoljna entitetska većina.
 Nemamo saglasnosti u Kolegijumu.

Prelazimo **u drugi krug glasanja**.
 Molim vas, pripremite se za glasanje.
 Možete glasati, sad!

„Za“ je 24, „protiv“ 12, „uzdržan“ jedan. Dvije trećine glasova iz RS-a „protiv“. Konstatujem da ovaj zakon nije prošao.

Prelazimo na tačku 8. Prijedlog zakona o sprečavanju nereda na sportskim takmičenjima – predlagač: poslanik Bakir Izetbegović (prvo čitanje)

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Možete glasati, sad!

„Za“ je 25, „protiv“ 11, „uzdržan“ jedan. Nedovoljna podrška iz RS-a.

Kolegij će o ovom pitanju naknadno obavijestiti Dom u Ustavom predviđenom roku.

Prelazimo na tačku 9. Izvještaj Komisije Kolegijuma o nastojanju za postizanje saglasnosti o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici BiH (prvo čitanje). Glasamo u drugom krugu o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Možete glasati, sad!

„Za“ je 23, „protiv“ nije bilo, „uzdržanih“ 14. Nije bilo dvije trećine glasova „protiv“.

Konstatujem da smo usvojili Prijedlog zakona u prvom čitanju.

Prelazimo na tačku 10. Informacija o stanju u vezi s neblagovremenim upućivanjima pravosnažno osuđenih lica na izdržavanje kazni zbog nedovoljnog kapaciteta ustanova za izdržavanje kazni zatvora i mjera bezbjednosti. Glasamo o Informaciji sa zaključcima sadržanim u Informaciji i Mišljenjem naše komisije.

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Možete glasati, sad!

„Za“ je 31, „protiv“ nije bilo, „uzdržanih“ četiri

Konstatujem da smo usvojili Informaciju sa zaključcima.

Glasamo o Prijedlogu zaključka Šefika Džaferovića. Ima li potrebe da čitam? Zahvaljujem.

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Možete glasati, sad!

„Za“ 32, „protiv“ nije bilo, „uzdržanih“ četiri.

Konstatujem da smo usvojili ovaj zaključak.

Prelazimo na tačku 11. Prijedlog zaključka o osnivanju Privremene komisije za pripremu prijedloga zakona o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH do 2011.

Glasamo **o usaglašenom Prijedlogu zaključka**, koji glasi: 'Sve odluke u Komisiji donosiće se dvotrećinskom većinom glasova onih koji su prisutni i glasaju.'

Molim vas, pripremite se za glasanje.
 Možete glasati, sad!
 „Za“ je 37, „protiv“ i „uzdržanih“ nije bilo.
 Konstatujem da smo usvojili usaglašeni zaključak.
 Sada glasamo **o izmijenjenom Prijedlogu zaključka** uvaženog poslanika Dokića o formiranju ove komisije.

Molim vas, pripremite se za glasanje.
 Možete glasati, sad.
 „Za“ je 36, „protiv“ jedan, „uzdržanih“ nije bilo.
 Konstatujem da smo usvojili izmijenjeni Prijedlog zaključka o formiranju ove komisije.

Prelazimo na tačku **12. Izbor tri člana Upravnog odbora Agencije za razvoj visokog obrazovanja i obezbjeđenje kvaliteta na period od tri godine.**

Glasamo **o prvom kandidatu: Aida Abadžić-Hodžić**.
 Molim vas, pripremite se za glasanje.
 Možete glasati, sad!
 „Za“ je 23, „protiv“ dva, „uzdržanih“ 12. Dovoljna entitetska većina.
 Konstatujem da smo potvrdili izbor prvog kandidata.

Glasamo **o drugom kandidatu: Vlado Majstorović**.
 Molim vas, pripremite se za glasanje.
 Možete glasati, sad!
 „Za“ 27, „protiv“ tri, „uzdržanih“ pet. Dovoljna entitetska većina.
 Konstatujem da smo usvojili i ovaj prijedlog.

Glasamo **o trećem kandidatu: Miljan Popić**.
 Molim vas, pripremite se za glasanje.
 Možete glasati, sad!
 „Za“ 32, „protiv“ tri, „uzdržanih“ dva.
 Konstatujem da smo potvrdili izbor i trećeg kandidata.
 Znači, napravili smo izbor tri člana Upravnog odbora.

Prelazimo na tačku **13. Davanje saglasnosti za ratifikaciju:**
a) Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima

Molim vas, pripremite se za glasanje.
 Možete glasati, sad!
 „Za“ 35, „uzdržan“ jedan.
 Konstatujem da smo dali saglasnost za ratifikaciju pod a).

Idemo na davanje saglasnosti za ratifikaciju pod **b) Protokola između Savjeta ministara BiH i Vlade Kraljevine Saudijske Arabije o međusobnoj zamjeni nekretnina – zemljišta za izgradnju diplomatskih predstavništava u Sarajevu i Rijadu.**

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Možete glasati, sad!

„Za“ je 33, „protiv“ nije bilo, „uzdržan“ jedan.

Konstatujem da smo dali saglasnost za ratifikaciju ovog sporazuma pod b).

Zatvaram 72. sjednicu Doma. Napominjem da je Prošireni kolegijum Doma odlučio da se u utorak, 2. 3. 2010. godine, u 11,00 sati održi sjednica Doma samo sa jednom tačkom. U međuvremenu ćemo sa Domom naroda pokušati da napravimo zajedničku sjednicu.

Zahvaljujem.

Sjednica je završena u 17,25 sati.